

**ERZİNCAN KENTİ REKREASYON ALANLARI
KULLANICI TERCİHLERİNİN ANKETLE
ANALİZİ**

Azapay Ümmühan YALÇINYAVUZ

**Yüksek Lisans Tezi
Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı
Prof. Dr. Sevgi YILMAZ
2015
Her hakkı saklıdır**

**ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**ERZİNCAN KENTİ REKREASYON ALANLARI KULLANICI
TERCİHLERİNİN ANKETLE ANALİZİ**

Azapay Ümmühan YALÇINYAVUZ

PEYZAJ MİMARLIĞI ANABİLİM DALI

**ERZURUM
2015**

Her hakkı saklıdır

TEZ ONAY FORMU

**ERZİNCAN KENTİ REKREASYON ALANLARI KULLANICI TERCİHLERİNİN
ANKETLE ANALİZİ**

Prof. Dr. Sevgi YILMAZ danışmanlığında, Azapay Ü. YALÇINYAVUZ tarafından hazırlanan bu çalışma, 16/06/2015 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı Peyzaj Mimarlığı Bilim Dalı'nda YÜKSEK LİSANS tezi olarak **oybirliği** ile kabul edilmiştir.

Başkan: Prof Dr. Sevgi YILMAZ

İmza :

Üye : Doç.Dr. A. Tuğrul POLAT

İmza :

Üye : Yrd. Doç.Dr. Nalan DEMİRCİOĞLU YILDIZ

İmza :

Yukarıdaki sonuç;

Enstitü Yönetim Kurulu 09/07/2015 tarih ve 27 / . . . 9/3 . . . nolu kararı ile onaylanmıştır.

Prof. Dr. Ertan YILDIRIM
Enstitü Müdürü

Bu çalışma BAP projeleri kapsamında desteklenmiştir.
Proje No:2012/494

Not: Bu tezde kullanılan özgün ve başka kaynaklardan yapılan bildiriş, çizelge, şekil ve fotoğrafların kaynak olarak kullanımı, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunundaki hükümlere tabidir.

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

ERZİNCAN KENTİ REKREASYON ALANLARI KULLANICI TERCİHLERİNİN ANKETLE ANALİZİ

Azapay Ümmühan YALÇINYAVUZ

Atatürk Üniversitesi
Fen Bilimleri Enstitüsü
Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı

Danışman: Prof. Dr. Sevgi YILMAZ

Kentsel ve kırsal rekreasyon alanlarında kişilerin gereksinimleri, istek ve önerilerinin değerlendirilmesi, planlama kararlarına altlık oluşturmaya amacıyla bu çalışma yapılmıştır.

Erzincan kentinde yer alan farklı özelliklere sahip 5 adet rekreasyon alanı belirlenmiştir. Bu alanlarda 2013 yılı Ocak ve 2014 yılı Ocak ayları arasında anket çalışması yürütülmüştür.

Yapılan 650 adet anketten 524 kadarı değerlendirmeye alınmış ve SPSS 21.0 programı ile analiz edilmiştir. Çalışmada, Erzincan kent halkının rekreasyona bakış açısı, alan tercihleri ve rekreasyonel ihtiyaçları incelenmiştir. Anketlerin analizi sonucunda, halkının %92'sinin rekreasyonu bir ihtiyaç olarak gördüğü sonucuna ulaşılmıştır. Katılımcıların %36,1'i yürüyüş ve gezinti yapmak, %31,9'u ise piknik yapmak amacıyla rekreasyon alanlarına gitmektedirler. Araştırma istasyonları içinde en fazla ziyaretçi alan yerler doğal peyzaj öğelerine sahip kırsal rekreasyon alanları olan Ekşisu Mesire Alanı (%45,80) ve Girlevik Şelalesi'dir (%17,60). Erzincan kentindeki rekreasyon alanlarının sayısı kent halkı tarafından genel olarak (%77,9) yeterli bulunmamaktadır. Rekreasyon alan kullanıcılarının vazgeçilmez ihtiyaçlarının; restoran ve kafeteryalar (%51,5), kapsamlı çocuk oyun alanları (%48,3) ve spor alanları (%42,4) olduğu tespit edilmiştir.

Erzincan kentinde yer alan rekreasyon alanlarında ziyaretçilerin ihtiyaçlarının karşılanabilmesi için, yerel yönetimler, alan kullanıcıları ve halk temsilcileri ile koordineli çalışan özel planlama ve yönetim birimleri oluşturulması gerekmektedir. Yapılacak planlama çalışmalarında kullanıcıların isteklerinin yerine getirilmesi ve alana özel ihtiyaçların giderilmesine yönelik yaklaşımlar benimsenmelidir. Bu çalışmada elde edilen verilerin ve analiz sonuçlarının; yerel yönetimler, rekreasyon alan planlayıcıları ve peyzaj mimarlarının gelecekteki çalışmalarına ışık tutması hedeflenmektedir.

2015, 137 sayfa

Anahtar Kelimeler: Erzincan, rekreasyonel ihtiyaçlar, rekreasyon alanları, Anket

ABSTRACT

MS Thesis

AN ANALYSIS OF USERS' PREFERENCE OF RECREATION AREAS IN ERZINCAN THROUGH QUESTIONNAIRE

Azapay Ümmühan YALÇINYAVUZ

Atatürk University
Graduate School of Natural and Applied Sciences
Department of Landscape Architecture

Supervisor: Prof. Dr. Sevgi YILMAZ

This study was conducted with the aim to evaluate peoples' needs, requests and suggestions about rural and urban recreation areas and create a basis for the planning decisions.

Five recreation areas have different characteristics in Erzincan city were determined. In these areas, between January of 2014 and January 2013 a survey was conducted. Out of the 650 questionnaires, 524 were assessed and analyzed with SPSS 21.0 software. In the study, Erzincan city peoples' recreation perspectives, area preferences and recreational needs were examined. From analysis of the survey, it was concluded that 92% of people see recreation as a need. 36,1% respondents go to recreation areas for hiking and 31,9% to have picnic.

Rural recreation areas; Ekşisu Promenade Area (45,80%) and Girlevik Şelalesi (17,60%) which have natural landscape elements, take more visitors. The number of recreational areas in the city of Erzincan, are considering not sufficient by city people in general (77.9%). The indispensable needs of recreation area users were determined as; restaurants and cafeterias (51.5%), extensive children's play areas (48.3%) and sports facilities (42.4%).

Special planning and management units that work in coordination with local governors, land users and public representatives, should be established to fulfill visitor's needs in Erzincan city recreation areas. Approaches for satisfaction of user's requests and fulfillment of area-based special needs, should be adopted.

The obtained data and analysis results in this study were thought to shed light to the future works of local governments, recreational area planners and landscape architects.

2015, 137 pages

Key words: Erzincan, recreational needs, recreation areas, survey

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans tezi olarak hazırladığım bu çalışmamda, çalışmanın her aşamasında bilimsel katkıları, yol göstericiliği ve manevi desteğini esirgemeyen kıymetli hocam ve tez danışmanım Sayın Prof. Dr. Sevgi YILMAZ’a en içten teşekkürü bir borç bilir saygı ve sevgilerimi sunarım.

Araştırmalarım sırasında ve verilerin değerlendirilmesinde bilgi ve tecrübelerinden istifade ettiğim ve desteklerini esirgemeyen değerli hocam Sayın Yrd. Doç. Dr. Nalan DEMİRCİOĞLU YILDIZ’a teşekkür ederim.

2012/494 numaralı Proje kapsamında tezimi destekleyen Atatürk Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Komisyonu’na teşekkür ederim.

Çalışmalarım sırasında bana destek olan ve daima moral motivasyon sağlayan kıymetli arkadaşlarım Fatma YILMAZ, Kevser ŞENOCAK ve Esra Özkan PİR’e içten sevgi ve teşekkürlerimi sunarım.

Hayatım boyunca yaptığım her işte beni destekleyen sevgili aileme şükranlarımı sunarım.

Akademik kariyer yapmam konusunda beni teşvik eden ve daima en yakın destekçim olan sevgili eşim İbrahim YALÇINYAVUZ’a ve süreç boyunca bana ilerleme gücü veren canım kızlarım Mihrimah ve Mehlika’ya sonsuz sevgi ve teşekkürlerimi sunarım.

Azapay Ümmühan YALÇINYAVUZ

Haziran 2015

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	i
ABSTRACT.....	ii
TEŞEKKÜR.....	iii
SİMGELER ve KISALTMALAR DİZİNİ	vi
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	vii
ÇİZELGELER DİZİNİ	x
1. GİRİŞ.....	1
1.1. Serbest Zaman	1
1.2. Rekreasyon Nedir?	3
1.3. İhtiyaç Kavramı ve Rekreasyonel İhtiyaçlar	5
2. KAYNAK ÖZETLERİ	12
3. MATERYAL ve YÖNTEM.....	27
3.1. Materyal.....	27
3.1.1. Araştırma alanının doğal özellikleri	30
3.1.2. Araştırma alanının kültürel özellikleri	37
3.2. Yöntem	41
3.2.1. Erzincan kenti rekreasyon alanları için anket sorularının hazırlanması.....	42
3.2.2. Rekreasyon alanlarında anketin uygulanması	43
3.2.3. Anket verilerinin istatistiksel analizi	44
4. ARAŞTIRMA BULGULARI	46
4.1. Araştırmanın Yapıldığı Çalışma İstasyonları	52
4.1.1. Ekşisu Mesire Alanı mesire alanı	52
4.1.2. Girlevik Şelalesi	56
4.1.3. Ergan Dağı.....	59
4.1.4. Barış Manço Parkı	62
4.1.5. Atatürk Parkı	65
4.2. Rekreasyon Alanlarına Uygulanan Anket Sonuçları.....	67
4.2.1. Ekşisu Mesire Alanı alanını tercih eden katılımcıların özellikleri ve alanla ilgili düşünceleri	67

4.2.2. Girlevik Şelalesi alanını tercih eden katılımcıların özellikleri ve alanla ilgili düşünceleri.....	70
4.2.3. Ergen Dağı'nı tercih eden katılımcıların özellikleri ve alanla ilgili düşünceleri	73
4.2.4. Barış Manço Parkı'nı tercih eden katılımcıların özellikleri ve alanla ilgili düşünceleri	75
4.2.5. Atatürk Parkı'nı tercih eden katılımcıların özellikleri ve alanla ilgili düşünceleri	78
4.2.6. Araştırma alanındaki istasyonların genel değerlendirmesi	80
4.3. Erzincan Kenti Rekreasyon Alanlarının Yeterlilikleri ve Mevcut Durum Analizi	86
5. TARTIŞMA ve SONUÇ.....	117
KAYNAKLAR	127
EKLER.....	134
EK 1.....	134
ÖZGEÇMİŞ	138

SİMGERLER ve KISALTMALAR DİZİNİ

ANOVA	: Analysis of Variances
IUCN	: International Union for Conservation of Nature (Dünya Doğayı Koruma Birliği)
S.P.S.S	: Statistical Package for the Social Sciences (Sosyal Bilimler İçin İstatistik Paket Programı)
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu
UK	: United Kingdom (Birleşik Krallık)
USA	: United States of America (America Birleşik Devletleri)
WLRA	: World Leisure and Recreation Association (Dünya Serbest Zaman ve Rekreasyon Birliği)

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1.1. Rekreasyonun farklı açılardan sınıflandırılması	9
Şekil 3.1. Araştırma alanı içindeki istasyonların lokasyon haritası	28
Şekil 3.2. Erzincan'ın komşuları ve ilçeleri ile merkez ilçe sınırlarında bulunan araştırma istasyonlarının konumu.....	30
Şekil 3.3. Erzincan'ın topografik uydu haritası	32
Şekil 3.4. Erzincan ovası çevresindeki ana fay sistemlerinin konumu	33
Şekil 3.5. Erzincan iline ait yıllık sıcaklık değişim grafiği.....	35
Şekil 3.6. Erzincan'ın aylara göre hakim rüzgar yönü ve şiddetine ait grafik	36
Şekil 3.7. Erzincan ulaşım ağları	39
Şekil 3.8. Erzincan kent merkezine ait toplu taşıma hatları güzergahları.....	40
Şekil 4.1. Erzincan bakır el işçiliğinden örnekler	47
Şekil 4.2. Erzincan bakırcılar çarşısından bir görünüş	48
Şekil 4.3. İlde çok sayıda doğa sporu yapma imkânı bulunmaktadır (solda yamaç paraşütü (2014), sağda dağcılık	48
Şekil 4.4. Karasu üzerinde rafting yapma imkânı bulunmaktadır. Solda rafting parkurları ve sağda rafting sporcuları	49
Şekil 4.5. Erzincan konaklama alanları ve tur güzergâhları	51
Şekil 4.6. Ekşisu Mesire Alanı Mesire Alanının lokasyonunu gösteren uydu görüntüsü	53
Şekil 4.7. Solda Maden suyunu çıkarmak için kullanılan ilk makine ve sağda Erzincan Belediyesine ait maden suyu şişeleme tesisi	54
Şekil 4.8. Ekşisu Mesire Alanı'ndan görüntüler	55
Şekil 4.9. Girlevik Şelalesinin Erzincan kent merkezine göre konumu	57
Şekil 4.10. Girlevik Şelalesinden görüntüler	58
Şekil 4.11. Ergan dağının Erzincan kent merkezine göre konumu.....	59
Şekil 4.12. Ergan dağı kayak pisti ve kademeleri; %15-35 derecelik eğime sahip mavi pist, %60 derecelik ve üzerinde eğime sahip siyah pist.	60
Şekil 4.13. Ergan dağı ve çevresinden görüntüler	61

Şekil 4.14. Barış Manço Parkının Şehir Planındaki Konumu ve parkın uydu görüntüsü.....	63
Şekil 4.15. Barış Manço Parkı'ndaki ilgi çekici yerlerin görüntüleri	64
Şekil 4.16. Atatürk Parkı'nın Erzincan Şehir planındaki konumu ve parkın uydu görüntüsü.....	65
Şekil 4.17. Atatürk Parkı'nın ilgi çekici yerlerinden görüntüler	66
Şekil 4.18. Yaş gruplarına göre katılımcı sayısını gösteren grafik	81
Şekil 4.19. Katılımcıların serbest zaman geçirmek için gitmek istedikleri yerlere göre tercih yüzdeleri.....	82
Şekil 4.20. Katılımcıların açık havada yapmayı tercih ettikleri faaliyetler ve tercih yüzdeleri	83
Şekil 4.21. Katılımcıların alan tercihleri.....	84
Şekil 4.22. Katılımcıların tercih ettikleri alanı ziyaret etme sıklıkları konusunda verdikleri cevaplar	85
Şekil 4.23. Katılımcıların alan ziyaretlerinde tercih ettikleri mevsimler.....	85
Şekil 4.24. Seçilen alanlara ulaşım seçeneklerine verilen katılımcı cevapları	86
Şekil 4.25. Katılımcılara alanların göze hoş gelen bir peyzajı olup olmadığı hakkındaki düşünceleri.....	88
Şekil 4.26. Yetişkin ve gençler için spor yapabilecek alanların yeterliliği konusundaki katılımcı görüşleri	88
Şekil 4.27. Restoran ve kafelerin yeterliliği konusunda katılımcıların görüşleri	89
Şekil 4.28. Donatı elemanlarının yeterliliği konusundaki katılımcı görüşleri	90
Şekil 4.29. Alanların huzur verici olması hakkındaki katılımcı görüşleri	90
Şekil 4.30. Katılımcıların alan içerisinde güvenlik sorunu yaşayıp yaşamadıkları konusu ile ilgili görüşleri.....	91
Şekil 4.31. Alanların kalabalık olma durumları.....	92
Şekil 4.32. Alan içinde temiz lavabo ve tuvalet bulabilme imkânı hakkındaki görüşler.....	92
Şekil 4.33. Çocuk oyun alanlarının yeterliliği konusunda katılımcı görüşleri	93
Şekil 4.34. Piknik yaparken mangal ve semaver yakmak için uygun yer bulabilme konusunda katılımcı görüşleri	94
Şekil 4.35. Yakınlık faktörüne göre alan tercihi yapan katılımcıların görüşleri.....	94

Şekil 4.36. Katılımcıların alanların otopark yeterliliği konusundaki görüşleri	95
Şekil 4.37. Alanlara toplu taşıma araçları ile kolaylıkla ulaşım sağlanabilmesi konusundaki katılımcı görüşleri	96
Şekil 4.38. Araştırma istasyonlarındaki rekreasyon alanlarının engellilerin beklentilerine cevap verebilir nitelikte olup olmadığı konusundaki katılımcı görüşleri	97

ÇİZELGELER DİZİNİ

Çizelge 2.1. Literatür Özeti.....	25
Çizelge 3.1. Erzincan ilinin çeşitli illere karayolu ile uzaklığı.	40
Çizelge 3.2. Örneklem büyüklüğü tespit cetveli	43
Çizelge 4.1. Yıllara göre Erzincan'ı ziyaret eden turist sayıları.	51
Çizelge 4.2. Ekşisu Mesire Alanı'nı tercih eden katılımcıların alan hakkındaki görüşleri	69
Çizelge 4.3. Girlevik Şelalesi ziyaretçilerinin görüşleri	72
Çizelge 4.4. Ergan Dağı ziyaretçilerinin görüşleri.....	74
Çizelge 4.5. Barış Manço Parkı ziyaretçilerinin alan hakkındaki görüşleri	77
Çizelge 4.6. Atatürk Parkı ziyaretçilerinin alan hakkındaki görüşleri.....	79
Çizelge 4.7. Araştırma istasyonların ayırt edici özellikleri.....	87
Çizelge 4.8. Alan içi izlenimler doğrultusundaki en olumlu ve en olumsuz katılımcı yanıtları	98
Çizelge 4.9. Bir rekreasyon alanında olması gerekenler konusundaki katılımcı görüşleri	100
Çizelge 4.10. Yapılacak istatistik testleri belirlemede izlenen yol	102
Çizelge 4.11. Kolmogorov- Smirnov testi sonuçları	102
Çizelge 4.12. Grup İstatistikleri	103
Çizelge 4.13. Levene testi sonucu.....	104
Çizelge 4.14. Levene test sonuçları	104
Çizelge 4.15. Betimsel istatistikler	105
Çizelge 4.16. ANOVA testi sonuçları.....	105
Çizelge 4.17. Gurup istatistikleri ve ortalamalar.	106
Çizelge 4.18. Levene testi ve bağımsız iki örnek T-testi sonuçları	106
Çizelge 4.19. Çocuk sayısı değişkeni için Levene testi sonuçları	107
Çizelge 4.20. Betimsel İstatistikler	107
Çizelge 4.21. ANOVA testi sonuçları.....	107
Çizelge 4.22. Eğitim durumuna göre görüşler toplam puanlarının karşılaştırılması	108
Çizelge 4.23. Kruskal-Wallis testi sonuçları	108

Çizelge 4.24. P(sig.) değeri için ki-kare testi sonucu	108
Çizelge 4.25. Varyansların homojenliği için Levene testi sonucu.....	109
Çizelge 4.26. Kruskall-Wallis testi sonuçları	109
Çizelge 4.27. Ki-kare testi sonuçları.....	110
Çizelge 4.28. Varyansların homojenliği için test sonucu	110
Çizelge 4.29. Betimsel İstatistikler	111
Çizelge 4.30. Toplam görüşler- ANOVA testi sonuçları.....	111
Çizelge 4.31. Alan seçiminde etkili olan ve olmayan faktörler	112
Çizelge 4.32. Levene varyansların homojenliği testi sonuçları	114
Çizelge 4.33. Betimsel istatistikler	115
Çizelge 4.34. ANOVA test sonuçları.....	115
Çizelge 4.35. Pearson korelasyon testi sonucu	116

1. GİRİŞ

İnsan çevresi ile bir bütün olup, dış etkenler bireysel ve toplumsal yaşamı olumlu ya da olumsuz etkiler. Kişisel ve toplumsal ihtiyaçları karşılayan, estetik bütünlük ve doğal kaynak değerlerine sahip çevreler bireylere olumlu etki yapar.

Rekreasyon alanlarında ziyaretçi karakteristikleri ve yapmayı seçtikleri aktiviteler kişilerin çevreyi algılamalarıyla ilişkili olarak değişkenlik göstermektedir (Oku ve Fukamachi 2006). Rekreasyon alanı olarak kullanılan kentsel ve kırsal yeşil alanlarda ziyaretçiler farklı davranışlarda bulunabilmekte ve alana bağlı olarak değişik aktivite türlerine yönelebilmektedirler (Shores and West 2010). Yine alan seçiminde ziyaretçileri etkileyen en önemli etkenlerden biri de yeşil alanların rekreasyonel kalitesidir (Arnberger 2012).

Kentsel yaşamda insanların dış mekanlarda ve doğal alanlarda geçirdikleri kaliteli zamanın kişisel, sosyal ve iş yaşamlarını iyileştirme yönünde ciddi yararlar sağladığı gözlemlenmiştir (Chiesura 2004).

1.1. Serbest Zaman

Toplumların modernleşme sürecini yakalamaya başladıktan sonraki en önemli sorunlarının başında zaman yönetimi gelmektedir. Bu konu özellikle yoğun tempolu iş yaşamının gerektirdiği zaman ile dinlenme ve eğlenme için gereken zamanın sınırlarının önemli ölçüde kaybolduğu günümüz modern toplumlarında büyük önem taşımaktadır.

Bir yandan arzu edilen hayat standardı ve sosyal statüye erişebilmek için gerekli maddi kaynağa ulaşmak amacıyla birey, çalışma hayatına dahil olmakta, diğer yandan yoğun tempolu ve monoton işi yaşamından sıyrılarak kendi içsel huzurunu ve dengesini bulmak ve kişisel tatmin yaşamak için iş dışında kalan sınırlı zaman dilimini değerlendirme çabası içinde bir takım faaliyetlerde bulunmaktadır. Ayrıca aktif iş

yaşantısı içinde bulunmayan ancak günlük yaşamda birçok farklı sorumlulukla karşı karşıya kalan ev hanımları, emekliler vb. diğer kesimler ise yine zorunlu olarak yapmak durumunda oldukları işler dışında kişisel zevk ve istekleri doğrultusunda kişiye özel zaman geçirme ihtiyacı içindedirler. Aktif iş hayatında yer alsın veya almasın günlük yaşam sorumluluklarını yerine getirmeye çalışan bireyler için serbest zaman kavramı büyük önem taşımaktadır.

Serbest zaman kavramı ilk medeniyetlerden günümüze kadar aşamalar halinde gerçekleşmiştir. Çağlar boyu bütün medeniyetlerde yaşamları boyunca birçok yorgunluk ve sıkıntıya katlanan insanlar bu durumdan sıyrılmak amacıyla serbest zamanı keşfetmişler ve manevi inançları, toplumsal ve kültürel yapıları doğrultusunda serbest zamanlarını değerlendirmeye çalışmışlardır (Ağaoğlu vd 2005).

Tümer (1975)'e göre serbest zaman “Kişilerin bulundukları sosyal yapı içerisinde yaşamlarını sürdürebilmek ve daha yüksek bir düzeye ulaştırabilmek için zorunlu olarak yaptıkları çaba ve eylemler dışında kendi isteklerine göre değerlendirmede serbest oldukları süre” olarak tanımlanmaktadır (Uzun ve Altunkasa1997).

Russel and Stage (1996)'a göre serbest zaman var olmanın, yapmak zorunda olduklarımızın, biyolojik gereksinimlerimizin, gelir elde etmek için mücadelelerimizin ötesinde olan bir zamandır. Olumlu bireysel doyum için sınırlamalar veya zamana bağlılık olmaksızın istediğinizi seçebilme özgürlüğünün olduğu, işten arta kalan zaman olarak ifade edilmektedir (Tekin vd 2009).

Dünya Serbest Zaman ve Rekreasyon Birliği'nin (WLRA), serbest zaman etkinliklerini sıradan serbest zaman etkinlikleri ve sistemli serbest zaman etkinlikleri olarak ikiye ayırmaktadır (Anonim 2012a). Sıradan Serbest Zaman Etkinliklerine örnek olarak oyunlar, park gezintileri, TV izlemek, müzik dinlemek, yemeğe çıkmak, sohbet etmek vb. sayılabilir. Sıradan serbest zaman etkinlikleri kısa süreli keyifler içerebilir ve uzun vadede kişinin yenilenme deneyimi kazanmasını, sosyal iletişim becerisini geliştirmesini ve yaratıcılık gibi kişisel potansiyelini keşfetmesini ve geliştirmesini

sağlayabilir (Stebbins 1999; Aslan 2011; Anonim 2012a). Sistemli Serbest Zaman Etkinlikleri ise hem kişisel hem de sosyal ödülleri sağlar ve ekonomik çıkarların göz ardı edildiği bir çevrede oluşurlar. Katılımcı kendi kişisel değerlendirmesine göre önemli ve ilginç bulduğu bir etkinliği, amatör hobi amaçlı veya gönüllü olarak sistematik bir şekilde takip eder. Bu tür etkinliklerde yoğun bir tatmin sağlanır ve özel bilgi, beceri ve deneyim kazanacakları çalışma dışı kariyerlere yönelirler. Sistemli serbest zaman etkinlikleri arasında amatörce ilgilenilen bilim alanları (botanik, kuş gözlemciliği, tarihi kültürel ilgi ve uğraşlar), harcama gerektirmeyen ya da çok az gerektiren hobiler (amatör sporlar, doğa etkinlikleri, folklor etkinlikleri, satranç dama vb. oyunlar) sayılabilir (Stebbins 1999; Aslan 2011).

Serbest zaman etkinlikleri “Kişinin zorunlu uğraşları dışında kalan ve kullanma biçiminde tamamen özgür olduğu serbest zamanlarında, maddi kazanç sağlama amacı gütmeyen, herkese göre değişen amaç ve yöntemlerle ve tamamen kişisel tercihlerle yapılan etkinliklerdir” (Aslan 2010).

Bireyin serbest zamanını nasıl değerlendireceği kararını etkileyen bir dizi sınırlayıcı etken bulunmaktadır. Bu sınırlayıcıların bir kısmı, gelir düzeyi, yaş, meslek, serbest zamanın niteliği, bireyin hareketliliği ve sağlık durumu ile yer seçimi gibi bireyin özel koşullarından kaynaklanır. Bunun yanı sıra gelenekler, alışkanlıklar, bireyin toplumsal değerlere karşı duyarlılığı, toplumsal rol ve tutumların yaş ve cinsiyete bağlı belirlendiği geleneksel toplumlarda serbest zamanın istenildiği gibi kullanılması konusunda engellerle karşılaşılabilir (Yılmaz vd 2003).

1.2. Rekreasyon Nedir?

Rekreasyon sözcüğünün kökeni Latince “yenilenme, yeniden yaratılma veya yeniden yapılanma” anlamına gelen “recreatio” kelimesine dayanmaktadır. Yapılan birçok çalışma ile rekreasyonun tanımı, birçok farklı araştırmacı tarafından değişik bakış açılarıyla incelenerek açıklanmaya çalışılmıştır. Bu tanımlar araştırmacının çalışma

alanına paralel olarak genelde sosyolojik, psikolojik, ekonomik boyutlarıyla incelenerek elde edilmiş değerlendirmelerden oluşmaktadır (Metin 2011).

Türk dil kurumu rekreasyonu, “İnsanların boş zamanlarında, eğlence ve spor amacı ile gönüllü olarak katıldıkları etkinlikler”, “Bir bölgeyi insanların eğlenme, dinlenme amacıyla kullanabilecekleri bir duruma getirme” olarak iki farklı şekilde tanımlamaktadır (Anonim 2012c).

Rekreasyon; kişilerin serbest zamanları içinde günlük yaşamın sıkıcılığı ve monotonluğundan kurtulmak ve dinlenmek amacıyla, gönüllü olarak katıldıkları, bireye doyum ve iyilik hali sağlayan etkinlikleri içermektedir (Orel ve Yavuz 2003; Kılbaş 2010).

Rekreasyon amaç değil, yaşam kalitesini düzeltme, öğrenmeyi artırma, sağlığı iyileştirme, fiziksel kondisyonu geliştirme, doğaya karşı olan bakış açısını değiştirme, motivasyonu artırma, suç oranını azaltma yolunda bir araç ve insan yaşamındaki boş zamanın fiziki ve sosyal açıdan kıymetlendirilmesidir (Okuyucu vd 2006; Sevil vd 2012).

Günümüz genç kuşağı için rekreasyon ve boş zaman aktivitelerine yönelik algılar, teknoloji ile bütünleştirilmiş uygulamalar, heyecan, serüven ve risk özellikleri taşıyan aktiviteleri kapsamaktadır. Çevreciler ise orman, dağ, kıy, göl ve nehir gibi doğa unsurları içerisinde gerçekleştirilen oyun ve geleneksel unsurları rekreasyon faaliyetleri olarak algılamaktadırlar (Metin vd 2013).

Peyzaj ve rekreasyon hakkındaki toplumsal tutum ve tercihler kullanıcı özelliklerine göre değişiklik göstermektedir (Swanwick 2009). Bazı toplumlarda rekreasyon amaçlı yapılan fiziksel aktivite türleri cinsiyete ve demografik özelliklere göre farklılık gösterebilmektedir (Casper 2013).

1.3. İhtiyaç Kavramı ve Rekreatif İhtiyaçlar

Genel olarak bir eksiklik hissi ve aynı zamanda bu hissin giderilmesi arzusu veya doğal ya da sosyal yaşamdan doğmuş bir gerekliliğin ifadesine ihtiyaç denmektedir (Karaküçük1999). Yoğunlukları farklılaşan ve insandan insana farklılıklar gösteren ihtiyaçlar arasında rekreasyon, bireylerin kendilerini ifade edebilecekleri ve kişiliklerini geliştirebilecekleri çok kritik bir alan oluşturmaktadır (Sevil vd 2012).

Toplumun her ferdi için rekreasyon birçok farklı anlam taşımakta ve bireylere değişik açılardan fayda sağlamaktadır. Green (2014), okul çağında çocuklara verilecek beden eğitiminin çocukların serbest zamanlarını fiziksel aktiviteye yönelerek iyi bir şekilde geçirmesini sağlamasının yanında, yaşam sürelerinin ve kalitesinin artmasına da etkisi olduğunu savunmuştur.

Günlük yaşamda, pozitif sosyal iklim ve güçlü akran ilişkileri oluşturmaları adına gençlerin öz düzenleme becerilerini sınamaları, pratik yapmaları ve yansımaları için rekreasyon programlarının, destekleyici bir çevre sağlayabileceği düşünülmektedir. Örneğin grup etkileşimi ve işbirliği gerektiren rekreasyon programlarında gençler lider veya grup üyesi olarak farklı roller üstlenebilme ve kendini farklı seviyelerdeki zorluklarda deneme şansı elde etmektedirler (Morgan *et al.* 2014).

Çalışan insanlar için rekreasyon; günlük yaşamla iş yaşamı arasındaki hassas dengeyi kurmaya ve kaybettikleri enerjiyi yeniden kazanarak performans geliştirmelerine yardımcı olmaktadır (Fritz and Sonnentag 2005).

Çalışanların aktif veya pasif bir rekreatif aktivitede bulunmasının iş stresini azalttığı ve iş kalitesini artırdığı, özellikle aktif rekreasyon faaliyetlerinde bulunmanın insanlarla iletişim kurmada olumlu etki yaptığı belirlenmiştir (Yang and Hung 2012).

Blumberg and Pringle (1982)'e göre performans; kabiliyet, motivasyon ve çevresel koşulların bir fonksiyonudur. Gün içerisinde öğle tatili gibi kısa bir zaman diliminde de

olsa fiziksel aktivitede bulunan ve bunun için açık havaya çıkan çalışan bireylerin eğlenmelerine ek olarak, fiziksel iyilik hali, motivasyon düzeyinde yükselme, tükenmişlik hissinden sıyrılma ve gece uykusunda düzelme gibi olumlu etkileşimler yaşadığı belirlenmiştir (De Bloom *et al.* 2014).

Çalışanlarına rekreasyonel imkanlar sunan şirketlerin bu tür düzenlemeler yapmayan şirketlere kıyasla daha fazla bireysel performans sağladıkları tespit edilmiştir (Zhang *et al.* 2013).

Degenhardt *et al.* (2011)'a göre birçok kent toplumunda bugünün yaşam tarzları, fiziksel aktivite ve stres ile başa çıkmak için daha fazla ve daha iyi imkanlar gerektirmektedir ve bireylerin genel refah seviyesine ve sağlığına katkıda bulunmasının yanı sıra, fiziksel, sosyal, eğitimsel ve ruhsal bir dizi yarar da açık hava rekreasyonu ile ilişkilidir. Örneğin; gerek meslek, gerekse rekreasyon amacıyla fiziksel aktiviteler içeren hareketli bir yaşam tarzının erkeklerde prostat ve kolon kanserine yakalanma riskine karşı koruyucu bir etkisi olduğu tespit edilmiştir (Parent *et al.* 2011).

Karaküçük ve Gürbüz (2007) rekreasyona duyulan ihtiyacın nedenlerini altı başlık altında şu şekilde özetlemiştir:

- Fiziksel yönden ihtiyaç: Spor, fiziksel aktivite ve doğa ile geçirilen zaman sonucunda fiziksel iyilik ve sağlık kazanma amacı taşıyan bireyde tatmin duygusu oluşturur.
- Sosyal yönden ihtiyaç: Doğası gereği sosyal bir varlık olan insanın hem aile içi hem de toplumsal yönden ömür boyu süren sosyalleşme olgusuna katkıda bulunmaktadır.
- Psikolojik yönden ihtiyaç: Stresle başa çıkabilmeye yardımcı olması açısından özellikle toplumsal olarak gerçekleştirilen rekreasyonel faaliyetler olumlu sosyal ilişki geliştirmede etkindir.

- Kişisel beceri ve yeteneklerin geliştirilmesi yönüyle ihtiyaç: Bireylerin potansiyellerini ve becerilerini keşfetmeleri kişinin isteyerek ve bilerek deneyim kazanmak amacıyla rekreatif faaliyetlerde bulunması ile bağlantılıdır.
- Duygusal yönden ihtiyaç: Bireyi serbest zamanını değerlendirmek için değişik faaliyetlere katılmasına motive eden unsurların başında duygu durumları gelmektedir. Kişiden kişiye farklılık göstermekle beraber insanlar rekreasyonel aktivitelerde bulunurken duygusal tatmin ve iyilik hali gerçekleştirilebilmektedir.
- Toplumsal yönden: toplumsal anlamda rekreasyona duyulan ihtiyacın nedenlerinin başında her kesimden insanın tanışması, kaynaşması ve dostluklar kurmasına, ortak amaçlar doğrultusunda birlikte hareket etmeye imkan vermesi gelmektedir.

▪ Rekreasyonun Sınıflandırılması:

Kişilerin rekreasyon algılarındaki çeşitliliğe bağlı olarak rekreasyonel aktiviteler değişiklik göstermektedir. Birçok araştırmacı yer, zaman, mekan, ve yapılan aktivite türüne bağlı olarak rekreasyonu sınıflandırmışlardır.

Simonds (1983) rekreasyonel aktiviteleri;

- Fiziksel rekreasyon aktiviteleri
- Sosyal rekreasyon aktiviteleri
- Düşünceye dayalı mental rekreasyon aktiviteleri
- Çevreye dayalı rekreasyon aktiviteleri olarak sınıflandırmıştır (Uzun ve Altunkasa 1997)

Tribe (1995) ise rekreasyonu basit anlamda üç gruba ayırmış, grupları;

- Evde yapılan rekreasyonel aktiviteler

- Ev dışında yapılan rekreasyonel aktiviteler
- Seyahat ve turizm olarak belirtmiştir (Karaküçük 2007).

Küçüktopuzlu (1991) rekreasyon çeşitlerini, kişinin sosyal ve ailevi durumu, rekreasyonun yapıldığı alan ve aktivite çeşitleri bakımından geniş bir bakış açısı ile ele almış buna göre sınıflandırmayı:

- Etkin rekreasyon: dinamik ve katılımcıdır; yüzme golf gibi
- Edilgen rekreasyon: durgun karakterdedir; piknik yapma gibi
- Ticari rekreasyon: rekreasyon servislerinin düzenlediği hizmet ve etkinliklerdir; tiyatro, konser gibi
- Sosyal rekreasyon: ailevi ya da diğer sosyal faaliyetlerdir; yemekler, balo ve partiler gibi
- Kırsal rekreasyon: kent yaşamından uzaklaşmak ve rahatlamak amaçlı kırsal gezi ve aktivitelerdir; dağcılık, balıkçılık, park ziyaretleri gibi
- Estetik rekreasyon: aktif rekreasyon faaliyetleri yerine sanatsal faaliyetlerde bulunmayı tercih eden yüksek kültür düzeyine sahip bireyler tarafından tercih edilir; müze ve sanat galerisi gezileri gibi
- Entelektüel rekreasyon: estetik rekreasyonla benzer nitelikler taşımaktadır; sanat ve politika toplantılarına, konferanslara, panellere katılmak gibi
- Açık hava ve orman rekreasyonu: doğa ile iç içe yapılan aktiviteleri içermektedir; milli park gezileri, avcılık, kampçılık gibi
- Kapalı yer rekreasyonu: dıpalı alanda yapılan aktiviteleri içermektedir; kapalı havuzda yüzme, TV seyretme, AVM veya oyun salonlarında vakit geçirme gibi (Demir ve Çevirgen 2006).

Rekreasyonun günümüz şartları da göz önünde bulundurularak Sevil vd (2012) tarafından yapılan bir diğer kapsamlı sınıflandırması Şekil 1.1’de gösterilmiştir.

REKREASYON						
ETKİNLİKLER E KATILMA ŞEKLİNE GÖRE	FONKSİYONEL AÇIDAN REKREASYON	ZAMANSAL AÇIDAN REKREASYON	YEREL SINIFLAMAYA GÖRE REKREASYON	KATILIMCI SAYISINA GÖRE REKREASYON	MEKANSAL AÇIDAN REKREASYON	DEĞİŞKEN REKREASYON
AKTİF REK.	TİCARİ REK.	GÜNLÜK REK.	KIRSAL REK.	BİREYSEL REK.	AÇIK ALAN REK.	EMEKLİLİK REK.
	ARTİSTİK REK.	HAFTASON U REK.				
PASİF REK.	ENTELEK TÜEL REK.	TATİL REK.	KENT SEL REK.	GRUP REK.	KAPALI ALAN REK.	
	SOSYAL REK.	BAYRAM REK.				
		YILLIK İZİN REK.				

Şekil 1.1. Rekreasyonun farklı açılardan sınıflandırılması (Sevil vd 2012'den değiştirilerek).

▪ Rekreasyon Alanlarının İşlevi:

Farklı araştırmacıların yapmış olduğu rekreasyon sınıflandırmalarının değişik kriterlere göre yapıldığı görülmektedir. Bununla beraber genel anlamda sınıflandırmada etkili olan kilit faktörlerin aktivite türü ile aktivitenin yapıldığı mekan veya yer faktörü olduğu belirlenmiştir.

Rekreasyon faaliyetleri hangi sınıflandırmada incelenirse incelensin, hedeflenen aktivitenin gerçekleşmesi için uygun bir yer veya bir mekan seçilmelidir. Aktif, katılımcı, sportif ve özellikle açık hava rekreasyonel aktivitelerinde bulunabilmek için uygun alan bulmak oldukça büyük önem taşımaktadır. Öyle ki piknik yapma, park gezmeleri, yüzme, dağcılık, kayak, doğa keşifleri gibi rekreasyonel aktiviteler için uygun alan bulunamaması rekreasyonu kısıtlayıcı hatta engelleyici bir faktör olarak kendini göstermektedir.

Rekreasyonel alanlara ilişkin tanımlamaya Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin içerisinde yer verilmektedir. Söz konusu alanlar 14. maddede “Kent Bölgeleri Tanımları Ve Alan Kullanış Şartları” başlığı altında yer almaktadır. Bu yönetmeliğe göre rekreasyon alanları; “Kentin açık ve yeşil alan ihtiyacı başta olmak üzere, kent içinde ve çevresinde günü birlik kullanıma yönelik ve imar planı kararı ile belirlenmiş; eğlence, dinlenme, piknik ihtiyaçlarının karşılanabileceği lokanta, gazino, kahvehane, çay bahçesi, büfe, otopark gibi kullanımlar ile, tenis, yüzme, mini golf, otokros gibi her tür sportif faaliyetlerin yer alabileceği alanlardır. Bu alanda yapılacak yapıların emsali (0,05)’i, yüksekliği (6,50) metreyi geçemez.” şeklinde tanımlanmaktadır (Anonim 2013a).

Rekreasyonel alanların, çevre kalitesini artırma, estetik mekan sağlamanın yanı sıra, kent ekolojisine de pek çok faydaları bulunmaktadır. Kent insanının yalnız zihinsel ve fiziksel sağlığının gelişmesinde değil, dinlenirken eğlenme ve sosyalleşme ortamı yaratması bakımından da değerlidir (Yılmaz vd 2003).

Bireylerin rekreasyon alanı seçimleri incelendiğinde kapalı mekan rekreasyonuna kıyasla açık hava rekreasyon aktivitelerinde bulunmaları sonucunda daha fazla olumlu etki yaşadıkları, daha büyük oranda yenilenme, daha fazla öz saygı, daha çok pozitif hedeflenme, enerji yükselmesi ve memnuniyet hissi duyma ve buna karşın daha az endişe, zihin karmaşası, depresyon hissi, gerilim ve yorgunluk hissettikleri tespit edilmiştir (Sandifer *et al.* 2015).

Rekreasyon alanları yalnızca serbest zamanı değerlendirmek için mekan sağlamakla kalmaz, sağlıklı bir yaşam için de aktif rol oynar. Doğada vakit geçirmenin kalp ritim hızını, kas gerilimini, deri iletkenliğini birkaç dakika içinde düşürdüğü, buna bağlı olarak rahatlama hissi verdiği tespit edilmiş, yirmi dakika sonunda ise kan basıncının düştüğü ve pozitif ruh haline girildiği belirlenmiştir (Ulrich *et al.* 1991; Van den Berg *et al.* 2003; Park *et al.* 2010).

Kişilerin açık yeşil alanlardaki peyzaj algıları da rekreasyonel talep ve ihtiyaçları doğrultusunda şekillenmektedir (Zhang *et al.* 2013).

Parklar ve benzeri doğal alanları ziyaret etme gibi açık hava etkinliklerine katılım, bu tür açık hava mekanlarının ulaşılabilirliği, bulunabilirliği ve bireylerin farkındalığının bir fonksiyonudur (Bachleda *et al.* 2014).

Konforlu rahat ve estetik bir çevrede yaşama isteği insanın vazgeçilmez gereksinimleri arasındadır. Günümüz kentlerinde niteliksiz veya yetersiz durumda bulunan açık yeşil alanların düzenlenmesi, insanın çevre ile bütünleşmesini ve ihtiyaç duyduğu konforun sağlanması bakımından zorunlu hale gelmiştir. Kentlerimizde peyzaj mimarlığı ilkeleri doğrultusunda tasarlanmış ve uygulamaya geçirilmiş mekanların sayısı oldukça azdır. Kentsel ekosistemlerde insana yaraşır peyzaj mekanlarının oluşturulması için belli bir peyzaj tasarım sürecinin yanı sıra, parasal kaynakların sağlanması gerekmekte ve yerel yönetimler ile sivil toplum örgütlerine büyük görevler düşmektedir (Yılmaz ve Yılmaz 2000).

Rekreasyon alanlarının talebinde o mekanı kullanacak insanların tercihleri ve o mekanda aradığı özellikler oldukça önemlidir. Bu nedenle çalışmada, Erzincan kentindeki rekreasyonel alan kullanıcılarının ihtiyaçlarının analizlerle tespit edilmesi amaçlanmıştır. Bu araştırmada, kent halkının en çok tercih ettiği birbirinden farklı özelliğe sahip beş farklı rekreasyon alanı çalışma sahası olarak belirlenmiştir. Kent halkının rekreasyona bakış açısının öğrenilmesi, rekreasyon tercihlerinin, alanlar hakkındaki algı ve görüşlerin tespit edilmesi ve ziyaretçilerin alan kullanımı sırasındaki ihtiyaçlarının belirlenmesi amacıyla anket çalışması yapılmıştır. Elde edilen bulguların bu alanda çalışma yapacak araştırmacılara ve gelecekte Erzincan kentinde rekreasyonel alan planlaması süreçlerinde yer alacak tüm kişi, kurum ve kuruluşlara kaynak olması amaçlanmıştır. Bundan sonra Erzincan kenti için yapılacak olan rekreasyon alanları veya mevcut rekreasyon alanlarının iyileştirilmesinde de yol gösterici olacaktır.

2. KAYNAK ÖZETLERİ

Trakolis (2001) Yunanistan’da Prespes Gölleri Milli Parkında yerel halkın planlama ve yönetim konularındaki beklentilerini araştırmıştır. Çalışmasında tasarım sürecine ve karar alma sürecine yerel halkın katılımında görülen eksikliğin bu konuda giderilmesi gereken bir ihtiyaç haline geldiği ve parkın yönetimin alanında yetişmiş kişilerce doğru şekilde yürütülmemesinin ciddi tehlike teşkil ettiği sonucuna varmıştır.

Chiesura (2004), kentsel yaşamda insanların dış mekanlarda ve doğal alanlarda geçirdikleri kaliteli zamanın kişisel, sosyal ve iş yaşamlarını iyileştirme yönünde ciddi yararlar sağladığını tespit ettikleri çalışmada, Amsterdam’daki bir kent parkını ve ziyaretçi profillerini incelemişlerdir.

Yılmaz vd (2003)’ın yapmış olduğu çalışmada Kars kent merkezindeki halkın rekreasyonel talep ve eğilimleri anketle belirlenmeye çalışılmış ve ki-kare testi ile değerlendirilmiştir. Anket sonuçlarına göre; kent halkının %39’unun ev dışındaki kapalı mekânlarda rekreasyonel aktivitelere katıldığı, yapılan aktivite çeşidinin meslek durumuna göre değiştiği ancak eğitim durumuna bağlı olmadığı tespit edilmiştir. Yine kent halkının %90’ı, kentteki yeşil alanları ve spor olanaklarını yetersiz bulurken, %87’si çocuk oyun alanlarının sayı ve kapasite olarak ihtiyacı karşılamaktan uzak olduklarını belirtmişlerdir. Çalışma sonucunda Kars kent merkezindeki mevcut rekreasyonel ünitelerin tesis ve işletme bakımından yetersiz oldukları, halkın taleplerini karşılayamadıkları saptanmıştır.

Pak ve Türker (2004) çalışmalarında, orman içi dinlenme yeri ziyaretçilerinin bazı sosyo-ekonomik özelliklerini Kapıçam, Başkonuş ve Dülük Baba Orman İçi Dinlenme Yerleri örneğinde irdelenmiştir. Kahramanmaraş ve Gaziantep illeri ve bu illerin ilçelerinde yaşayan insanların rekreasyonel taleplerini karşılamak amacıyla tesis edilerek işletilen; Kapıçam, Başkonuş ve Dülük Baba OİDY’lerin daha etkin ve verimli bir şekilde yeniden planlanması ve işletilmesi amacıyla mevcut ziyaretçilerinin sosyo –

ekonomik özellikleri, alanlarda gerçekleştirilen anketler yardımıyla ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır.

Godbey *et al.* (2005)'teki çalışmalarında serbest zaman çalışmaları, rekreasyon ve park hizmetleri ile ilgili araştırmaların günlük yaşama katkılarını ele almış konuyu, parklar ve rekreasyonel alanlarla ilgili ekolojik yaklaşımlar konusundaki hükümet politikaları ve akademik düzeydeki yaklaşımlar üzerinden irdelemişlerdir. Konunun tarihsel süreçlerinin de ele alındığı çalışmanın sonucunda geleceğe yönelik planlama çalışmaları, yasal süreçler ve gelecekte konu üzerinde çalışacak araştırmacılara aydınlatıcı olması bakımından önemli öneriler getirilmiştir.

Müderrişoğlu vd (2005), Abant Tabiat Parkı'ndaki rekreasyonel kullanımlara katılımları ve ROS (Rekreasyonel Fırsat Dağılımı) sınıflarındaki kriterlere göre saptanan alanları kullanan ziyaretçilerin memnuniyetlerindeki farklılıkları belirlemek amacıyla bir çalışma yürütmüş, 359 kişiye anket uygulanmıştır. Elde edilen verilerin yorumlanmasında korelasyon ve varyans analizinden yararlanılmıştır. Araştırmacılar Abant Tabiat Parkı'nda genel memnuniyeti en çok etkileyen faktörlerin mevsim, grup büyüklüğü, kullanıcıların cinsiyeti, yaşı, gelir düzeyi ve alana geldikleri yer olduğunu tespit etmişlerdir.

Oku and Fukamachi (2006), ziyaretçi karakteristikleri ve yapmayı seçtikleri rekreasyonel aktivitenin çevreyi algılamaları ile ilişkili olup olmadığını farklı bir yöntemle araştırmışlardır. Oku ve Fukamachi'nin çalışmasında mekan olarak Japonya'da bir banliyö yakınlarında bulunan Minoo Quasi Milli Parkı seçilmiş ve 81 farklı ziyaretçi grubu bizzat kendilerinin, yine kendi istekleri doğrultusunda çektikleri 1377 fotoğraf ile çalışmaya katılımı sağlanmıştır. Fotoğraflar; konu, olay, yer olarak üçe ve aktiviteler ise ziyaretçilerin belirlediği dört gruba ayrılmıştır. Yapılan analizler sonucunda çevreyle ve grupla uyumlu farklı aktivite davranışların sebebinin çevreyi algılayış ve ona karşı geliştirilen tutumla ilgili olduğu tespit edilmiştir. Ziyaretçilerin çektikleri fotoğrafların onların bakış açılarını aktarması bakımından belirleyici etkisi olmuştur.

Uzun (2005)'deki çalışmasında kırsal ve kentsel alanlardaki parklarda kullanıcı memnuniyetini araştırmıştır. Kullanıcı memnuniyetini belirlemek amacıyla, Bolu Gölcük Ormanı'nda Dinlenme Yeri'nde 250 adet ve Düzce İnönü Parkı'nda 250 adet olmak üzere toplam 500 adet anket, yüz yüze görüşme yöntemi ile yapılmıştır. Kullanıcıların alanlardaki kullanımları sonucundaki memnuniyet ve memnuniyetsizliklerini açıklamak için faktör analizi kullanılmıştır. Elde edilen sonuçlara göre; kırsal ve kentsel rekreasyon alanı memnuniyet ve memnuniyetsizlik faktörlerinin, kullanıcı özelliklerinden etkilendiği ve kırsal ve kentsel rekreasyon alanı memnuniyet faktörleri arasında fark olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

Crow *et al.* (2006) peyzaj yapısı ve insanların doğadan beklentileri arasındaki kontrast ilişkiler ve bunların insanlar üzerindeki etkileri konulu bir çalışma yapmışlardır. Bu amaçla peyzaj yapısı ve doğadan beklentileri IL Chicago USA'de Riverside ve Berwyn yakınlarındaki banliyölerde araştırmışlardır. Aralarında bir takım farklılıklar bulunmasına rağmen her iki alanda da ziyaretçilerin vejetasyonla desteklenmiş, yeşili bol bir çevreye daha fazla değer verdikleri tespit edilmiştir.

Demir ve Çevirgen (2006)'in "Turizm ve Çevre Yönetimi Sürdürülebilir Gelişme Yaklaşımı" adlı çalışmalarında, turizm ve rekreasyon faaliyetlerinin ağırlıklı olarak doğal alanlarda gerçekleştirildiği gerçeğinden yola çıkarak, turizm ve rekreasyon faaliyetlerinin kontrollü bir şekilde yapılmadığı takdirde bu alanların özelliklerini yitirerek yok olacağı sonucuna ulaşmışlardır.

Barbosa *et al.* (2007) çalışmalarında Sheffield U.K'de yaşayan ev sahiplerinin kamuya açık yeşil alanlara erişim için kullandıkları ulaşım ağının mesafelerini ölçmüşler ve bunu özel bahçelerin dağılımı ile karşılaştırmışlardır. Veri toplama ve ölçümler için Mosaic UK adlı geodemografik veri tabanı kullanılmıştır. Toplumun hangi kesimleri için yeşil alanlara ulaşımın nasıl değişkenlik gösterdiği bu şekilde tespit edilmeye çalışılmıştır. Ayrıca yeşil alanlara yenilerin eklenmesinin gerekliliğin altı çizilmiştir.

Matsuoka ve Kaplan (2007)'de, insanların ve dış mekanla olan etkileşimlerini irdeleyen 90 makalenin gözden geçirildiği bir derleme makalesi yayınlamışlardır. Sosyal yaşamdaki etkileşimler, toplumsal kimlik ve tasarım sürecine vatandaş katılımı gibi konularda çevre faktörünün rolü ve kişilerin çevreyle olan etkileşimleri irdelenmiştir.

Lepeteur *et al.* (2008) Batı Avustralya'daki Peel-Harvey halisinde yürüttükleri çalışmalarında; suya dayalı rekresyonel aktiviteleri incelemişlerdir. Mevcut su kalitesi, kullanıcıların su kalitesinden beklentileri ve bunun sonucunda ortaya çıkan davranışlar incelenmiştir. Gerekli bilgileri toplamak amacıyla halice açılan kanallarda rekreasyonel kullanıcılar ile görüşülmüş ve kişisel beklentiler, yerel bilgi düzeyi, mekanın geçmişi, tehlikeye ilişkin uyarıların eksikliği ve konaklama olanakları ile ilgili konuların toplumun rekreasyon algısı üzerinde etkili başlıca faktörler olduğu tespit edilmiştir. Yüksek düzeyde geri bildirim alabilmek için yönetim stratejilerinin çalışmadaki bulguları dikkate alması gerekliliğine vurgu yapılmıştır.

Özdingiş (2007) tarihli çalışmasında, İstanbul kent parklarını bedensel engelli bireyler açısından değerlendirmiştir. Araştırma sırasında yapılan anket sonuçlarına göre; engelli bireylerin kendileri için özel tasarlanmış alanlar yerine, toplumla engelsiz olarak kaynaşabilecekleri alanlar talep etmekte oldukları ve bu tür fiziksel çevrelerde yaşamak istedikleri tespit edilmiştir.

Kara vd (2008) İstanbul'un açık rekreasyon alanlarının değerlendirilmesine yönelik çalışmalarında, İstanbul'un bir rekreasyon planının mevcut olmadığı savından öne sürmüş ve yeni yerleşim alanları planlanırken halkın rekreasyon ihtiyaçlarının araştırılmadığına dikkat çekmişlerdir. Toronto, Ottawa ve Chicago gibi bazı Kanada ve Amerika şehirleri ile İstanbul'un açık rekreasyon alanlarını farklı açılardan kıyaslamış ve sonuçta İstanbul'un bu açılardan yetersiz olduğu ve halkın ihtiyaçlarına cevap vermekten çok uzak olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Onsekiz ve Emür (2008) çalışmalarında, Kayseri kentinde rekreatif özellikleri baz alınarak belirlenmiş dört adet kent parkının fiziksel ve karakteristik özellikleri, kullanıcı

tercihleri ve doğal özellikler ve etkinlikleri incelenerek kullanıcı değerlendirme ölçütlerine bağlı olarak değerlendirme yapmak yoluyla, planlama ile ilişkilendirilmesini amaçlamışlardır. Çalışma sonucunda yapılan değerlendirmelerde örneklem kent parklarının ilk başlangıç anında doğal yapılarının her park için değişken seviyelerde olduğu görülmüştür.

Ağılönü ve Mengütay (2009) tarafından yürütülen araştırma, yerel yönetimlerde rekreasyon hizmetlerinin yönlendirilmesi sürecinde, insan kaynaklarının, müşteri beklentisi ve hizmet kalitesine yönelik bir rekreasyonel model belirlenmesi ve uygulanması amacıyla yapılmıştır.

Eagles (2009) çalışmasında parklar ve korunan alanlardaki resreasyon ve turizm arasındaki ortaklığı, en iyi destekleyen sekiz farklı yönetim modelini değerlendirmek için on adet kriter kullanmıştır. Araştırmada kullanılan on kriter: 1.Halkın katılımı, 2. Uzlaşma yönelimi, 3. Stratejik vizyon, 4. Duyarlılık, 5. Verim, 6. Etki, 7. Hesap verebilirlik, 8. Şeffaflık, 9. Öz kaynak, ve 10. Hukukun üstünlüğü olarak belirtilmiştir. Bu kriterler; milli parklar yönetim modeli, kamu iktisadi yönetim modeli, kar amacı gütmeyen yönetim modeli, ekolojik yönetim modeli, kamusal+kar amaçlı yaklaşım ortak modeli, kamusal+kar amaçsız ortak modeli, yerli topluluklar ve hükümet ortak modeli, geleneksel toplum modeli olarak belirtilen sekiz adet yönetim modeli ile karşılaştırılmıştır. Araştırmanın sonucunda, bu on kriterin pratikte eşit olarak kullanılmadığı görülmüş finansal etkinliğin daha fazla önem verilen kilit ölçüt olabileceği öne sürülmüştür.

Mohamed and Othman (2009)'da yayınladıkları çalışmalarında, kent parkı ziyaretçilerinin memnuniyetleri ile ilgili duygularının tanımlanmasındaki itici ve çekici faktörleri araştırmışlardır. Araştırmanın sonucunda, parkı ziyaret eden kullanıcıları etkileyen ve itici güç olan faktörlerin; güzel görünüşle sahip, serin, bakımlı ve ayrıca hayvanseverlerin de beğenisini toplayabilecek şekilde dizayn edilmiş olan doğal öğelerle ilişkilendirilmiş olduğu gözlemlenmiştir.

Swanwick'in arazi ve peyzaj hakkındaki toplumsal tutum ve tercihler konulu çalışması 2009'da yayımlanmıştır. Çalışmada arazi ve peyzaj kullanımları, tercihler ve bunlara ilişkin tutumlar, kullanıcıların demografik özellikleri ile birlikte incelenmiştir. Toplumsal tutumların bir çok faktör tarafından şekillendirildiği gözlemlenmiştir. Kullanıcıların demografik özelliklerinin, kullanım şekli, kentsel veya kırsal alan tercihi, çevresel bilinç düzeyi gibi konularda farklılıklara neden olabildiği saptanmıştır. Bununla beraber, çalışmadaki bulgulara göre birçok insan farklı zamanlarda farklı peyzaj alanlarından değişik amaçlarla yararlanma ihtiyacı hissedebilmektedir. Toplumsal tutuma, peyzaj ve doğanın korunması ve insanların bundan yararlanması yönünde değişmesi amacıyla, kampanyalar yürütülmesi yoluyla müdahale etmek gerekliliğine dikkat çekilmiştir.

Boyacıgil ve Altunkasa (2010)'nın çalışmaları ise, İskenderun'da aktif yeşil alanlar ve kültürel mekanların oluşturduğu kamusal rekreasyon olanaklarının etkinliğini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Kamusal rekreasyon alanı varlığı kişi başına kaynak değerleri olarak mahalleler düzeyinde elde edilmiştir.

Erduran ve Kabaş (2010) Çanakkale Halk Bahçesi'ni araştırma sahası olarak seçtikleri çalışmalarında, Halk Bahçesi'nin, Çanakkale kentinin tarihi sürecinde taşıdığı önemin yanı sıra, kent halkının rekreasyonel gereksinimleri için de yoğun kullanımına açık olması sebebiyle, kent parkı olarak kalite ölçütlerinin ve ekolojik niteliğinin araştırılmasının gerekli olduğuna vurgu yapmışlardır.

Kaptanoğlu (2010), doğal alanlar için etkin bir doğal kaynak yönetim politikasının oluşturulmasının önemini vurgulamış, diğer hizmet fonksiyonlarının yanı sıra rekreasyonel talebin karşılanması için de bir stratejinin belirlenmesini gerektirdiğini savunmuştur. Kaptanoğlu'nun çalışmasında, doğal alanların rekreasyon planlamasında ziyaretçi gözleminin önemine değinilerek, kullanılan gözlem yöntemleri kısaca açıklanmış, farklı gözlem yöntemlerinin birlikte kullanılmasının yararı ve önemi vurgulanmıştır.

Shores and West (2010) kırsal ve kentsel park ziyaretleri ve park temelli fiziksel aktiviteler konulu bir çalışma yapmışlardır. Çalışmalarında, kentsel ve kırsal parklarla bağlantılı fiziksel aktivitelerin gerçekleştirilmesi ve bunların sonuçlarını incelemişlerdir. Bu amaçla yerinde gözlem tekniği uygulanmış ve bunun için dört kentsel ve dört kırsal parkla çalışma yürütülmüştür. Sonuçta 6545 park ziyaretçisi gözlemlenmiştir. Kırsal ve kentsel park kullanıcılarının her ikisi de sıklıkla taşla döşenmiş yürüyüş yolları olan daha büyük parklarda ve yoğunlukla hafta sonlarında kullandıkları görülmüştür. Kırsal park ziyaretleri kentsel park ziyaretlerinden daha sık yapılmakta, ancak kırsal gezilerin daha az aktivite içermekte olduğu tespit edilmiştir.

Bilgili vd (2010) Van kenti kamusal yeşil alanlarının yeterliliğinin ulaşılabilirlik yönünden değerlendirilmesi amacıyla yaptıkları çalışmada, hızlı bir yapılaşma sürecine girmiş olan Van kenti kamusal yeşil alanlarının ulaşılabilirliği, etkili hizmet alanlarına bağlı olarak değerlendirilmiştir. Kent halkının yeşil alanlara ulaşımı ve yeşil alanların kullanımı yapılan anketler ile saptanmıştır. Bu doğrultuda kentin kamusal yeşil alanların standartlar kapsamında yetersiz kaldığı tespit edilmiş ve bu değerlendirme kamusal yeşil alanlarda yapılan anketler ile de doğrulanmıştır.

Kiper ve Öztürk (2011), Kent Ormanlarının Rekreatyoneel Kullanımı ve Yerel Halkın Farkındalığı: Edirne Kent (İzzet Arseven) Ormanı Örneği başlıklı çalışmalarında, halkın kent ormancılığı ile ilgili olarak farkındalıklarının artırılmasını ve bu yöndeki taleplerini belirlemeyi amaçlamışlardır. Aynı zamanda, bu çalışma ile alanın sunduğu rekreatyoneel olanakların belirlenmesi ve rekreatyoneel olanaklar açısından alanı kullananların beklentileri ortaya konulmuştur. Bu amaçla araştırmada standart formlar aracılığı ile yerinde anket yöntemi uygulanmıştır.

Torbidoni (2011)'deki çalışmasında İspanya Katalonya'da Natura 2000 kapsamındaki 3 adet koruma alanındaki yürüyüşçülerin motivasyonlarını konu alan bir çalışma yapmıştır. 569 yürüyüşçü ile yüzyüze görüşme tekniği ile yapılan saha çalışmalarını temel alan bir çalışma yürütülmüş ve daha iyi bir yönetime katkı sağlamak amacıyla bir tipoloji veya bir sınıflandırma ortaya konulmuştur. Yürüyüşçüler kümeleme analizi

kullanılarak gruplara ayrılmıştır. 1- doğayı düşünen yürüyüşçüler 2 – spor yapan yürüyüşçüler 3- genel amaçlı yürüyüşçüler olarak sınıflandırılan bu üç grup incelenmiştir. Sonuçta en anlamlı fark kullanıcıların alan kullanımları sırasındaki davranışları, grup büyüklükleri, ziyaret sıklıkları ve süreleri konularında ortaya çıkmıştır.

Aksoy ve Akpınar (2011) çalışmalarında İstanbul İli Fatih İlçesin’de halkın yeşil alan kullanımı ve yeşil alan gereksinimi üzerine bir anket çalışması yapmışlardır. Bu çalışmada, kullanıcı ihtiyaçlarına göre mevcut yeşil alanların durumu değerlendirilmiştir. Araştırma sonuçları Fatih İlçesinde parkları, çocuk oyun alanlarını ve spor alanlarını kullananların yeşil alanlardan memnuniyet düzeylerini, yeşil alan kullanım ve gereksinimini ortaya koymaktadır.

Arnberger (2012)’de “Kentsel yoğunlaştırma ve kamusal yeşil alanların rekreasyonel kalitesi- Viyana Saha Çalışması”başlıklı çalışmasında Viyana’daki Wienerberg arazisini incelemiştir. Avustralya’da Viyana’nın güneyinde yer alan bu arazinin atık madde imha alanı iken doğal bir rekreasyon alanına dönüştüğü belirtilmiştir. Alanda geçen yıllar süresince yoğun bir yerleşim süreci gerçekleştirilmiş olduğu ve sonuçta birkaç dakikalık yürüme mesafesinde yerel nüfusun ikiye katlandığı hatırlatılmıştır. Araştırma yerinde sörvey çalışması yeşil alan ziyaretçilerinden 231 kişi ile yürütülmüştür. Tatil günlerinde alanda oluşan kalabalık ve sıkışıklığın ziyaretçi sayısını geçen yıllar içinde gittikçe düşürdüğü tespit edilmiştir.

Ağyar ve Lapa’nın (2012)’de yürüttükleri araştırmanın amacı; rekreasyon alanında ülkemizde kullanılan yabancı dilden uyarlanmış ya da ülkemizde geliştirilmiş ölçeklerin içerik, yöntem, yıl, yazarlar, dergiler ve kurumlar açısından incelenmesidir. Çalışma tanımlayıcı bir araştırma olup, veri toplama yöntemi literatür taramasıdır. Araştırma sonucunda toplam 18 adet ölçek çalışmasının olduğu belirlenmiş, bunlardan 12 ölçeğin uyarlama yapılarak elde edildiği, kalan 6 ölçeğin ise ülkemizde geliştirilmiş olduğu tespit edilmiştir.

Bekci ve Taşkan (2012) çalışmalarında, Bartın kentsel yerleşim alanı içerisinde, kent merkezine farklı uzaklıklarda ve farklı fonksiyonları olan, sekiz kent parkı seçerek bu park alanlarındaki kent donatı elemanlarını insan ölçeğinde incelemişlerdir. Çalışmada kullanıcıların (i) sosyo-demografik özellikleri ve kişisel mekân tercihleri, (ii) seçilen park alanlarının tercih nedenleri ve (iii) park alanlarının kullanılabilirlikleri ile donatı elemanlarının ergonomisi olmak üzere üç başlık altında irdelenmiştir. Sonuç olarak, elde edilen veriler doğrultusunda kullanıcı konforu ve donatı elemanlarının kalitesi irdelenerek kişisel mekân uzaklığına yönelik öneriler geliştirilmiştir.

López-Mosquera *et al.* (2011) yürüttükleri çalışmalarında, kamuya ait bir açık yeşil alanın özellikleri konusunda kendi kişisel değerlendirmeleri ile bağlantı kurabilen kullanıcılardan, tipik bir banliyö yeşil alanının değerlendirmesini yapmaları istenmiştir. Veriler neden –sonuç zinciri yöntemi kullanılarak incelenmiştir. Çalışma, temel özellikleri parkın yakınlığı ve spor yapabilme imkanından faydalanmak olan ve temel potansiyel kazanımları fiziksel gelişme ve psiko-sosyal iyileşme olan İspanya banliyö park kullanıcıları ile yürütülmüştür.

Peschardt *et al.* (2012) halka açık kentsel küçük yeşil alanların kullanımını araştırmıştır. Bu çalışmada Kopenhag'daki dokuz adet kentsel halka açık küçük yeşil alanın vatandaşlar tarafından nasıl kullanıldığı, ziyaretleri süresince 686 adet katılımcı ile gerçekleştiren yerinde anket yöntemi ile toplanan bilgiler doğrultusunda açıklanmaya çalışılmıştır. Sonuçlar bu alanların birincil olarak sosyalleşme, dinlenme ve yenilenme amacıyla kullanıldığını ve bu alanların vatandaşların günlük yaşamlarında önemli bir yer tuttuğunu göstermiştir. Çalışmanın sonuçlarının peyzaj mimarlarına şehir plancılarına ve bu tür alanların gelecekteki durumlarını planlayacak politikacılara ilham kaynağı olacağı düşüncesi belirtilmiştir.

Ardahan ve Mert (2013)'te yayınlanmış olan çalışmalarında Türkiye'de bisiklet sürme, yürüyüş, dağcılık ve kaya tırmanışı gibi açık hava aktivitelerini, bu aktivitelerde bulunan bireylerin duygusal zeka düzeyi, yaş, cinsiyet, medeni hal, eğitim düzeyi, aylık gelir gibi özellikleri üzerinden herbir grup için LS (Life Scale) Yaşam Ölçeği değeri

cinsinden ifade edebilmek amacıyla doğrusal regresyon modeli kullanarak değerlendirmeye çalışmışlardır. Çalışma için örneklem grubu 1719 kişi olarak belirlenmiştir. Çalışma sonuçlarına göre araştırmaya konu olan açık hava aktivitelerinde yer almak için, yüksek aylık gelire sahip olmak ,bayan olmak, çift olmak yada evli olmak, meslek sahibi olmak, duygusal değerlendirme yeteneği olmak ,pozitif duygu yönetimi yapabilmek, Yaşam Ölçeği üzerinde olumlu etki yaptığı belirlenmiştir. Bununla beraber erkek olmak, bekar olmak, yaşlı olmak ve olumlu duygusal duruma sahip olmanın Y.Ö üzerinde negatif etkili olduğu sonuçlar arasında yerini almıştır.

Ballatyne *et al.* (2013) turizm ve rekreasyonu sektör olarak ele almışlardır. Çalışmalarında bu iki sektörün milyonlarca insanı istihdam ettiğinden ve küresel ekonomiye 2.01 trilyon dolardan fazla katkı sağladığını belirtmişlerdir. Ancak bu faaliyetlerin çevresel etkilerinin nadir bulunan türlerde dahil olmak üzere birçok türü tehdit ettiği öne sürülmüştür. Bu endüstrinin özellikle tohumlu bitkiler için bir tehdit oluşturduğu savını IUCN Kırmızı Listede bulunan Avrupa şehirleri için tespit edilmiş bilgilerden yararlanarak savunmuşlardır.

Carpenter (2013) “Sağlıklı Egzersizlerden Reçete İle Doğaya: Sağlık İçin Yürümek Ve Kentsel Yeşil Alan Politikaları” başlıklı çalışmasında, sağlık için kentsel yeşil alanlarda yürümenin öneminin yeniden keşfedilmesinin tarihsel kökenine işaret etmekte ve bunu politik ve ekonomik yaklaşımlar ile ilişkilendirmektedir. Bu bağlamda makalesinde “yeşil yürüyüş” ve sağlık hakkındaki bireyci söylemler üzerine eleştirel bir yorum sunmaktadır.

Casado-Arzuaga *et al.* (2013) çalışmalarının konusu kullanıcı tercihleri doğrultusunda arazi kullanım planlamasının daha iyi yönlendirilmesi konusunu araştırılmasıdır. Çalışmada 500 kullanıcı ve kuzey İspanyadaki BMG (Bilbao Metropolitan Greenbelt) sistemleri tarafından desteklenen ES (Ecosystem Service) ile ilişkili olan paydaşların algıları analiz edilmiştir.

Casper *et al.* (2013), Kuzey Carolina’da Wake County’de yaşayan Latin kökenli insanların fiziksel aktivitelerde bulunmaları ve bunları kendi beyanları ile belirtmelerine yönelik cinsiyet farkı ve rekreasyon alanlarının kullanımı konulu bir çalışma yapmıştır. Bu çalışmada Latin insanların cinsiyetlerinin, 1-kendilerinin belirttikleri şekilde iş/evişi ve serbest zaman aktiviteleri 2- Fiziksel aktiviteler ile park ve rekreasyon hizmetleri hakkındaki algıları 3- Park ve rekreasyon hizmetleri kullanımı sırasındaki davranışları ve 4- Aktivite programı tercihleri konuları ile bağlantılı olup olmadığını araştırmışlardır.

Jim (2013) geliştirmekte olan ülkelerdeki kompakt şehirler için sürdürülebilir kentsel yeşillendirme stratejileri üzerine bir çalışma yapmıştır. Çalışmasında literatür taramaları esas alınmış ve bu bilgiler farklı şekillerde yapılan saha çalışmaları ile bütünleştirilerek sürdürülebilir bir kentsel yeşillendirme stratejisi oluşturmak amaçlanmıştır.

Jim and Shan (2013), “Çin’de Guangzhou’daki Açık Yeşil Alan Algısı Üzerindeki Sosyo Ekonomik Etkiler” başlıklı bir çalışma yürütmüşlerdir. Bu çalışmada, ziyaretçi algısının kentsel yeşil alan kullanım modelini etkileyebildiğini ve planlama ve yönetimini şekillendirebildiğinin öne sürmüşlerdir. Bu amaçla Çin’in Guangzhou kentinde çalışma alanını kullanan ziyaretçilerden seçilmiş 535 kişi ile görüşmeler yapılmıştır. Yapılan görüşmeler sonucunda katılımcıların iyi derecede bilgiye, pozitif yönde algıya ve güvenlik konusunda ise sınırlı kaygı düzeyine sahip oldukları sonucuna varılmıştır. Ayrıca araştırmanın sonucunda özellikle yaş, medeni hal, meslek, eğitim düzeyi ve yaşanılan bölge ile ilgili sosyo ekonomik değişkenler doğrultusunda sonuçların belirgin şekilde değişkenlik gösterdiği tespit edilmiştir.

Qiu *et al.* (2013)’te bir kentsel yeşil alan düzeninde biyoçeşitlilik ve kullanıcı tercihlerinin uyumlu olup olmadığı ve insanların rekreasyonel bir gezinin bir bölümünde ekolojik zenginliklerle karşılaştıklarında bunu anlayıp anlamadıkları ve gerektiği gibi takdir edip edemediklerini araştırmışlardır. Bu doğrultuda, alanda ziyaretçilerin fotoğrafçı olarak rol aldıkları VEP(Voluntary Employment Programme) çalışması ile veri toplaması yapılmıştır. Alanda bu amaçla yerel halktan insanlar ve

evre uzmanları ile çalışılmıştır. Sonuçlar insanların gerçekten kentsel yeşil alanlardaki yaşam türleri arasındaki biyoçeşitlilik farklarını algılayabildiklerini işaret etmektedir. Ayrıca her iki gruptaki katılımcılar da biyoeşitliliğın alan tercihinde olumlu etkiye sahip olduğu görüşünü bildirmişlerdir.

Needham and Little (2013)'te ABD Oregondaki Mt Bachelor kayak alanındaki katılımcıların V.E.P. (Gönüllü evre Programı) hakkındaki bilgi düzeyleri ile bu programın şu anda ve gelecekte bu alanı ziyaret etmeleri konusunda nasıl etkili olduğunu araştırmışlardır. Bu amaçla kayak ve snowboard sporcularıyla 429 kişilik bir örneklem grubu ile çalışılmıştır.çalışmanın sonucunda çok az bir topluluğun VEP dolayısıyla bu alana geldiği ve seyahatini bu doğrultuda planladığı belirlenmiştir.örneklem grubundan birçok kişi ise bu alanı gelecekte VEP alanı olarak kalmaya ve kendini geliştirmeye devam ederse daha sık ziyaret edeceğini belirtmişlerdir.

Veitch *et al.* (2013)'te Avustralya Viktorya'nın bazı semtlerinde yaşayan yetişkinlerin çeşitli fiziksel aktivitelerle geçirilen zamanla bağlantılı olarak park ziyaretlerinin sıklığını araştırmışlardır. Bu amaçla 319 katılımcı ile yürüyüş, ulaşım amaçlı bisiklet kullanımı, serbest zaman etkinlikleri, yoğun fiziksel aktiviteler ve toplam fiziksel aktivite başlıklarını içeren park ziyaretlerini “self-report” tekniği ile beyan etmeleri istenmiştir. Sonuçta belirtilen aktivite başlıkları üzerinden katılımcıların tercihleri yüzde olarak ifade edilmiştir.

Zhang *et al.* (2013)'te Fuyang/Hangzhou, Çin'de kentsel yeşil alanlarda kullanıcıların peyzaj algısı ve rekreasyonel ihtiyaçlarını araştırmışlardır. Çalışmada Fuyang'daki yeşil alanlardaki ziyaretçilerin rekreasyonel aktiviteleri ve alanın peyzaj karakteristikleri incelenmiştir. Katılımcıların tüm demografik özellikleri ile rekreasyona olan ihtiyaçları doğrultusunda kentsel yeşil alanlarda bulunma arzuları arasındaki bağlantılar irdelenmiştir.

Tiana *et al.* (2014)'te kompakt kent modeline sahip Yuhong Tiana kentinde kentsel yeşil alanların peyzaj kalitesi ve ekolojik kalitenin belirlenmesi amacıyla bir çalışma ortaya koymuşlardır. Bu çalışmada Hong Kong'da kompakt kent yapısında yer alan alanların peyzaj deseni ve farklı alan kullanımları ile bölgenin peyzaj ve ekolojik kalitesi, CBS uzaktan algılama ve faktör analizi teknikleri kullanılarak analiz edilmiştir.

Zhang and Yang (2014)'de yayınlanan çalışmalarında, az gelişmiş şehirlerin metropollere göre açık hava rekreasyon tesislerine artış gösteren bir taleple baş etmek durumunda kaldıklarını ileri sürmektedirler. Bu talep doğrultusunda yapılacak çalışmalar ile karşı karşıya kalınacak sorunların üstesinden gelme ve açık hava rekreasyonunun gelişim süreçlerini anlamak önem taşımaktadır. Bu amaçla Pekin'deki açık hava rekreasyonun ortaya çıkışı ve gelişimini, 1990-2010 yılları arasındaki resmi kayıtları, saha çalışmalarını ve online anketleri inceleyerek araştırmışlardır. Araştırmanın sonuçlarında, belirtilen zaman aralığında Pekin'de rekreasyon alanlarının sayısının yıllık %20,3 oranında artış gösterdiğini, 1990-2002 yılları arasında bu artışın yavaş ilerlediği ancak 2002- 2010 yılları arasında hızla yükselişe geçtiği belirtilmiştir.

Yapılan literatür araştırma çalışması Çizelge 2.1'de özetlenerek verilmiştir.

Çizelge 2.1. Literatür Özeti

ARAŞTIRMACILAR	KONULAR					
	KENT PARKLARI	REKREASYON ALANLARI	ZİYARETÇİ PROFİLİ	KULLANICI MEMNUNİYETİ	REKREASYONEL ALGI ve TALEPLER	ANKET
Trakolis (2001)		X				
Yamashita (2002)	X					X
Chiesura (2003),	X		X			X
Yılmaz vd (2003)					X	X
Pak ve Türker (2004)		X	X	X		X
Godbey <i>et al.</i> (2005)	X	X				
Müderrişoğlu vd (2005),		X	X	X		X
Oku and Fukamachi (2005)		X	X			X
Uzun (2005)	X	X	X	X	X	X
Crow <i>et al.</i> (2006)	X	X			X	X
Demir ve Çevirgen (2006)		X				
Barbosa <i>et al.</i> (2007)			X	X		X
Matsuoka ve Kaplan (2007)	X	X	X	X	X	X
Lepesteur <i>et al.</i> (2007)	X	X	X			
Özdingiş (2007)	X					
Kara vd (2008)	X	X	X	X	X	
Eagles (2009)	X	X				
Mohammed and Othman (2009)	X		X	X		
Swanwick(2009)	X	X	X	X	X	
Torbidoni (2011)		X	X	X		

Çizelge 2.1 (devam)

ARAŞTIRMACILAR	KONULAR					
	KENT PARKLARI	REKREASYON ALANLARI	ZİYARETÇİ PROFİLİ	KULLANICI MEMNUNİYETİ	REKREASYON EL ALGI ve TALEPLER	ANKET
Arnberger (2012)	X			X	X	X
López-Mosquera <i>et al.</i> (2011)	X			X		X
Peschardt <i>et al.</i> (2012)	X		X	X		X
Ballatyne <i>et al.</i> (2013)		X				
Carpenter (2013)	X	X				
Casado-Arzuaga <i>et al.</i> (2013)		X				
Casper <i>et al.</i> (2013),	X	X	X	X	X	X
Jim (2013)	X	X				
Jim and Shan (2013)	X	X	X	X	X	X
Qiu <i>et al.</i> (2013)		X	X	X	X	X
Needham and Little (2013)		X	X	X	X	X
Swanwick(2009)	X	X	X	X	X	X
Torbidoni (2011)		X	X	X		X
Arnberger (2012)	X			X	X	X
López-Mosquera <i>et al.</i> (2011)	X			X		X
Peschardt <i>et al.</i> (2012)	X		X	X		X
Ballatyne <i>et al.</i> (2013)		X				
Carpenter (2013)	X	X				
Casado-Arzuaga <i>et al.</i> (2013)		X				
Casper <i>et al.</i> (2013),	X	X	X	X	X	X
Jim (2013)	X	X				
Jim and Shan (2013)	X	X	X	X	X	X
Qiu <i>et al.</i> (2013)		X	X	X	X	X
Needham and Little (2013)		X	X	X	X	X
Perelman <i>et al.</i> (2013)	X		X	X	X	X
Zhang <i>et al.</i> (2013)	X		X	X	X	X
Sandifer <i>et al.</i> (2015).	X	X	X	X		X
Bachleda <i>et al.</i> (2014).	X	X	X	X	X	X
Karpela (2014).	X	X	X		X	X

3. MATERYAL ve YÖNTEM

3.1. Materyal

Erzincan yeşil ve planlı kent yapısı ile Doğu Anadolu'nun gözde şehirlerinden biridir. İlin doğal güzellikleri ve coğrafi koşulları Doğa Sporları Başkenti olarak anılmasında etkili olmuştur. Şifalı maden suyu ve piknik alanları ile neredeyse her mevsim ziyaretçi çeken Ekşisu Mesire Alanı Mesire Alanı, yazın serinletici ve huzur verici havası ve kışın buz tırmanışı imkanı ve görsel zarafeti ile dikkatleri üzerine toplayan Girlevik Şelalesi, Türkiye'nin en uzun kayak pistine sahip, doğal krater gölü ve kent manzaralı, kışın kayak yazın piknik yapma imkanı olan Ergan dağı, kentin en işlek caddesi üzerinde yer alan, Erzincan'ın en eski parklarından biri olma özelliği taşıyan ve Aşıklar Caddesi ile nostaljik bir ünü olan Barış Manço Parkı ve kentte hemen herkesin en az birkaç kez ziyaret ettiği, alanda birçok aktiviteyi yapma imkanı olan ve kent merkezindeki en büyük park olan Atatürk Parkı araştırma alanları olarak belirlenmiştir.

Alanların belirlenmesinde en önemli etken halkın alanlara olan yoğun talebi ve alanların yukarıda belirtilen farklı peyzaj özellikleri olmuştur. Araştırma alanında yer alan beş adet istasyona ait lokasyon haritası Şekil 3.1'de verilmiştir.

Şekil 3.1. Araştırma alanı içindeki istasyonların lokasyon haritası

Birinci istasyon olan Ekşisu Mesire Alanı; Erzincan kent merkezinin yaklaşık olarak 14km kuzeydoğusunda, Erzincan Böğert Doğal Maden Suyu kaynağının bulunduğu alan ve çevresinde yer alan mesire yeridir. Aynı zamanda Ekşisu Mesire Alanı Sazlıkları Koruma Alanı içinde yer almaktadır. Doğal maden suyundan faydalanmak amacıyla yılın her mevsimi ziyaretçi alan Ekşisu Mesire Alanı, mesire alanı olarak ilkbahar ve yaz aylarında daha yoğun olarak tercih edilmektedir. Alan içerisinde go-kart pisti, piknik alanları, kapalı yüzme havuzu, restoran ve çay bahçesi bulunmaktadır.

İkinci istasyon olan Girlevik şelalesi Erzincan'a 33 km uzaklıkta, Çağlayan Beldesi doğusunda ve Erzincan Ovası'nın güneydoğusunda Munzur Dağları'nın devamı olan Mercan Dağları'nın kuzeydoğu uzantıları üzerinde Girlevik köyünde yer alır. Şelalenin çevresi özellikle yaz aylarında şelalenin görsel güzelliği ve serinletici etkisinden faydalanmak isteyen ziyaretçiler tarafından rekreasyon alanı olarak değerlendirilmektedir. Alanda piknik yapmak ve restoran ve kafeteryadan faydalanma imkanı bulunmaktadır.

Bir diğer araştırma istasyonu olan Ergen Dağı; Erzincan'ın güneyinde yer alan Munzur dağ silsilesine dahil bir dağdır. Araştırmaya konu olan alan Ergen Dağı kayak tesis alanı ve yakın çevresidir. Bakanlar kurulu kararı ile 2006'da kış turizm merkezi ilan edilen Ergen Dağı Kayak Merkezi Erzincan il merkezine 17 km havaalanına 22 km şehirlerarası otobüs terminaline 18 km mesafededir. Ziyaretçilere hizmet vermek üzere alan içinde telesiyej, gondol, bir adet restoran ve acil durumlarda kullanılmak üzere bir adet dağ evi bulunmaktadır.

Kent merkezinde Ordu Caddesi üzerinde yer alan dördüncü istasyon; Barış Manço Parkı kentin en eski parkıdır. 1952 yılında şehir parkı olarak halkın hizmetine açılmıştır. Geçmişte adı bir dönem gençlik parkı olarak anılmış, Aşıklar Caddesi'ne ev sahipliği yapmıştır. Günümüzde park içinde; Aşıklar Caddesi'nin de içinde bulunduğu gezinti yolları, bin kişi kapasiteli bir restoran, 1939 yılında meydana gelen depremde yok olan saat kulesinin bir benzeri olarak inşa edilen saat kulesi ve kule etrafında çay bahçesi ve kafeteryalar bulunmaktadır.

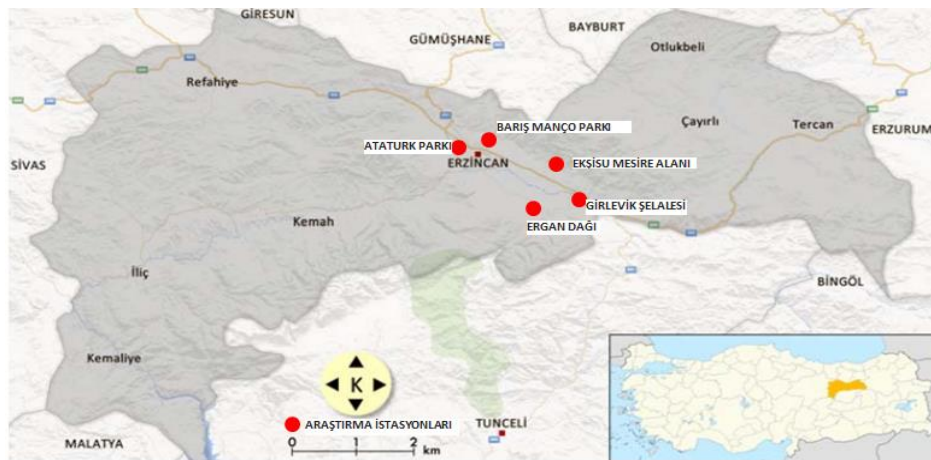
Beşinci istasyon olan Atatürk Parkı kent merkezinde yer alan en büyük parktır. Halitpaşa caddesi üzerinde yer alan park içinde piknik alanları, gezinti yolları, çocuk oyun alanları, suni şelale ile süs havuzu, restoran ve kafeterya, lunapark, açık hava spor aletleri ve bir adet halı saha bulunmaktadır.

3.1.1. Araştırma alanının doğal özellikleri

▪ Coğrafi konum:

Erzincan, Doğu Anadolu Bölgesi'nin Kuzey Batı bölümünde Yukarı Fırat Havzası'nda 39 02'- 40 05' kuzey enlemleri ile 38 16'- 40 45' Doğu boylamları arasında yer almaktadır. Doğuda Erzurum, Batıda Sivas, Güneyde Tunceli, Güneydoğuda Bingöl, Güneybatıda Elazığ, Malatya, Kuzeyde Gümüşhane, Bayburt ve Kuzeybatıda Giresun illeri ile çevrilidir. Yüzölçümü 11.903 km² olup il merkezinin denizden yüksekliği 1.185 metredir. Erzincan'ın ilçeleri; Çayırlı, İliç, Kemah, Kemaliye, Otlukbeli, Refahiye, Tercan ve Üzümlü'dür(Hayli 2002).

Şekil 3.2'de Erzincan ilinin komşuları ve ilçeleri ile araştırma istasyonlarının konumu gösterilmiştir.

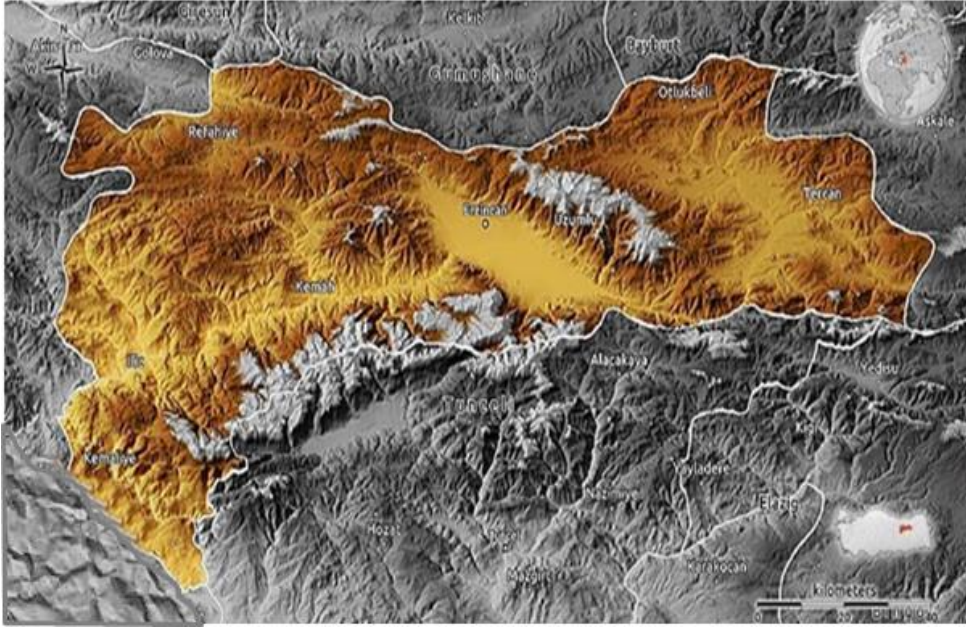
Şekil 3.2. Erzincan'ın komşuları ve ilçeleri ile merkez ilçe sınırlarında bulunan araştırma istasyonlarının konumu (Koca ve Karadeniz 2014'den değiştirilerek).

▪ **Alanın topoğrafik yapısı:**

Erzincan ili genellikle dağlar ve platolarla kaplıdır. Güneybatıdan Munzur, Kuzeybatıdan Refahiye Dağları İl sınırlarına girer. Doğudan Erzurum'dan gelerek, Batıya doğru uzanan Karasu Irmağı ve Kop Dağları, il alanını derinlemesine, aralarında geniş düzlükler bırakacak şekilde böler. Dağlar il topraklarının yaklaşık %60'ını kaplar. Esence (Keşiş) Dağları, ilin en yüksek noktasını (3.549 m) oluşturmaktadır. Erzincan ilinde ovalar, doğu-batı ve kuzey-güney doğrultusunda uzanan dağ sıraları arasındaki çöküntü alanlarında yer alır. Erzincan Ovası, doğu-batı yönünde uzanır. Denizden yüksekliği 1.218 m olan ovanın uzunluğu 40 km, toplam alanı ise 500 km² dir. İlin en büyük ve en önemli akarsuyu Fırat Irmağıdır. Fırat 43,8 m³/sn ile 1320 m³/sn arasında değişen debisi ile sulama ve enerji gibi amaçlarla kullanılmaktadır (Hayli 2002).

Erzincan Ovası, ovayı çevreleyen dağlar arasında ortalama 1200 m'lik bir yükseltiye sahiptir. Ova tabanı ile güneyindeki dağlar arasında 2250 m kuzeydeki dağlar ile ova arasında ise 2350 m'ye varan yükselti farkları vardır. Erzincan Ovası, çevresindeki dağlık alanlar haricinde kalan doğusundaki Tercan Ovası'ndan (1400-1450), batısındaki Refahiye (1600 m) kuzeyindeki Kelkit (1450 m) ve Bayburt (1600 m) platolarından alçakta ve güneydeki Pülümür ve Ovacık (1000-1200 m) vadileriyle hemen hemen aynı yükselti değerine sahiptir. Oval bir çanak görünümünde olup, güneydoğu-kuzeybatı istikametinde yaklaşık 55 km uzanan ovanın çevresindeki dağlar, birdenbire yükselmektedir. Erzincan Ovasını kuzeyden ve batıdan Keşiş-Esence Dağları ile güneyden Munzur Dağları çevrelemektedir (Hayli 2002).

Erzincan ilinin topoğrafik yapısını gösteren görüntü Şekil 3.3'de verilmiştir.

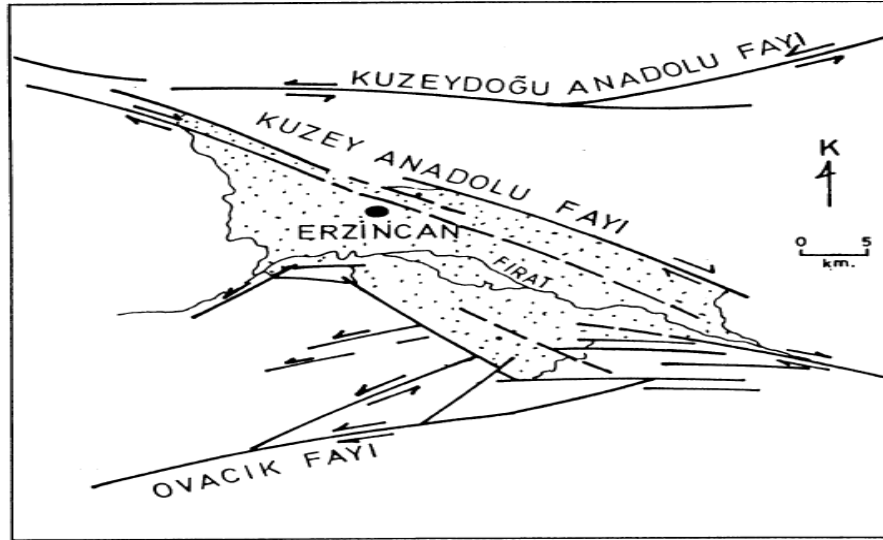
Şekil 3.3. Erzurum'un topografik uydu haritası. (Anonim 2014d)

▪ **Alanın jeolojik özellikleri:**

Erzurum ve çevresi Türkiye'nin jeolojik açıdan en karmaşık bölgelerinden biridir. Bölge bu karmaşık yapısını Mesozoyik başından Tersiyer ortasına kadar süren farklı okyanusal açılma ve kapanma dönemlerinde kazanmıştır. Erzurum jeolojisi şehrin içinde bulunduğu ovanın açılmasına neden olan genç yanal açılımlı fayın etkisi ile daha karmaşık bir hale gelmiştir. Yaklaşık olarak tabanı 25km tavanı ise 50 km uzunluğunda bir yamuk şeklindeki Erzurum ovası bölgedeki farklı yanal atımlı fayların ortaklaşa etkisi ile gelişmiş bir çek-ayır havzadır (Tüysüz 1993)

Erzurum ovası ve çevresinde hemen hemen yaşıt ancak farklı doğrultuda üç grup yanal atımlı fay bulunmaktadır. Bunlardan kuzeydeki, Kuzeydoğu Anadolu Fayı, Karadeniz dağ sırasını güneyden sınırlayan sol yönlü doğrultu atımlı bir faydır. İkinci fay sistemi Erzurum ovasından ovanın güneydoğusuna girer ova içinde ve güneyde sona erer. Ova çevresindeki üçüncü fay ise Erzurum ovasından Tunceli'nin Ovacık ilçesine doğru kuzeydoğu-güneybatı yönünde uzanan sol yönlü doğrultu atımlı bir fay sistemidir. Şekil

3.4’de Erzincan ovası çevresindeki ana fay sistemlerinin konumu verilmiştir (Tüysüz 1993).

Şekil 3.4. Erzincan ovası çevresindeki ana fay sistemlerinin konumu (Tüysüz 1993)

▪ Hidrolojik Yapısı:

Erzincan İli’nin en önemli akarsuyu Karasu Nehri’dir. Karasu nehri Fırat’ın en önemli iki kolundan biridir. Fırat Nehrine her mevsim doğrudan katılan yan dereler, Cencige Deresi, Sürperen Çayı, Karasu ve Sarısu Dereleri’dir.

Erzincan’da birçok irili ufaklı göl bulunmaktadır. Bunlardan en çok bilineni Çayırılı ilçesindeki Aygır Gölü’dür. Çayırılı İlçesi’nde bu göl dışında Büyük Yayla Göl, Yedi Göller, Kartal Köyü Gölü bulunmaktadır. Erzincan’da mevcut diğer göller; Otlukbeli Gölü ve Hıdırellez Gölü’dür.

Erzincan’da sulak alan kapsamında Ulusal Sulak Alan Komisyonu tarafından tescil edilen ve 2007 yılında koruma alanı sınırları belirlenen 1 adet sulak alan bulunmaktadır. İl merkezinin 15 km doğusunda bulunan Ekşisu Sazlığı’nın tampon koruma alanı 8400 hektardır (Anonim 2011a).

▪ Toprak yapısı:

İklim, topografya ve ana madde farklılıkları nedeniyle Erzincan İlinde çeşitli büyüklükte toprak grupları oluşmuştur. Erzincan Ovası'nda, kollüviyal, alüviyal ve hidromorfik alüviyal olmak üzere üç tür toprak hakimdir (Hayli 2002).

Alüviyal topraklar, daha çok Merkez İlçe sınırları içerisinde yer almaktadır. Toplam alanları 33.458 hektardır. Hidromorfik allüviyal toprakların tamamı çayır olarak kullanılmaktadır. Kolüviyal topraklar özellikle Merkez ilçe, Çayırılı, Tercan, ve Üzümlü ilçelerinde bulunmaktadır (Anonim 2011a).

Erzincan'da kahverengi topraklara, ancak ovanın kuzeydoğusunda, Günebakan-Bayırbağ köyleri arasında, Yalnızbağ köyünün kuzeyi-Vasgirt (Işıkpınar) Deresi doğusu arasındaki alanda ve Çardaklı Deresi-Kemah Boğazı arasındaki yamaçlarda rastlanmaktadır. Kestanerengi orman toprakları ise, Erzincan'ın en güneydoğusunda ve kuzeybatıda ovaya sınır oluşturan Kaz Dağı (2662 m.) ve Ahi Dağı'nın (2934 m.) kuzey eteklerinde bulunmaktadır. Ahi Dağı ve doğusunda, kestanerengi orman topraklarını da görmek mümkündür (Hayli 2002).

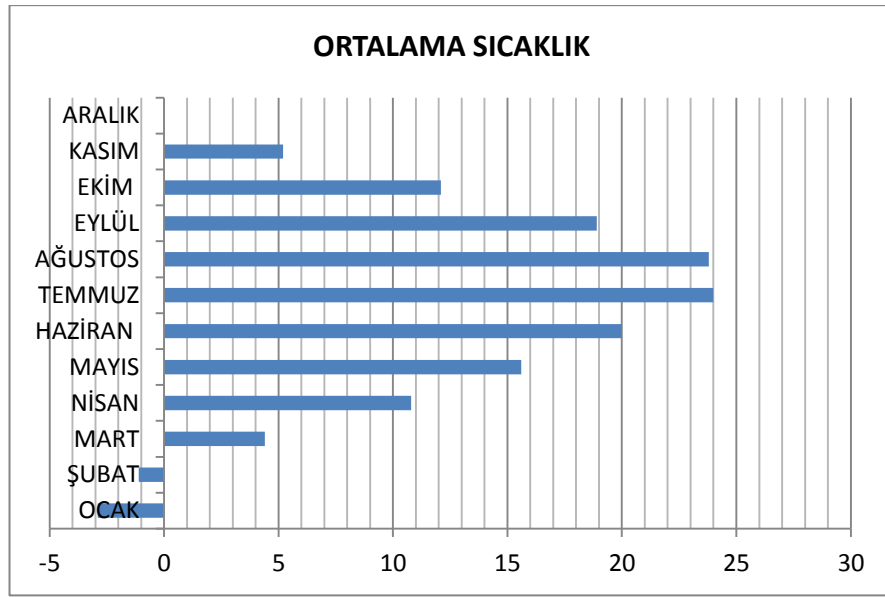
Erzincan'ı çevreleyen yüksek dağların zirveleri, taşlık-kayalık durumunda iken, Fırat (Karasu) Irmağı'nın ova içindeki tüm yatağı boyunca, Çardaklı ve Göyne derelerinin yatakları ve birleşim kavşağındaki geniş alan, ayrıca Vasgirt (Işıkpınar) ve Mercan Derelerinin yatakları, taşkın yatağı kum ve çakıllarından oluşmaktadır (Hayli 2002).

▪ İklim Özellikleri:

Erzincan İli genel olarak karasal iklim özelliğine sahiptir. Doğu Anadolu Bölgesinde yer alan, Elazığ ve Malatya dışındaki diğer tüm illerden daha ılıman bir iklime sahiptir. Doğu Anadolu ve İç Anadolu iklimleri arasında bir geçiş niteliği taşıyan Erzincan iklimi Doğu Anadolu Bölgesi basınç kuşaklarına, ilin yüzey şekilleri ve yükseltilerine göre yer yer farklılıklar göstermektedir. Don olayı genel olarak Kasım ayında başlayıp, Nisan

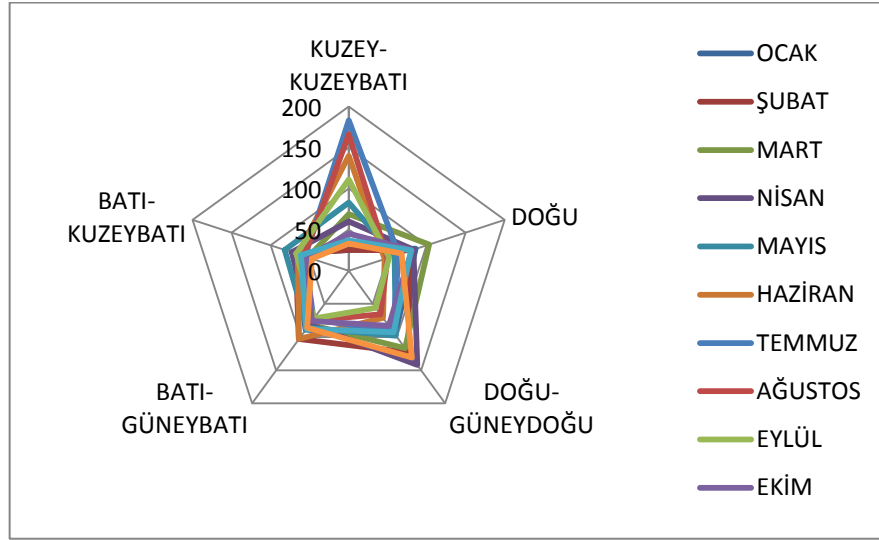
ortalarına kadar sürmektedir. Kar yağışları da Ekim ayı sonlarında başlayıp, Nisan ayına kadar sürmektedir. En yağışlı mevsim sonbahar olup, alınan yağışın %31'i bu mevsimde, %24'ü ilkbahar ve %18'i de yaz mevsiminde kaydedilmektedir. Kış mevsimi yağış oranı ise %27'dir. Haziran ayının ikinci yarısı ile Temmuz, Ağustos ve Ocak aylarının büyük bir kısmı oldukça kurak geçmektedir. Genel olarak en fazla yağış Nisan ayında, en az yağış da Ağustos ayında kaydedilmektedir. Erzincan İli yıllık nem ortalaması %64.26 olarak gerçekleşmiştir (Kaya 2011).

Erzincan iline ait yıllık uzun yıllar (1954-2012) ortalama aylık sıcaklık değişim grafiği Şekil 3.5'de verilmiştir (Anonim 2013g).

Şekil 3.5. Erzincan iline ait yıllık sıcaklık değişim grafiği (Anonim 2013g'den değiştirilerek)

İlin ve yakın çevresinin hakim rüzgâr yönü kuzey- kuzeybatı olarak tespit edilmiş ancak nispeten daha az şiddette olmakla beraber doğu- güneydoğu rüzgarlarının da mevsimsel olarak etkisinde kaldığı belirlenmiştir. Özellikle ilkbahar ve sonbahar döneminde kuvvetli rüzgârların etkisi gözlemlenmektedir (Kaya 2011). Erzincan'ın aylara göre hakim rüzgar yönü ve şiddetine ait grafik Şekil 3.6'da verilmiştir.

Şekil 3.6. Erzincan'ın aylara göre hakim rüzgar yönü ve şiddetine ait grafik (Anonim 2013d'den değiştirilerek).

▪ Bitki Örtüsü:

İl dahilinde sulu alan, step ve orman olmak üzere üç farklı vejetasyon tipi bulunmaktadır. Erzincan'da ve Tercan çevresinde genel bitki örtüsü step olup, bu da yaz mevsiminde büyük ölçüde kurumaktadır (Anonim 2011a).

İl sınırları içerisindeki ormanlar meşe ormanları ve sarıçam ormanlarıdır. Meşe ormanları Kemah Boğazı'nda, Refahiye İlçesi'nin güney kesimlerinde, Mürüt Dağları ve Munzur Dağları'nın güney yamaçlarında yer almaktadır. Başlıca meşe türleri *Quercus libani*, *Quercus pinna-tiloba*, *Quercus cerris* ve *Quercus petraea*'dır. Ayrıcameşe ormanları dahilinde adi ardıç (*Juniperus communis*) da yer almaktadır. Karasu Vadisi boyunca Menengiç (*Pistachia terebinthus*) ve Boyacı Sumağına (*Cotinus Coggyra*) da rastlanmaktadır. Sarıçam (*Pinus sylvestris*) ormanları ise Refahiye ilçesinde kuzey yamaçlarda ve Kızıldağ çevresinde yer almaktadır (Askan 2013).

Erzincan ovasında ve yerleşim yerlerinde sulamak şartıyla sıklıkla meyve ağacı da yetiştirilmektedir. İlde yetiştirilebilen meyve türleri; Fındık (*Coryllus maxima* Mill.), ayva (*Cydonia oblonga* Mill.), ceviz (*Juglans regia*), elma (*Malus domestica*), ak dut

(*Morus alba* L.), mor dut (*Morus Pendula* L.), kiraz (*Prunus avium*), vişne (*Prunus cerasus*), erik (*Prunus domestica*), kayısı (*Prunus armeniaca*), şeftali (*Persica vulgaris*), nektarin (*Prunus persica nucipersica*), armut (*Pyrus communis*) ve üzüm asması (*Vitis vinifera*)'dır (Askan 2013).

Suyu seven - sucul (hidrofit - hidrofil) türler, genellikle Karasu boyunca, Erzincan Ovası'nın güneydoğusundaki küçük bataklıklarda ve derelerin kenarlarında görülmektedir. Erzincan Ovasının ve dağlarının 2200 m'den daha yüksek kısımlarının dışında kalan tüm orman örtüsünden yoksun alanlar, seyrek otsu bitki örtüsüyle kaplıdır (Anonim2011a).

3.1.2. Araştırma alanının kültürel özellikleri

▪ Araştırma alanının tarihi yapısı

Kentin adının Eriza veya Aziriz kelimelerinden geldiği, ilk önce Erziricin daha sonrada bugün ifade edildiği şekilde Erzincan'a dönüştüğü rivayet edilmektedir. Erzincan'ın İlkçağ tarihi hakkında kesin bir bilgi bulunmamaktadır. Ancak yapılan araştırmalar sonucu; ikinci bin yılda bu yörede Hurriler'in yaşadığını, ikinci bin yılın ilk yarısı başlarında da Hayaşlı'lar ile Azziler'in hüküm sürdüğü kaydedilmiştir. İlkçağdan bu yana sırası ile Urartular, Medler, Persler ve Bizanslılar'ın hüküm sürdüğü Erzincan ve çevresi MS:644 yılından sonra Abbasiler'in yönetimine geçmiştir. Türklerin Anadolu'yu fethinden sonra Selçuklular'ın yönettiği Erzincan ve çevresinde, Selçuklular'dan sonra hüküm süren Mengücek Beyliği çok etkili olmuş, iktisadi ve ticari hayatta ilerlemeler görülmüştür. Selçukluların Mengücek Beyliği'ne son vermesinden sonra, yöre sırası ile Selçuklular, Moğollar, İlhanlılar ve Akkoyunlular'ın eline geçmiştir. Osmanlı hükümdarı Fatih Sultan Mehmed'in Akoyunlu hükümdarı Uzun Hasan ile yaptığı Otlukbeli Savaşını kazanmasından sonra Erzincan Osmanlı topraklarına dahil olmuştur. Birinci Dünya Savaşı sırasında 11 Temmuz 1916 tarihinde Ruslar tarafından şehir işgal edilmiş ve ayrılıkçı Ermeniler de silahlı birlikler oluşturarak Ruslara katılmıştır. Kazım Karabekir komutasındaki askeri birlikler 13

Şubat 1918'de Erzincan'ı, 22 Şubat 1918'de Tercan'ı Ermeni silahlı güçlerinden kurtarmışlardır.1923 yılında kurulan Türkiye Cumhuriyeti'nin bir ili olan Erzincan, 1939'da şiddetli bir depreme maruz kalmış, şehir harabeye dönmüş, onbinlerce insan hayatını kaybetmiştir. Depremden sonra demiryolunun kuzeyinde yeni bir şehir inşaatına başlanarak Erzincan şehri bugünkü konumuna yerleşmiştir. Şehirde yaşanan ikinci büyük deprem 1992 yılında meydana gelmiş, yaklaşık 600 kişi hayatını kaybetmiştir. 1992 depremi sonrası Erzincan Kenti hızlı bir yenilenme sürecine girmiş ve yıllar itibariyle kent bugün ki çehresine kavuşmuştur (Anonim 2014a).

▪ Araştırma alanında görülen nüfus hareketliliği

Erzincan ilinin nüfusu TÜİK Adrese dayalı nüfus kayıt sistemi 2013 yılı verilerine göre 219.996'dır. Bu nüfusun 118.876'sı erkeklerden, 106.073'ü kadınlardan oluşmaktadır. Nüfusun %40'ı kırsal alanda, %60'ı ise kentlerde ikamet etmektedir. Erzincan ilinde nüfus yoğunluğu (kişi/km²) 2013 yılı itibariyle 19'dur. Nüfusunun en kalabalık grubunu %40,57'lik bir payla 0-24 yaş arası genç bireyler oluşturmaktadır. İlin nüfusunda en az payı %14,88 'lik oranla 60 yaş ve üstü bireyler almaktadır (Anonim 2013e).

▪ Alanda mevcut ekonomik durum:

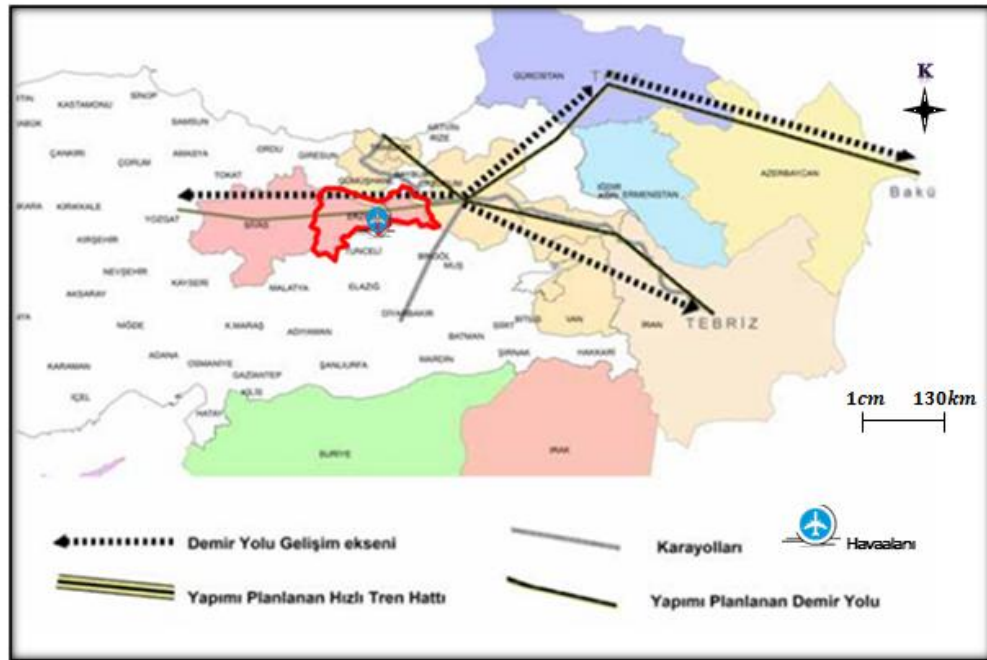
Erzincan da ekonomiye hakim sektör tarım sektörüdür. Mevcut sanayi tesislerinden bir bölümü tarıma dayalı olarak faaliyet göstermektedir. İlde sanayi tesisleri genellikle tarıma dayalı olduğu için ürünlerin yetiştirildiği bölgeler etrafında kurulmuşlardır. 1992 yılından itibaren ise yeni kurulacak sanayi tesislerinin organize sanayi bölgesinde kurulması sağlanmaktadır (Anonim 2011a).

Erzincan'da şekerpancarı ve kuru fasulye üretimi Türkiye üretim payı açısından önemli yer tutmakta iken diğer ürünlerin üretimi daha çok ilin ihtiyaçlarını karşılamaya yöneliktir. Meyve ve sebzecilik açısından özellikle merkez ilçe ve Üzümlü İlçesi ön plana çıkmaktadır. Erzincan'a özgü olan ve özellikle Üzümlü ilçesinde yetiştirilen

Cimin Üzümlü önemli tarımsal ekonomik değerlerdendir. Erzincan ilinde hayvancılık önemli geçim kaynaklarındandır. Sığır ve koyun yetiştiriciliği önemli yer tutmaktadır. Erzincan ili ekonomisine tarımdan sonra kamu sektörü aktivite kazandırmaktadır. Bunların en önemlileri; Şeker Fabrikası, Şeker Makine Fabrikası İle 3. Ordu Ağır Bakım Tamir Fabrikasıdır. Özel sektör faaliyetleri ise genellikle hizmet sektörüne yönelik küçük ölçekli aile bireylerinin istihdam edildiği atölye, bakkal, manav, lokanta, vb. gibi işyerlerinden oluşmaktadır (Anonim 2011a).

■ Alanın ulaşım olanakları

Erzincan'a ulaşım havayolu, karayolu ve demiryolu ile sağlanmaktadır (Anonim 2012 b). Erzincan'ı çevre illere bağlayan ana ulaşım ağları Şekil 3.7'de gösterilmiştir.

Şekil 3.7. Erzincan ulaşım ağları (Anonim 2012b'den değiştirilerek).

Erzincan ilinin çeşitli illere karayolu ile uzaklığı aşağıdaki Çizelge 3.1'de verilmiştir.

Çizelge 3.1. Erzincan ilinin çeşitli illere karayolu ile uzaklığı (Anonim 2011b).

Merkez	Varılacak Nokta	Mesafe(km)
Erzincan	Ankara	682
Erzincan	Adana	675
Erzincan	Erzurum	189
Erzincan	Edirne	1266
Erzincan	İstanbul	1036
Erzincan	İzmir	1261
Erzincan	Kars	389
Erzincan	Mersin	744
Erzincan	Trabzon	231

Erzincan kent merkezine ait şehir içi ulaşım hatlarının güzergahları ile araştırma istasyonlarından olan ve kent merkezinde yer alan Atatürk Parkı ve Barış Manço Parkının konumlarını gösteren harita Şekil 3.8’de verilmiştir.

Şekil 3.8. Erzincan kent merkezine ait toplu taşıma hatları güzergahları (Anonim 2013b’den değiştirilerek)

3.2. Yöntem

Araştırmada öncelikle konu ile ilgili literatür taraması yapılmıştır. Literatürde güncel birtakım araştırma yöntemleri hakkında bilgilere ulaşılmış, Erzincan kenti için daha önce yapılmış çalışmalar incelenmiştir. Araştırma istasyonları hakkındaki bilgileri temin etmek amacıyla ilgili kurum ve kuruluşlarla görüşmeler yapılmış ve yerinde gözlem tekniği ile gerekli bilgiler toplanmıştır.

Çalışma alanını oluşturan Erzincan kentinde 5 araştırma istasyonu belirlenmiştir. Bu seçimde;

- Halkın sıklıkla tercih ettiği alanlar,
- Sahip oldukları farklı peyzaj karakterleri,
- Kent merkezine olan uzaklıkları,
- Ulaşılabilirlikleri

gibi özellikleri dikkate alınmıştır.

Bu alanlar;1:Ekşisu Mesire Alanı, 2: Girlevik Şelalesi, 3:Ergan Dağı, 4: Barış Manço Parkı, 5:Atatürk Parkı'dır.

Çalışma kapsamında seçilen araştırma istasyonları olan Ekşisu Mesire Alanı, Girlevik Şelalesi, Ergan Dağı, Atatürk Parkı ve Barış Manço Parkı hakkında bilgi almak amacıyla Erzincan İl Özel İdaresi, Erzincan Belediyesi ve Erzincan Valiliği ve Meteoroloji İşleri Erzincan İl Müdürlüğü ile görüşülerek bilgi ve belge destekleri alınmıştır.

Alanları incelemede yerinde gözlem tekniği uygulanmış, özellikle yoğun kullanımın söz konusu olduğu dönemler dikkate alınarak 2103-2014 yılları arasında, Ergan Dağı Ocak ve Şubat aylarında, Ekşisu Mesire Alanı, Girlevik Şelalesi, Atatürk Parkı ve Barış

Manço Parkı, Ağustos ve Eylül aylarında ziyaret edilmiştir. Alan ziyaretleri sırasında önemli görülen ve dikkat çekilmek istenen yerler Samsung Note cihazın kamerası ile fotoğraflanmıştır. Bu amaçla yaklaşık 450 adet fotoğraf çekilmiştir.

3.2.1. Erzincan kenti rekreasyon alanları için anket sorularının hazırlanması

Çalışmanın yapıldığı rekreasyonel alanlarda kullanıcı profili, rekreasyonel eğilimleri, seçtikleri alanın tercih edilme nedeni ve tercih edilme düzeyi, alan içerisindeki kullanıcı beklentileri ve ihtiyaçlarının tespit edilmesi ve kent halkının rekreasyonel alanlardan beklentilerinin anlaşılması amacıyla ziyaretçilerle anket çalışması yürütülmüştür.

Anket sorularının hazırlanması sırasında literatürde daha önce yapılmış anket çalışmaları incelenmiştir. Araştırma konusunun aydınlatılmasında yardımcı olabilecek soru tiplerinden de faydalanılarak anket formu oluşturulmuştur. Anket soruları hazırlanırken uzman (Prof. Dr. Mustafa Sözbilir; Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Kimya Eğitimi Ana bilim Dalı) görüşü alınmıştır. Anket çalışmasında katılımcıların bireysel özellikleri ile beraber alan tercihleri ve seçilen alanlardaki rekreasyonel ihtiyaçların belirlenmesine yönelik sorulardan yola çıkılarak kent halkının rekreasyona bakış açısı ve rekreasyon alanlarından beklentileri anket katılımcıları üzerinden tespit edilmeye çalışılmıştır.

Anket formunda toplam 21 adet soru sorulmuştur. İlk 7 soru katılımcıların bireysel özelliklerini belirlemeye yönelik sorulardan oluşmuştur. Takip eden 8. Soruda katılımcılara rekreasyon kavramının bir tanımı yapılmış ve rekreasyon algısının belirlenmesi amacıyla rekreasyonu bir ihtiyaç olarak görüp görmedikleri sorulmuştur. Katılımcıların rekreasyonel tercihleri ve eğilimlerinin belirlenmesi için 9, 10, 11 ve 12. Sorulara cevap vermeleri istenmiştir. 13.soruda genel olarak Erzincan kentindeki rekreasyon alanlarını değerlendirmeleri istenmiştir. Bundan sonraki 5 soruda katılımcıların tercih ettikleri alan hakkındaki değerlendirmeleri alınmış, 20 ve 21 sorularda genel olarak rekreasyon alanlarından beklentileri tespit edilmeye çalışılmıştır.

Anket soruları hazırlanırken soruların anlaşılabilir ve kolay cevap verilebilir olması, katılımcıların sıkılmadan ve net cevap verebilmesinin sağlanması amaçlanmıştır. Anket örneği **EK 1**'de verilmiştir.

3.2.2. Rekreasyon alanlarında anketin uygulanması

Anket çalışması için araştırmaya konu olan beş rekreasyon alanının ziyaretçileri ile yüz yüze görüşme tekniği kullanılmıştır. Anket için örneklem büyüklüğü hesaplanırken basit tesadüfî örnekleme metodu kullanılmıştır. Hedef ana kitle olan alan kullanıcılarının tamamının sayısı tam olarak bilinmediğinden, örneklem büyüklüğünün ana kitleyi temsil etmesi için mümkün olan en fazla kişiye anket uygulanmaya çalışılmıştır. Hedef ana kitlenin Erzincan merkez ilçe halkı sayısı baz alındığından yaklaşık 100.000 kişi olduğu düşünülmüş ve %95 güvenilirlik düzeyi için örneklem büyüklüğü 383 kişi olarak hesaplanmıştır (Karatay 2007). Örneklem büyüklüğünü tespit etmek için yararlanılan ölçek Çizelge 3.2' de verilmiştir.

Çizelge 3.2. Örneklem büyüklüğü tespit cetveli (Karatay 2007)

Evren Büyüklüğü	Kesinlik (Göz Yumulabilir Hata)				
	$\pm 1\%$	$\pm 2\%$	$\pm 3\%$	$\pm 4\%$	$\pm 5\%$
1.000	**	**	**	375	278
2.000	**	**	696	462	322
3.000	**	1334	787	500	341
4.000	**	1500	842	522	350
5.000	**	1622	879	536	357
10.000	4899	1936	964	566	370
20.000	6489	2144	1013	583	377
50.000	8057	2291	1045	593	381
100.000	8763	2345	1056	597	383
500.000 to ∞	9423	2390	1065	600	384

Mümkün olan en doğru sonuca ulaşmak amacıyla katılımcı sayısı artırılmış, rastgele seçilen 650 kişi ile anket çalışması yapılmıştır. Araştırma sonucunda geçerli olan 524 adet anket incelenmiştir.

Katılımcılardan kimlik bilgisi istenmemiş gönüllü olarak ankete katılımları istenmiştir. Alan ziyareti yapmış olan kişilere anketin konusu ve amacı açıklanarak anket çalışmasına katılmak isteyip istemedikleri sorulmuştur. Anket çalışmasına katılma konusunda daha istekli oldukları gözlemlenen gençlerin anketi kendilerinin okuyup cevaplandırması, 45 yaş üstü olan veya okuma yazma bilmeyen kişilere ise anket formu okunarak alınan cevapların işaretlenmesi konusunda yardımcı olma olanağı sağlanmıştır. Bir anket formunun doldurulması yaklaşık olarak 8-10 dakika sürmüştür. 2013 yılı Ağustos ve Eylül aylarında Ekşisu Mesire Alanı, Girlevik Şelalesi, Atatürk Parkı ve Barış Manço Parkı için ve 2014 yılı Ocak ayında Ergen Dağı için anket çalışması gerçekleştirilmiştir.

3.2.3. Anket verilerinin istatistiksel analizi

Tüm anket formları tamamlandıktan sonra anketlerin veri girişleri bilgisayar ortamında yapılmıştır. 524 adet anketin değerlendirilmesinde SPSS 21.0 istatistik paket programı kullanılmıştır. Çalışmada, kişilerin cinsiyetlerine, yaşlarına, eğitim düzeylerine, medeni hallerine, mesleklerine ve aylık gelirlerine göre düşüncelerinde farklılık olup olmadığı test edilmesi amaçlanmıştır. Anket ölçeğinin doğruluğunun test edilmesi amacıyla güvenilirlik analizleri yapılmıştır.

Anket çalışmasının güvenilirlik analizi için Cronbach's Alpha katsayısı incelenmiştir. Cronbach's Alpha katsayısı; bireysel puanların, k soru içeren bir ölçekte sorulara verilen cevapların toplanması ile bulunduğu durumlarda soruların birbirleri ile benzerliğini, yakınlığını ortaya koyan bir katsayıdır. Alfa katsayısı, ölçekte yer alan k sorunun türdeş bir yapıyı açıklamak ya da sorgulamak üzere bir bütün oluşturup oluşturamadıklarını sorgulamayı sağlar. Cronbach's Alpha katsayısı 0 ile 1 arasında değer almalıdır ve $1 > \text{Alpha katsayısı} > 0,7$ aralığında olması istenir (Yılmaz 2009). Görüşler bölümünde yer

alan 14 maddeye ait Cronbach's Alpha katsayısı 0,823 olarak bulunmuştur. Bu değer maddelerin türdeşliği ve toplanabilirliği için istenilen aralıktadır. Cronbach's Alpha katsayısı ölçek için oldukça yüksek güvenilirliktedir (Yılmaz 2009).

Anket çalışması için tasarlanan 21 soruluk ölçekte, ilk 18 soru içinde 15. Soru açık uçlu diğer sorular çoktan seçmeli olarak hazırlanmıştır. 19'uncu soru (görüşler) için 5'li Likert ölçekli ve olumlu görüş bildiren 14 madde hazırlanmıştır. 20'nci soru aktivite alanları da yine 5'li Likert ölçekten oluşmaktadır. 1:kesinlikle olmamalı, 2:olmamalı, 3:fikrim yok, 4:olmalı ve 5:kesinlikle olmalı şeklinde puanlama sistemi oluşturulmuştur. Her bir kişi için maddelere verdikleri cevaplardan bir toplam puan elde edilmiştir. Bu toplam puan o kişinin aktivite alanları toplam puanıdır. Toplam puan için normallik testi olan Kolmogorov-Smirnov testi uygulanmıştır (Karagöz 2011). Varyansların homojenliği için ise Levene Testi uygulanmıştır. Varyansların homojenliği sağlandığında toplam puanlar arasında fark olup olmadığı ANOVA testi ile, sağlanamadığında ise Kruskal Wallis testi ile araştırılmıştır. Ki-kare testi ile her bir değişkenin yapılan seçimlerde ön plana çıkıp çıkmadığı test edilmiştir (Karagöz 2011). Katılımcıların alanlar hakkında görüşlerini belirttikleri 19. Soru ile bir rekreasyon alanında olmasını istediği unsurlar arasından seçim yaptıkları 20. Soru arasında bir bağlantı olup olmadığı Pearson testi ile araştırılmıştır (Anonim 2015).

4. ARAŞTIRMA BULGULARI

Araştırma Erzincan merkez ilçe sınırları içinde bulunan ve kent halkının rekreasyon amaçlı olarak ziyaret ettiği beş adet istasyonda yürütülmüştür. Bu istasyonlar; Ekşisu Mesire Alanı, Girlevik şelalesi, Ergen Dağı, Barış Manço Parkı ve Atatürk Parkı'dır. Bu alanların araştırma istasyonu olarak seçilmesinde alanların kent halkı tarafından rekreasyon alanı olarak bilinip sıklıkla ziyaret edilmesi, farklı peyzaj özellikleri taşımaları, kent merkezine farklı uzaklıklarda olmaları gibi özellikleri etkili olmuştur. Bu özelliklerin kullanıcı profilini etkileyip etkilemediği ve farklı özellikleri olan bu alanlarda ziyaretçilerin ne tür ihtiyaçları olduğu araştırılmıştır.

▪ Alanda bulunan turizm kaynakları ve mevcut rekreasyonel olanakların incelenmesi

Erzincan, Doğu Anadolu Bölgesinde tarihi İpek Yolu üzerinde kurulmuş önemli bir yerleşim yeridir. Bu gün özellikle Urartu-Hitit döneminden kalan şehir kalıntıları, kaleler, Selçuklu ve Osmanlı döneminden kalan camiler, çeşmeler, köprüler, kervansaraylar ilin kültürel yapısına ışık tutmaktadır. Tarihi eserlerden Tercan Mama hatun Kervansarayı ve Türbesi, Kemah Kalesi ve Sultan Melik Türbesi, Altıntepe Urartu kalıntısı, Erzincan Kalesi, tarihi hamamlar önem taşımaktadır (Anonim 2011a).

Erzincan kent merkezinde bulunan kültür varlıkları arasında en önemlileri; Erzincan Kalesi, Nafiz Paşa Hamamı, Çadırcı Hamamı, Altıntepe, Kaledibi Kümbeti, Hacı Nafiz Türbesi, Terzibaba Türbesi, Tren Garı Binası, Eski Belediye Binası, Yaylabaşı Kilisesi, Değirmenli Köyü Kilisesi, Hükümet Konağı, Kızlar Kalesi olarak sayılabilir. Bu kültür varlıkları içinde Altıntepe; günümüze kadar ulaşabilmiş en sağlam Urartu şehirlerinden birisidir. Tümü Urartu sanatının parlak dönemine ait yüksek düzeyde eserler, Ankara Anadolu Medeniyetleri Müzesi'nde sergilenmektedir. Birinci Derece Arkeolojik sit alanıdır (Anonim 2011a).

Erzincan'ın önemli kültürel ve ekonomik değerlerinden biri olan bakırcılığın tarihi çok eskidir. Urartu medeniyetleri eserlerini Altıntepe kazılarında anlaşıldığına göre, Urartu döneminde Erzincan bakır işletmeciliği üretimleri Atina pazarlarında aranan mal olarak değer kazanmıştır. Bakır levha işleminin yanı sıra Erzincan ve yöresinde çok çeşitli türde araç-gereç, mutfak eşyası ya da hamam takımları yapımında kullanılmaktaydı. Günümüzde ise, küçük ve orta ölçekli işletmeler tarafından üretilen mamuller genellikle iç piyasada pazarlanmaktadır (Anonim 2011a).

Erzincan bakır el işçiliğine ait örnekler Şekil 4.1'de ve Erzincan bakırcılar çarşısından bir görünüş Şekil 4.2'de verilmiştir.

Şekil 4.1. Erzincan bakır el işçiliğinden örnekler

Şekil 4.2. Erzincan bakırcılar çarşısından bir görünüş

Erzincan İli sahip olduğu doğal kaynaklarıyla turizm faaliyetlerine açık bir şehirdir. Erzincan'da doğa sporlarından; zorluk dereceleri farklı olan rotalarıyla trekking, rafting, dağ bisikleti, atlı safari, izcilik, durgun su ve akarsu kanosu ile yamaç paraşütü yapmak mümkündür (Anonim 2011a).

Şekil 4.3. İlde çok sayıda doğa sporu yapma imkânı bulunmaktadır (solda yamaç paraşütü (2014), sağda dağcılık (Anonim 2011a)).

Rafting Erzincan'da 1994 yılından itibaren Karasu (Fırat) Nehrinde yapılmaktadır. 1997'de Munzur Fırat Doğa Sporları Derneğinin kurulması ile aktif olarak hizmet vermektedir (Anonim 2011a).

15 Mayıs 1999 yılında Turizm Bakanı'nın da katıldığı yaklaşık 100 kişilik bir sporcu grubunun katıldığı Erzincan 2000 Rafting Festivali yapılmıştır. Bir tane 5'lik, 3 tane 4'lük, 5 tane 3'lük, 1 tane 2'lik rapit oluşmuştur. Parkurun diğer bir özelliği Erzincan-Erzurum kara ve demir yolunu takip etmesidir (Anonim 2011a).

Şekil 4.4. Karasu üzerinde rafting yapma imkânı bulunmaktadır. Solda rafting parkurları ve sağda rafting sporcuları (Anonim 2014 a)

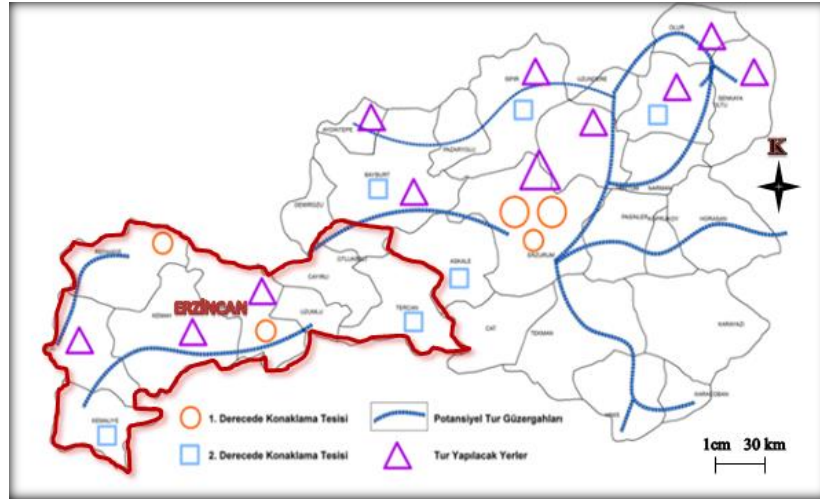
Erzincan coğrafyasının ve ikliminin özellikleri su sporları yapmaya çok müsaittir. Tercan Baraj Gölet'inde (Erzincan-Erzurum Karayolu 98 km) 1998 yılında Türkiye Su Kayağı Şampiyonası yapılmıştır. 1997 yılında Erzincan Munzur Fırat Doğa Sporları Derneğinin kurulması ile su kayağı etkinlikleri başlamıştır. "Erzincan Munzur Fırat Doğa Sporları Derneği", "Erzincan Dağcılık Kayakçılık ve ihtisas Kulübü" (EDKİK) bu sporları aktif olarak yapmaktadır. Yaylabası Ardıçlı Gölü, Bayırbağ'dan başlayarak Yedigöller ve Aygır Gölü güzergâhında trekking ve kaya tırmanışı, Esence, Yedigöller, Refahiye Dumanlı ormanlarında ve Bayırbağ Değirmenönü çevresinde kampçılık yapılmaktadır (Anonim 2014a).

Sağlık (kaplıca) Turizmi açısından Erzincan elverişli şartlara sahip olmakla beraber tesis ve yeterli altyapı bakımından yetersizdir. Önemli termal ve şifalı su kaynakları; Ekşisu Mesire Alanı Böğert maden suyu, Horhor, Erzincan Ilıcası'dır (Anonim 2014a).

İlin kültürel ve doğal değerleri ile ilde yapılan festival ve şenliklerin de turizm üzerinde olumlu etkiler göstermektedir. Bu etkinliklerin en çok bilinenleri arasında; 13 Şubat Erzincan'ın düşman işgalinden kurtuluşu, Refahiye Bal Festivali, Kemaliye Kültür festivali, Kemah Sultan Melik Tarih Kültür ve Spor şenlikleri, Uluslararası Esence Yedigöller Dağcılık Şenliği olarak sayılabilir. (Anonim 2014a)

Erzincan ili Türkiye'de turizm güzergâhları üzerinde yer almaktadır. İle en yakın geçen tur güzergâhı ise Trabzon'dan güneye ve daha sonra doğuya yönelen güzergâhtır. Bu güzergâh; Karadeniz sahillerinden gelip Trabzon, Gümüşhane, Bayburt, Erzincan, Erzurum buradan da Güneydoğu Anadolu bölgesine devam etmektedir. Asya ülkelerini Avrupa'ya bağlayan demir yolu ve karayolu Erzincan ilinden geçmektedir. Doğu Anadolu bölge bağlantısını sağlayan E-80 Karayolunun Erzincan'dan geçmesi Erzincan'a konum açısından önem kazandırmaktadır. Türkiye'nin batı bölümü ile Karadeniz bölgesinin Doğu Anadolu ile bağlantısı yine Erzincan üzerinden sağlanmaktadır. Bu durum Erzincan'a ulaşım açısından kavşak noktası olma özelliği vermektedir (Anonim 2012b) .

Erzincan ve yakın çevresindeki tur güzergâhları ve konaklama alanlarını gösteren harita Şekil 3.14'de verilmiştir.

Şekil 4.5. Erzincan konaklama alanları ve tur güzergâhları (Anonim 2012b'den değiştirilerek).

Turizm amaçlı ziyaretçilerin son yıllarda sık tercih ettiği Erzincan'ı ziyaret eden turist sayıları Çizelge 4.1'de verilmiştir.

Çizelge 4.1. Yıllara göre Erzincan'ı ziyaret eden turist sayıları (Anonim 2011c).

YIL	GİRİŞ		
	YERLİ	YABANCI	TOPLAM
2003	18195	4966	23161
2004	15917	6595	22512
2005	19205	10667	29872
2006	24086	12589	36675
2007	17909	12119	30028
2008	14642	13290	27932
2009	25435	13130	38565
2010	20174	9591	29765
2011	21623	17230	38853
2012	19360	19613	38973
2013	27505	22818	50323

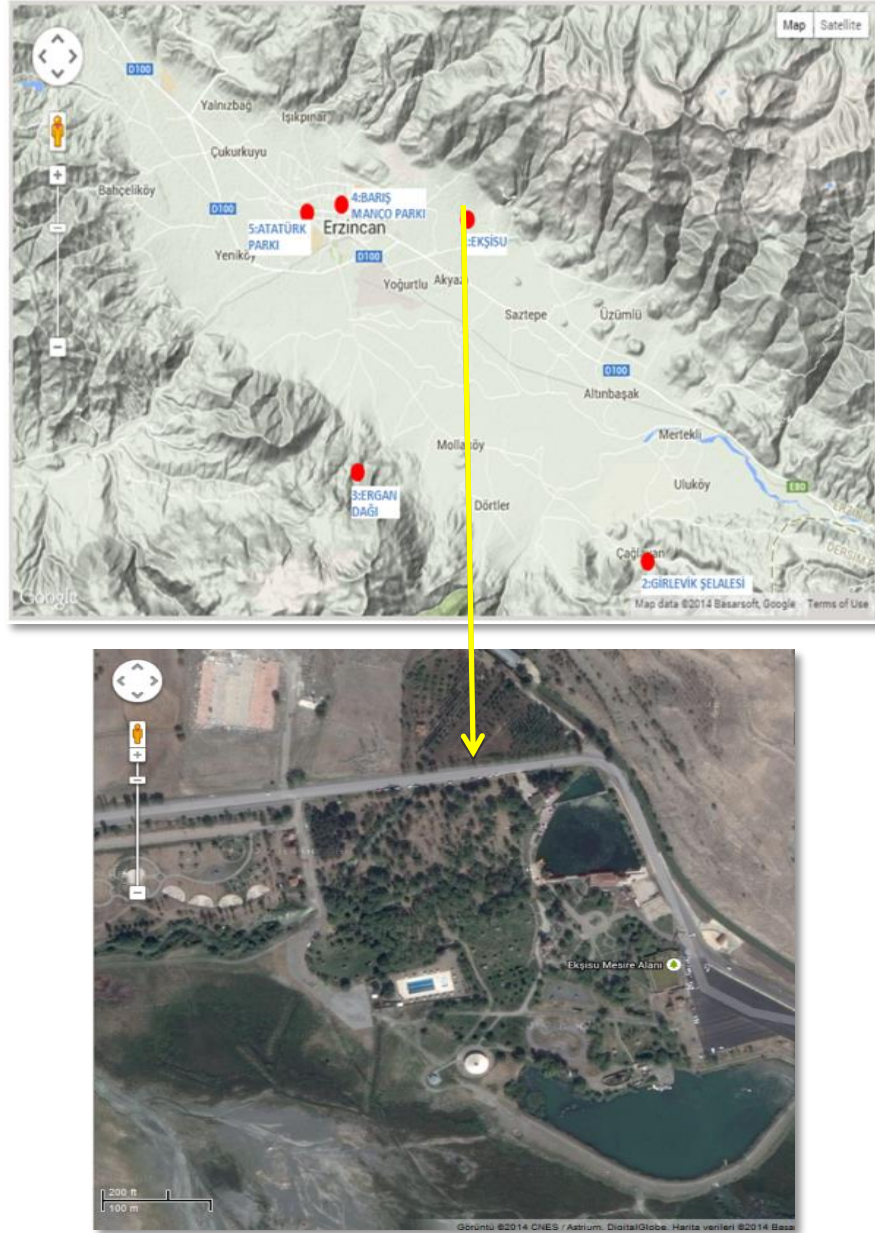
Erzincan kenti 1992 depremi sonrası hızlı bir yenilenme sürecine girmiştir. Bu çalışmalar kapsamında kentte birçok iyileştirme ve yeniden yapılandırma çalışmaları yapılmış ve yapılmaya devam edilmektedir. Bu çalışmalar arasında kamusal açık yeşil alanlara yönelik yapılan yatırım ve çalışmalar da yerini almıştır (Anonim 2013b).

Erzincan kenti parklarının, cadde ve refüjlerinin yanı sıra, hem kamu binalarının hem de özel mülklerin bahçelerinin bitkilerle çevrildiği bir kenttir. Erzincan merkezinde rekreasyonel aktivitelere imkân veren 76 adet park ve açık yeşil alan mevcuttur. Bunlardan 17 adedi kent parkı, 5 adedi mahalle parkı, 1 adedi engelli parkı ve 65 adedi cadde ve sokak parkı olma özelliği taşımaktadır. Erzincan’da mesire yeri olarak değerlendirilen alanlar arasında en bilinenleri Çermik, Ekşisu Mesire Alanı, Girlevik şelalesi, Beytahtı, olarak sayılabilir. Kış sporları ve kışın yapılabilecek rekreatif faaliyetlere ev sahipliği yapmakta olan iki adet kış sporları tesisi mevcuttur. Bunlardan biri 1988 yılında hizmete açılmış olan Yıldırım Akbulut Kayak Tesisi, diğeri 2011 yılında hizmet vermeye başlamış olan Ergen dağı Kayak tesisidir. Erzincan’da Atatürk Ormanı Mesire Alanı ve Erzincan Kent Ormanı olmak üzere iki adet orman içi rekreasyon alanı niteliği taşıyan alan mevcuttur (Anonim 2013b).

4.1. Araştırmanın Yapıldığı Çalışma İstasyonları

4.1.1. Ekşisu Mesire Alanı mesire alanı

Ekşisu Mesire Alanı şehir merkezine 11km uzaklıkta kentin kuzey doğusunda yer alan Erzincan’ın en fazla ziyaretçi alan mesire yeridir. Gerek kent halkı ve gerekse yerli ve yabancı turistler tarafından sıklıkla tercih edilmesinin sebepleri arasında Böğert adıyla bilinen doğal maden suyu kaynağına sahip olması, geniş park alanlarının bulunması, her yaştan ziyaretçiye hoşça zaman geçirmek için imkan sağlayan yeşil bir alan olması sayılabilir. Şekil 4.6’da Ekşisu Mesire Alanınınun lokasyonunu gösteren uydu görüntüsü verilmiştir.

Şekil 4.6. Ekşisu Mesire Alanı Mesire Alanının lokasyonunu gösteren uydu görüntüsü (Anonim 2014c)

Ekşisu Mesire Alanı’da doğal olarak çıkan Böğert maden suyu başta sindirim sistemi rahatsızlıkları ve anemi olmak üzere bir çok rahatsızlığa iyi gelen, lezzetli ve şifalı bir sudur. İlk olarak 1932 yılında dönemin Erzincan valisi Ali Kemali tarafından bu suyun tahlil ve tetkikleri yaptırılarak maden suyunun ve bölgenin önemi yetkililere rapor edilmiştir. (Anonim 2011a).

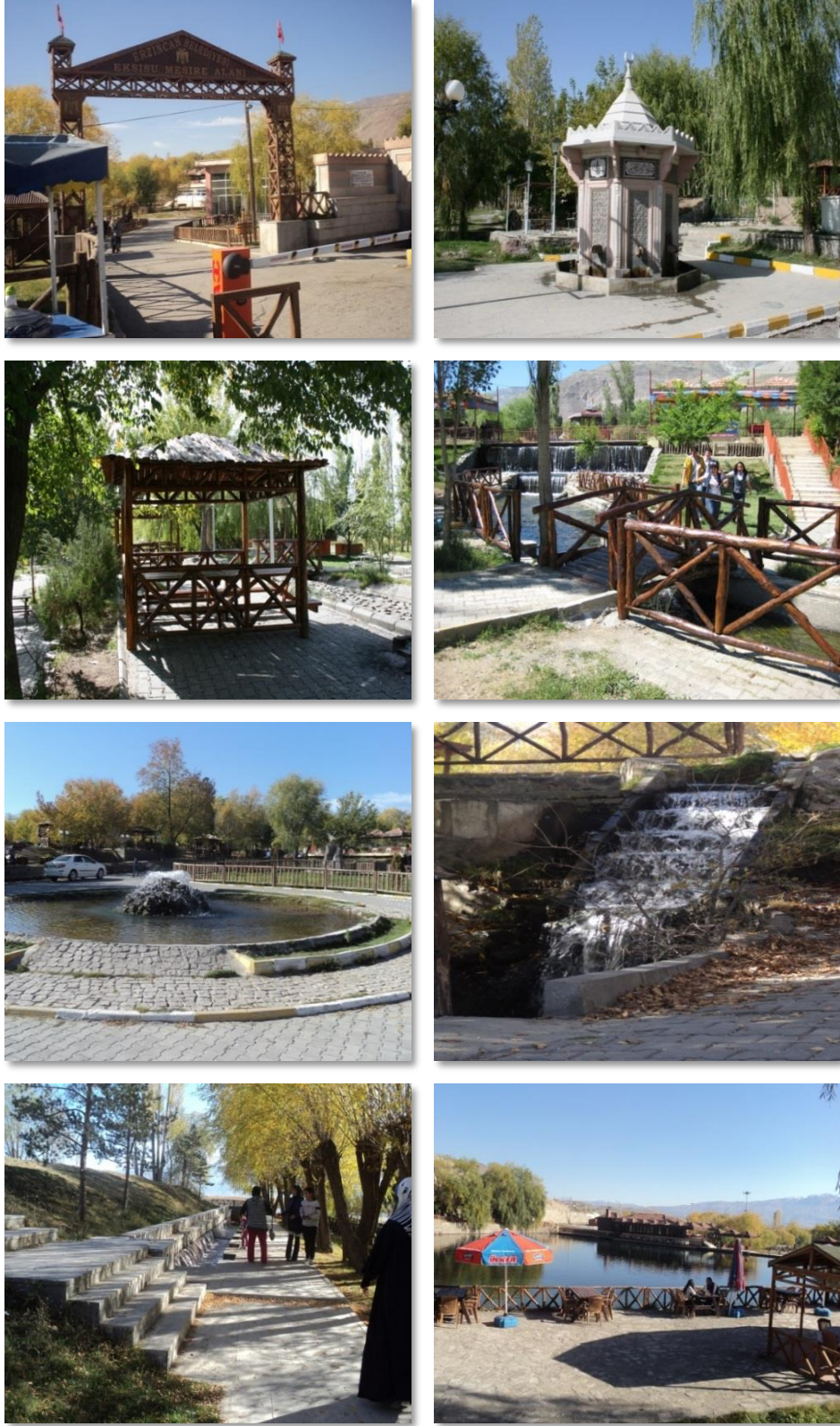
Günümüzde Erzincan Belediyesi ve Türk Kızılayı tarafından yaptırılan iki farklı tesiste maden suyu şişelenerek yurt çapında dağıtımı ve satışı yapılmaktadır.

Şekil 4.7. Solda Maden suyunu çıkarmak için kullanılan ilk makine ve sağda Erzincan Belediyesine ait maden suyu şişeleme tesisi

Ekşisu Mesire Alanı yılın her mevsimi ziyaretçi almaktadır ancak alanda ziyaretçilerin en yoğun olduğu mevsim yaz mevsimidir. Yaklaşık 100 bin metrekarelik yüzölçümü olan alanda sandal turu yapılabilen havuz, açık hava spor aletleri, çocuk oyun grupları, piknik masaları, pergoleler, kameriyeler, retorantlar, kapalı yüzme havuzu ve go-kart pisti bulunmaktadır.

Şekil 4.7’de Ekşisu Mesire Alanı’ndan bazı görüntüler verilmiştir.

Şekil 4.8. Ekşisu Mesire Alanı'nın görüntüler

Ekşisu Mesire Alanı'na ulaşım yılın her mevsimi mümkün olmaktadır. Ziyaretçiler kendi araçlarıyla alana ulaşabildikleri gibi alana ziyaretlerin en yoğun olduğu Haziran-Ekim ayları arası Erzincan Belediyesi'nin düzenlemiş olduğu otobüs seferleri ile de ulaşım sağlanabilmektedir. Alana ayrıca Üzümlü İlçe Belediye'si otobüsleri ile günün her saati ulaşmak mümkündür.

Ekşisu Mesire Alanı çok tercih edilen bir rekreasyon alanı olmasının yanında uluslar arası önemi olan bir sulak alan olma özelliğine sahiptir. Ulusal Sulak Alan Komisyonu tarafından sınırları belirlenerek 2007 yılında koruma alanları da belirlenen Ekşisu Sazlığı'nın tescilli alanı 2371 hektardır. Sazlığın güney ve güneydoğusunda Urartu medeniyetine ait kalıntıların bulunduğu Altıntepe, Kıldırık ve Saztepe Tümülüslerinin bulunduğu alanlar arkeolojik sit alanı ilan edilmiştir (Anonim 2011a).

Ekşisu Sazlığı Türkiye'de tanımlanmış 305 Önemli Doğa Alanı'ndan biridir. Koruma alanında endemik olarak yetişen ve küresel ölçekte tehlike altında olan Erzincan süt otu “*Sonchus erzincanicus*” un dünyadaki tek yayılış alanı ve sıfır yok oluş noktası Ekşisu Sazlığıdır (Anonim 2011a).

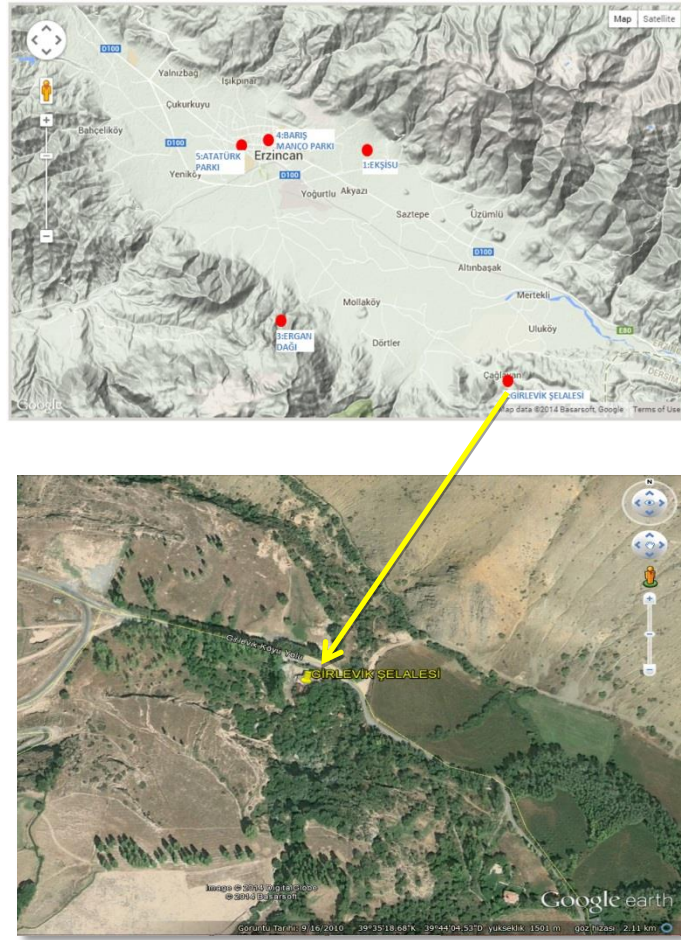
4.1.2. Girlevik Şelalesi

Erzincan'a 33 km uzaklıkta, Çağlayan Beldesi doğusunda ve Erzincan Ovası'nın güneydoğusunda Munzur Dağları'nın devamı olan Mercan Dağları'nın kuzeydoğu uzantıları üzerinde Girlevik köyünde yer alır. Şelale sularının düşüş yaptığı yüzeyde üç taraça ve dolayısıyla üç düşüş yüzeyi bulunmaktadır. Çağlayan sularının yerel taban seviyesi ile birinci düşüşü oluşturan seki düzeyi esas alındığında Girlevik Çağlayanı'nın düşüş yüksekliği 50 m'yi geçmektedir. Bu özelliği ile ülkemizin en yüksek çağlayanlarından birisidir (Şahin 2009).

Konumu uygun ve doğal turistik potansiyeli yüksek olmakla birlikte, dış turizm açısından Girlevik Çağlayanı bugüne kadar hemen hiç bir turistik aktivite kazanamamıştır. İç turizm yönünden ise yöresel bir nitelik taşımaktadır. Ziyaretçiler

genellikle Erzincan şehir merkezi ile çevre il ve ilçelerden günübirlik gelenlerden oluşmaktadır. Çevrede herhangi bir konaklama tesisi bulunmamaktadır. Yaz mevsiminde daha çok rekreasyonel amaçlı günübirlik mesire yeri olarak kullanılan alan, kışın şelale suyun donmasıyla oluşan sarkıtlardan buzul tırmanışı yapmak için de kullanılmaktadır (Şahin 2009).

Ancak son yıllarda iklim değişikliğine bağlı olarak yağışlarda görülen azalma nedeniyle şelaleyi besleyen derelerdeki suyun azalması ile şelaleden akan su miktarında da düşüş gözlemlenmektedir. Şekil 4.9'de Girlevik şelalesinin Erzincan iline göre konumunu gösterilmektedir (Anonim 2014c).

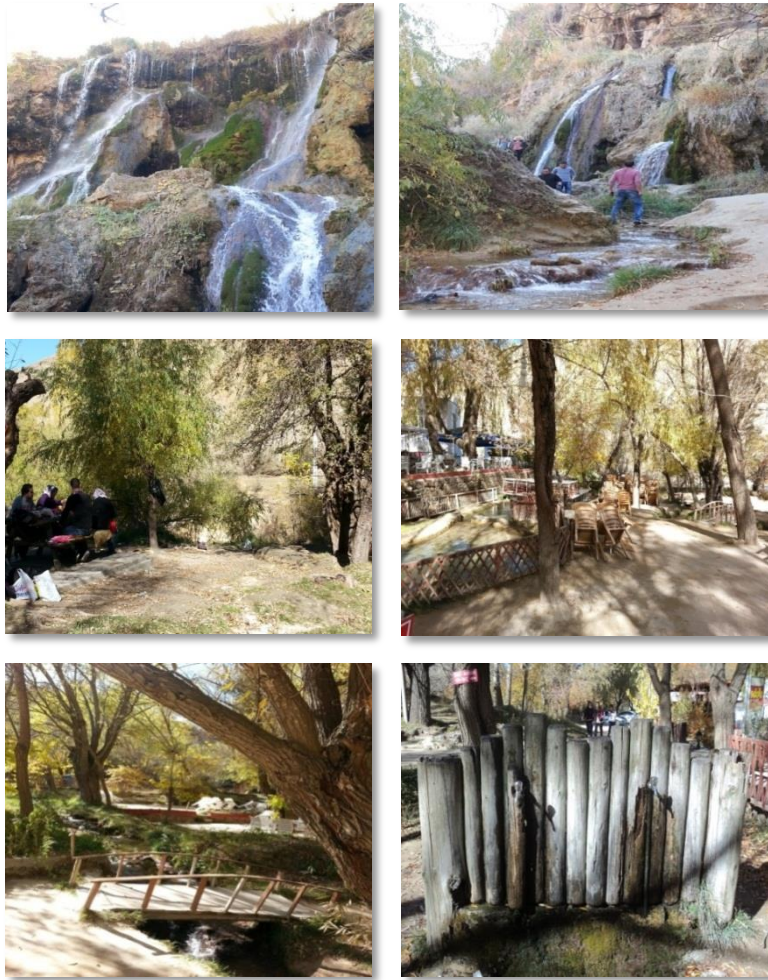

Şekil 4.9. Girlevik Şelalesinin Erzincan kent merkezine göre konumu (Anonim 2014c)

Girlevik Şelalesi'ne ulaşım genellikle ziyaretçilerin kendi imkânları ile olabilmektedir. Tur otobüs ve minibüsleri, araç kiralama servisleri ve Çağlayan Beldesi toplu taşıma araçları bu konuda ziyaretçilere yardımcı olmaktadır. Ancak kendi aracı ile alana ulaşmayı tercih eden ziyaretçiler çoğunluğu oluşturmaktadır.

Girlevik şelalesinde ziyaretçilerin piknik yapabilmesi için az sayıda piknik masaları bulunmaktadır. Tasarlanmış yürüyüş yolları bulunmamakta ve ziyaretçiler alan içinde serbestçe gezinti yapmaktadırlar. Piknik alanlarının dışında konuklara hizmet vermek üzere alanda bir adet restoran ve çay bahçesi bulunmaktadır. Alana giriş ücretsiz olup araçlar için yeterli otopark imkânı mevcuttur.

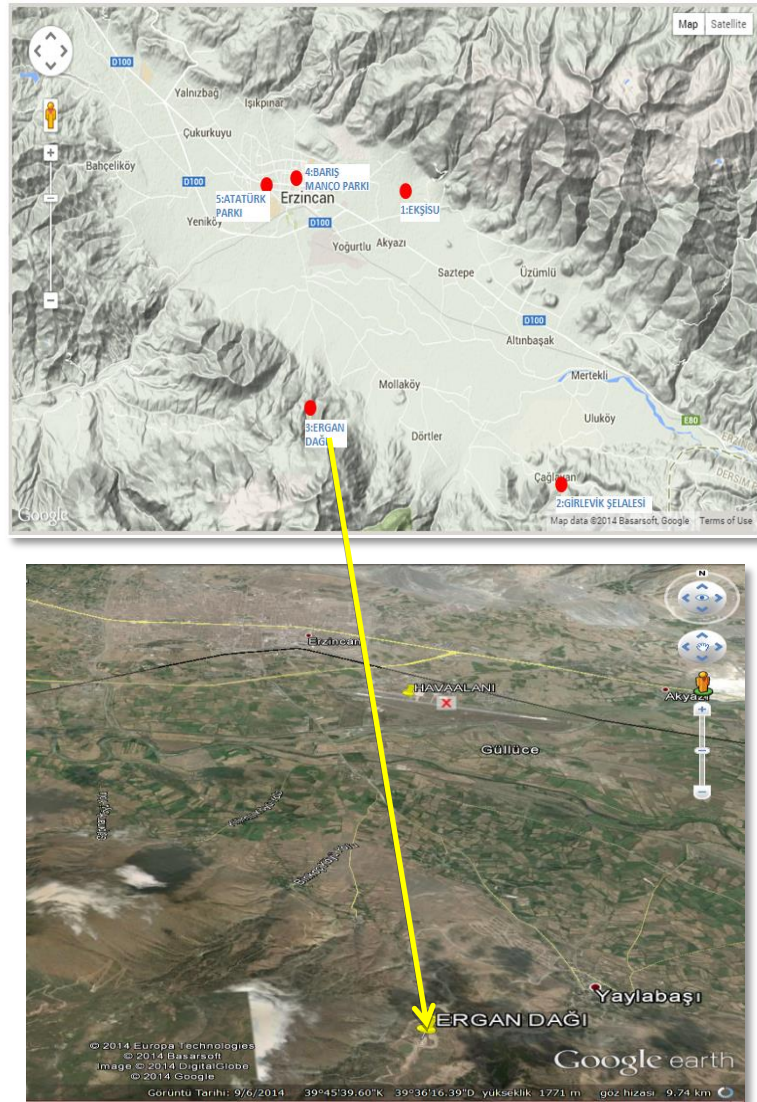
Şekil 4.10'da Girlevik Şelalesi ve çevresinden görüntüler verilmiştir.

Şekil 4.10.Girlevik Şelalesinden görüntüler

4.1.3. Ergen Dağı

Ergen Dağı Erzincan'ın güneyinde yer alan Munzur dağ silsilesine dahil bir dağdır. Araştırmaya konu olan alan Ergen Dağı kayak tesis alanı ve yakın çevresidir. Bakanlar kurulu kararı ile 2006'da kış turizm merkezi ilan edilen Ergen Dağı Kayak Tesisleri ilin yaklaşık 17km güneyinde ve 3258m yüksekliğindeki Munzur dağlarının eteklerinde zirvesi 2970m olmak üzere konumlandırılmıştır (Anonim 2012b). Şekil 4.11'de Ergen dağının konumu gösterilmiştir.

Şekil 4.11. Ergen dağının Erzincan kent merkezine göre konumu (Anonim 2014c)

Alandaki alt yapı çalışmaları 2010 yılı Haziran ayında başlamış 2013 yılında alt yapı çalışmalarının büyük bir kısmı tamamlanmış ve turizme açılmıştır (Anonim 2013f). 2014 yılında alanın peyzaj düzenleme çalışmaları yapılmaya başlanmıştır.

Ergan Dağı Kayak Merkezi Erzincan il merkezine 17 km havaalanına 22 km şehirlerarası otobüs terminaline 18 km mesafededir. Kayak merkezinde yapılan ölçümler neticesinde kayak sezonunda 1.50 ile 2,00m arasında toz kar kalınlığı mevcut olduğu belirlenmiştir. Ergan dağı yılda 180 gün kar taşıyabilmektedir (Anonim 2013f).

Zirveden bir kayakçının aşağıya inebilmesi için farklı zorluk derecesinde pist seçenekleri mevcuttur. %5-15 derecelik eğime sahip yeşil pist, %15- 35 derecelik eğime sahip mavi pist, %35-60 derecelik eğime sahip kırmızı pist ile %60 derecelik ve üzerinde eğime sahip siyah pistlerden oluşan tesis için ortalama kayış süresi 20 ile 40 dakika arasında olması öngörülmüştür (Anonim 2012b).

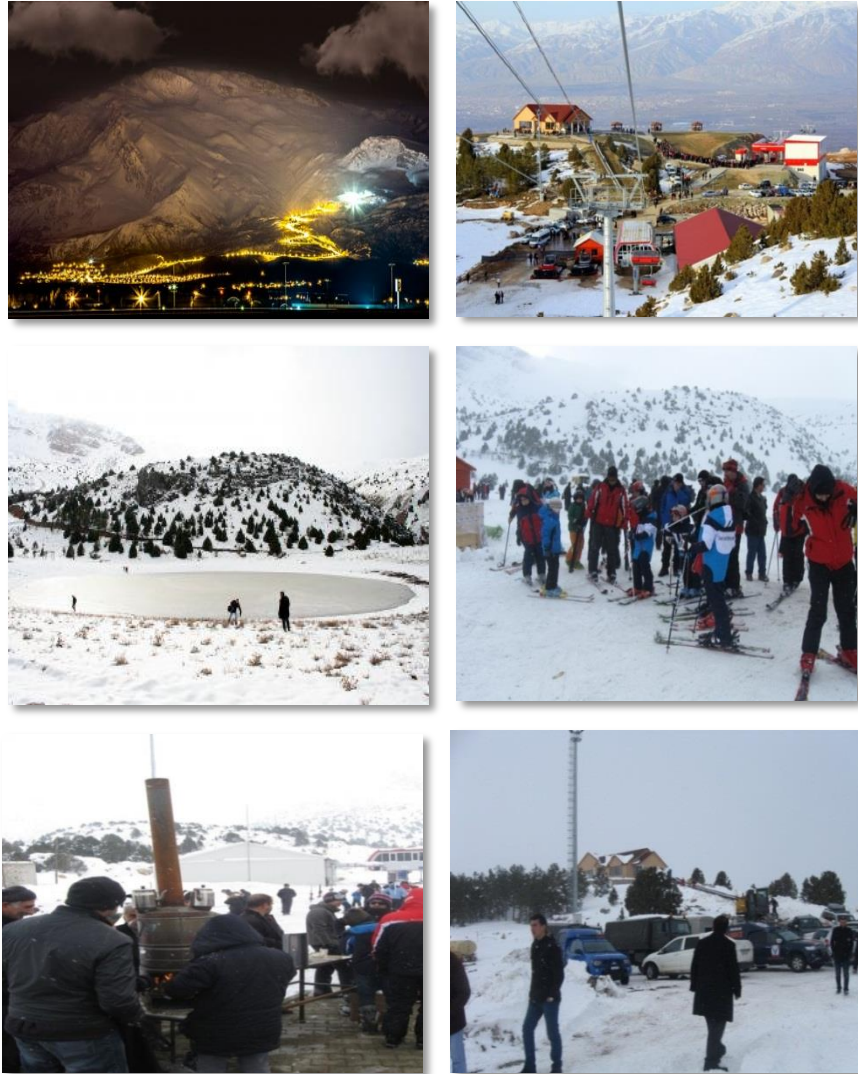
Şekil 4.12’de Ergan dağı kayak pisti ve kademelerinden bazıları gösterilmiştir.

Şekil 4.12. Ergan dağı kayak pisti ve kademeleri; %15-35 derecelik eğime sahip mavi pist, %60 derecelik ve üzerinde eğime sahip siyah pist (Anonim 2013b).

Ergan Dağı Kayak Tesisleri bünyesinde 2 adet günübirlik tesis, 1 adet dağ evi, 2 adet dörtlü telesiyej hattı ve bir adet gondol bulunmaktadır. Alanda ayrıca bir adet restoran hizmet vermektedir (Anonim 2014e).

Şekil 4.13’de Ergan Dağı ve çevresinden görüntüler verilmiştir.

Şekil 4.13. Ergan dağı ve çevresinden görüntüler

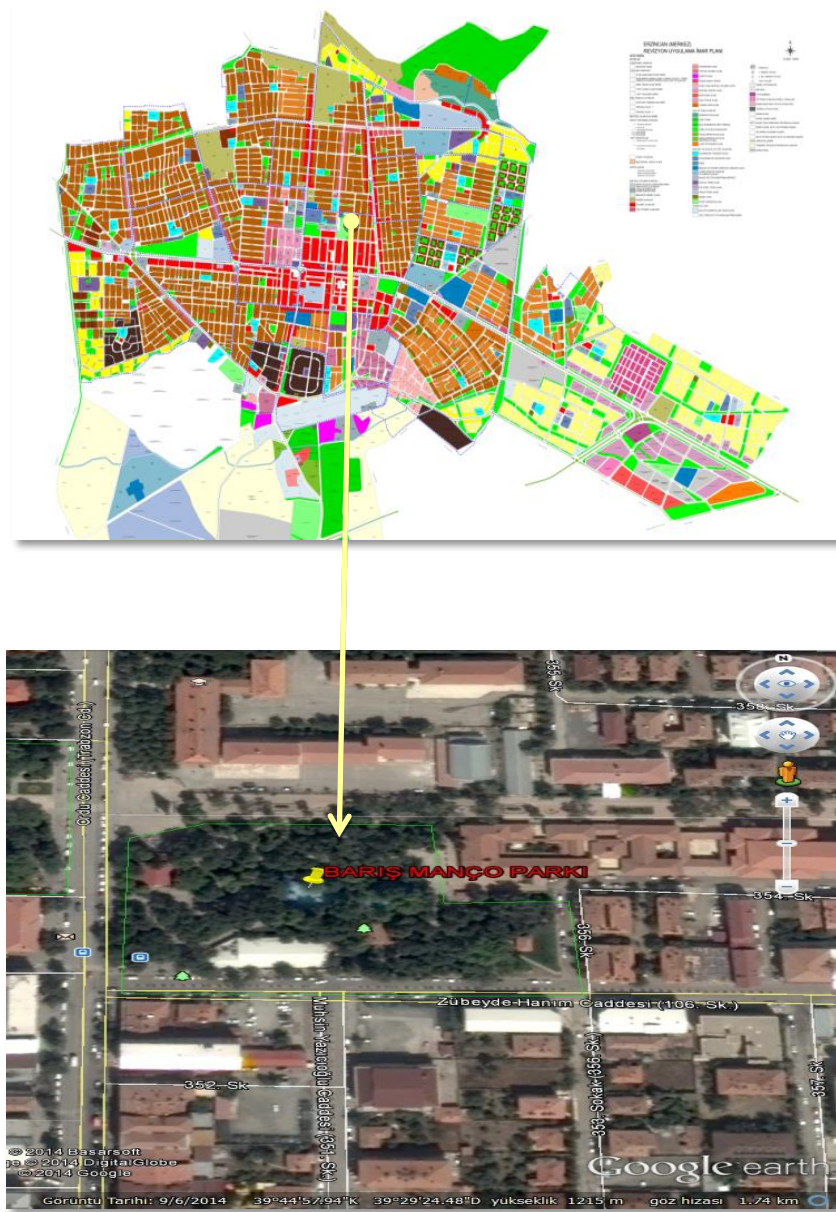
Ergan Dağı turizm sahası olarak belirlenmiş 135 km²'lik alana sahiptir (Anonim 2014f). Karsız olduğu aylarda başta yamaç paraşütü, dağ bisikleti, kaya tırmanışı, çim kayağı olmak üzere birçok etkinliğe ev sahipliği yapabilmektedir. Telesiyej hatları alt istasyon bölgesinde doğal oluşum bir göl bulunmakta ve tesis ziyaretçilerine görsel güzellik sunmaktadır.

4.1.4. Barış Manço Parkı

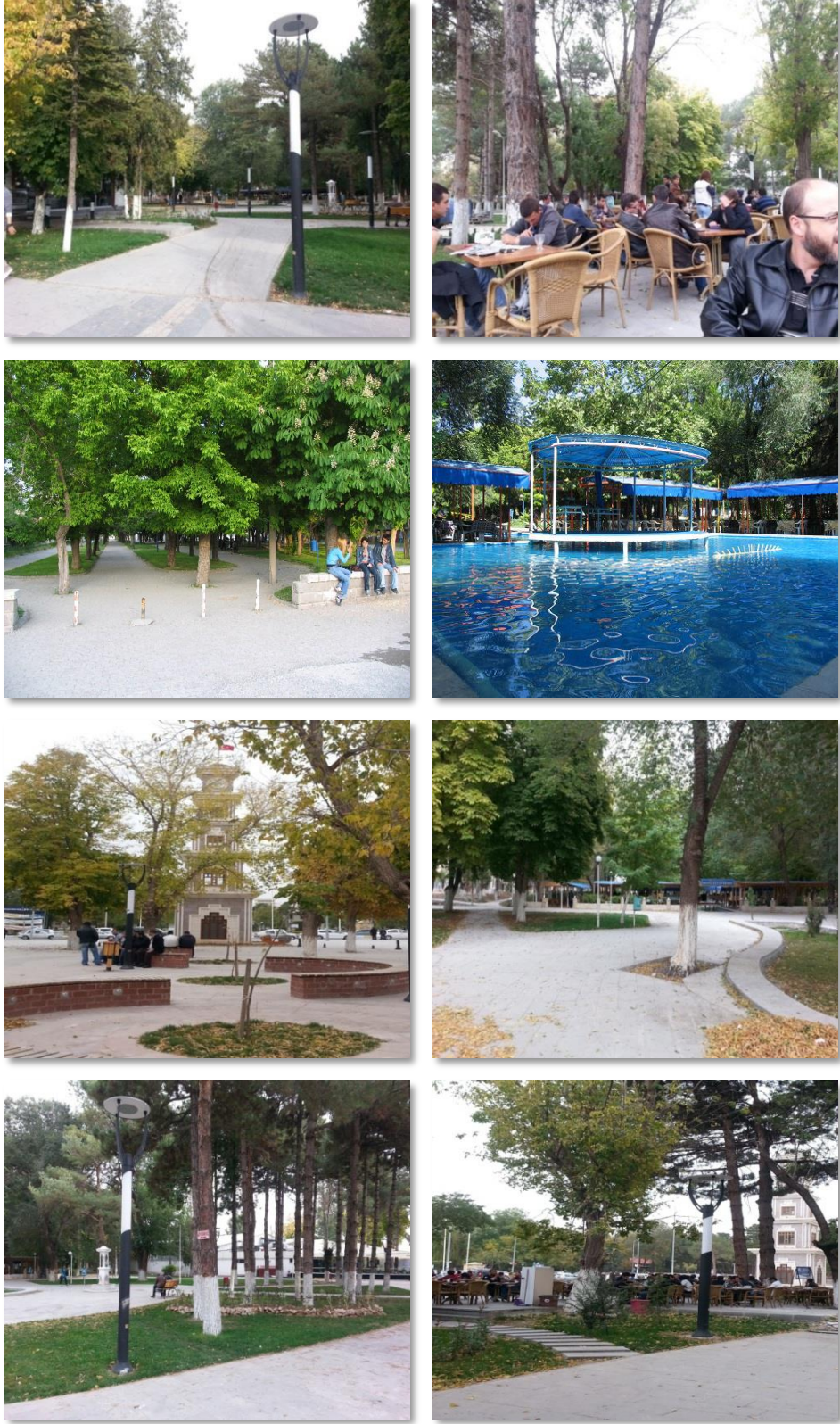
Barış Manço Parkı kentin en işlek ve merkezi caddesi olan Ordu Caddesi üzerinde yer alan Erzincan'ın en eski parklarından biridir. 1952'de Şehir parkı olarak hizmet vermeye başlayan park, uzun bir süre Gençlik Parkı olarak da anılmıştır. Parkın adı 1999 Yılında Barış Manço Parkı olarak değiştirilmiştir. Geçmişte birçok kez yenileme ve bakım çalışmaları yapılan parkta en son ve kapsamlı çalışma 2014 yılı içinde tamamlanmıştır (Anonim 2014e).

Parkta, Erzincan'ın nostaljik mekânlarından olan Aşıklar Caddesi'nin de içinde bulunduğu gezinti yolları, bin kişi kapasiteli bir restoran, 1939 yılında meydana gelen depremde yok olan saat kulesinin bir benzeri olarak inşa edilen saat kulesi ve kule etrafında çay bahçesi ve kafeteryalar bulunmaktadır. Park çevresinde ise İl Kültür Müdürlüğüne bağlı olarak hizmet veren Kültür Merkezi Binası ve Müdürlük binası ile Sinema, Gazeteciler Cemiyeti, konferans ve sergi salonu binaları yer almaktadır.

Şekil 4.14'de Barış Manço Parkının Erzincan kent merkezindeki konumu ve Şekil 4.15'da da Barış Manço Parkı'nın bazı yerlerinden görüntüler verilmiştir.

Şekil 4.14. Barış Manço Parkının Şehir Planındaki Konumu (Anonim 2013 b) ve parkın uydu görüntüsü (Anonim 2014c).

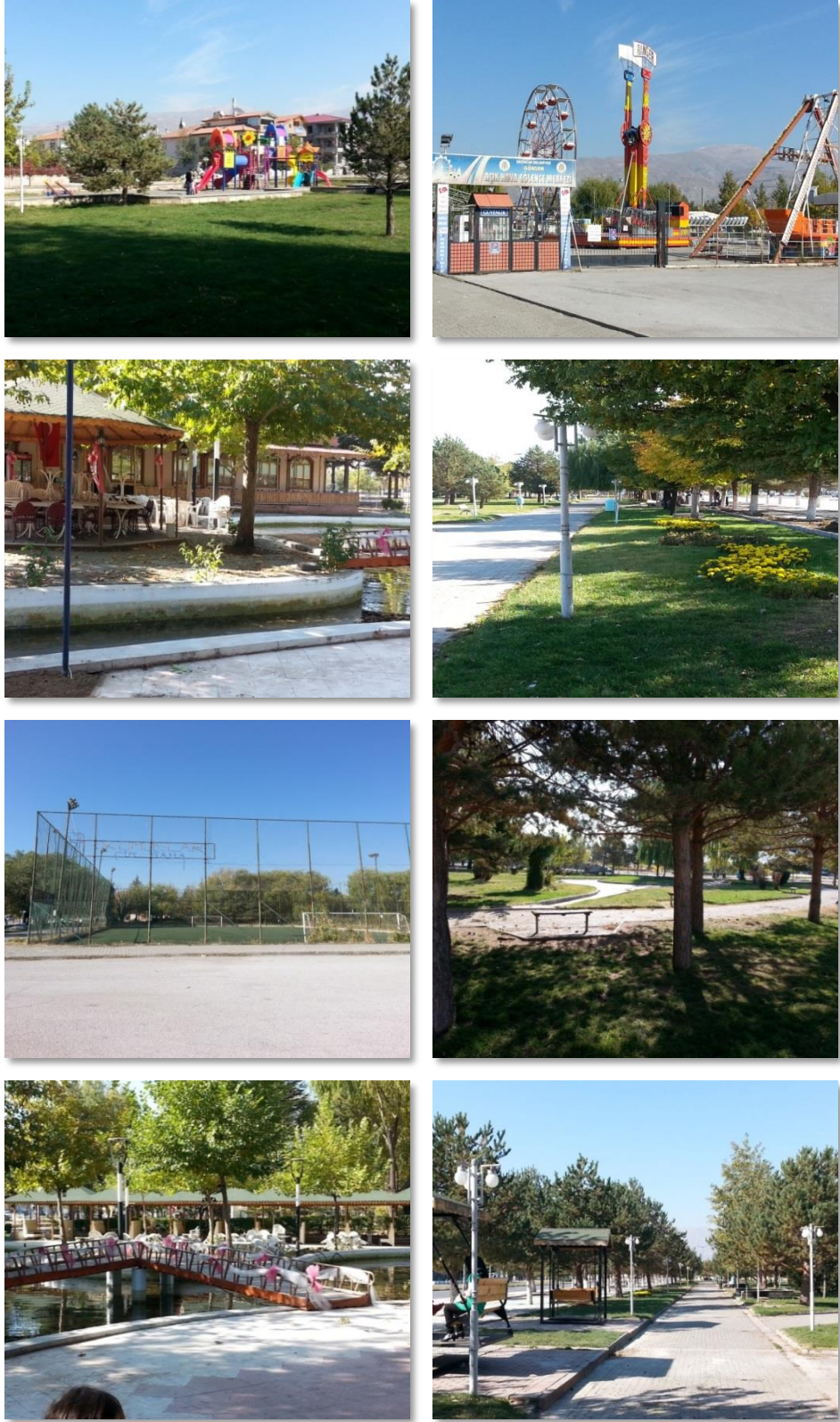
Şekil 4.15. Barış Manço Parkı'ndaki ilgi çekici yerlerin görüntüleri

4.1.5. Atatürk Parkı

Atatürk Parkı, kent merkezinde bulunan 120.000 m²'lik alanı ile Erzinan kent merkezinde yer alan en büyük parktır (Anonim 2013b). Park içinde piknik alanları, gezinti yolları, çocuk oyun alanları, suni Şelale ile sũs havuzu, restoran ve kafeterya, lunapark, açık hava spor aletleri ve bir adet halı saha bulunmaktadır. Şekil 4.16'de Atatũrk Parkının konumu ve Şekil 4.17'de Atatũrk Parkı'ndan gŕrŕntŕler gŕsterilmiŐtir.

Şekil 4.16. Atatũrk Parkı'nın Erzinan Şehir planındaki konumu (Anonim 2013b) ve parkın uydu gŕrŕntũsũ (Anonim 2014c).

Şekil 4.17. Atatürk Parkı'nın ilgi çekici yerlerinden görüntüler

Atatürk Parkı yılın her mevsimi ziyaretçi almaktadır. Özellikle ilkbahar ve yaz aylarında piknik yapmak için gelen ziyaretçilerin yanında yürüyüş yapmak, spor yapmak, çocuk oyun alanından ve açık hava spor aletlerinden faydalanmak isteyen ziyaretçiler yıl boyu parka gitmektedirler. Her yıl 23 Nisan’da kullanıma açılan lunapark, özellikle tatil günlerinde çocuklu ailelerin uğrak yeri olmaktadır.

Alana ulaşım oldukça rahattır. Toplu taşıma güzergâhları üzerinde olan parka ziyaretçiler kendi araçları ile de rahatlıkla ulaşabilmektedirler. Alanda 50 otoluk bir otopark bulunmakta kendi aracı ile alan ulaşan ziyaretçiler bu otoparkı kullanabilmektedirler. Ancak özellikle yaz aylarındaki yoğunluk sebebiyle otoparkta yer bulma sorunu yaşanabilmektedir.

4.2. Rekreasyon Alanlarına Uygulanan Anket Sonuçları

4.2.1. Ekşisu Mesire Alanı alanını tercih eden katılımcıların özellikleri ve alanla ilgili düşünceleri

Araştırma alanında yapılan anket çalışmasında Ekşisu Mesire Alanı rekreasyon alanı için 240 adet anket formu uygulanmıştır. Ağustos ve Eylül aylarında, hafta sonu yapılan ankette kişilerin bireysel özellikleri ve alanla ilgili düşünceleri incelenmeye çalışılmıştır. Elde edilen bilgiler ışığında Ekşisu Mesire Alanı Rekreyasyon Alanı ziyaretçi profili anket katılımcılarından yola çıkılarak belirlenmeye çalışılmış ve bu kişilerin alan hakkındaki görüşleri, alandaki memnun oldukları ve eksikliğini hissettikleri unsurlar tespit edilmeye çalışılmıştır.

Ekşisu Mesire Alanı Rekreyasyon Alanında uygulanan 240 adet anket katılımcısının %56,7’si bay, %43,3’ü bayandır. Anket sorularının okunması, anlaşılması ve cevaplanması konusunda daha ilgili ve işbirliği içinde olan genç bireyler katılımcıların büyük kısmını oluşturmuştur. Katılımcılar içinde en kalabalık grup; %45,5 ile 26-45 yaş aralığındaki gençlerden oluşmaktadır. Katılımcıların %50,4’ü evli, %49,6’sı bekardır.

Evli katılımcılara çocuk sayısı sorulduğunda; %52,1'i çocuğu olmadığını, %11,7'si bir çocuğu olduğunu ve %36,3'ü birden fazla çocuk sahibi olduklarını belirtmişlerdir.

Katılımcıların eğitim durumu incelendiğinde en kalabalık grubun %52,1 ile önlisans veya lisans mezunu olduğu, bunu %29,2 ile lise mezunlarının ve %11,3 ile ilköğretim mezunlarının takip ettiği belirlenmiştir. Alan ziyaretçileri içinde en az sayıda bulunanlar %7,5 ile lisansüstü eğitim almış olanlardır.

Katılımcılara hangi meslek grubuna dahil oldukları sorulmuş ve alınan cevaplara göre işçi (%24,2), memur (%23,3) ve öğrencilerin (%22,9) çoğunlukta olduğu görülmüştür. Katılımcıların gelir düzeyinin öğrenilmesi için kendilerini hangi gelir grubuna dahil ettikleri sorulmuş, %44,6'sı 0-1000YTL, %26,7'si 2001-5000YTL, %26,3'ü 1001-2000YTL ve %2,5'i ise 5000YTL ve üstü gelir aralığında bulunduklarını bildirmişlerdir.

Katılımcıların Ekşisu Mesire Alanı'na giderken kimlerle gitmeyi tercih ettikleri sorusuna %51,7'si ailesiyle, %42,9'u arkadaşları ile ve %5,4'ü tek başına gitmeyi tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Ekşisu Mesire Alanı'na hangi periyotlarla gittikleri sorulduğunda katılımcıların %36,7'si yılda birden fazla, %28,8'i ayda bir defa, %19,6'sı 15 günde bir, %10,4'ü yılda bir defa ve %4,6'sı haftada en az bir defa alana gittiklerini belirtmişlerdir. Alan ziyaretleri için en çok hangi mevsimi tercih ettikleri konusunda katılımcıların %64,6'sı yaz mevsimini tercih ettiğini belirtmiştir.

Ziyaretçilerden anket çalışmasına katılan kişilere alana ulaşımında hangi araçları kullanmayı tercih ettikleri sorulmuş; %67,9'u kendi aracıyla, %28,3'ü toplu taşıma araçları ile ulaşımı sağladıklarını belirtmişlerdir. Katılımcılara neden Ekşisu Mesire Alanı'nı tercih ettikleri sorulduğunda, genellikle madensuyundan faydalanmak ve yeşili bol huzurlu bir alanda piknik yapabilmek imkânından dolayı alanın tercih edildiği sonucuna ulaşılmıştır.

Çalışmada Ekşisu Mesire Alanı'nı tercih eden ve anket çalışmasına katılan kişilerin alan hakkındaki görüşleri alınmıştır. Katılımcılardan 19. sorunun 14 adet alt maddesinde

belirtilen olumlu görüşlere Likert ölçeğine göre şekillendirilmiş 1.Kesinlikle katılmıyorum, 2.Katılmıyorum, 3. Fikrim yok, 4. Katılıyorum, 5. Kesinlikle katılıyorum seçeneklerinden kendilerine en uygun geleni işaretlemeleri istenmiştir.

Ekşisu Mesire Alanı'nı için görüş bildiren katılımcıların vermiş olduğu yanıtlar Çizelge 4.2'de gösterilmiştir.

Çizelge 4.2. Ekşisu Mesire Alanı'nı tercih eden katılımcıların alan hakkındaki görüşleri

EKŞİSU ZİYARETÇİLERİNİN GÖRÜŞLERİ	Katılımcıların verdikleri yanıtlar (% olarak)				
	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Fikrim yok	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Göze hoş gelen bir peyzaj tasarımı olduğunu düşünüyorum	9,6	23,3	12,9	47,1	7,1
Yetişkin ve gençler için spor yapabilecek alanların yeterli olduğunu düşünüyorum	23,8	40,4	10,4	21,3	4,2
Restoran ve kafe gibi yeme içme mekânları beklentimi karşılıyor	24,2	32,5	9,6	27,5	6,3
Donatı elemanları (pergola, çöp kutusu, bank, masa, vb.) yeterli ve ihtiyacımı karşılıyor	20,0	30,0	5,8	37,9	6,3
Huzur verici bir ortam olduğunu düşünüyorum	5,4	21,7	7,5	57,1	8,3
Burada güvenlik kaygısı yaşamıyorum	10,0	17,1	10,8	50,4	11,7
Kalabalık ve hareketli bir ortam olduğunu düşünüyorum	11,7	17,1	10,0	45,0	16,3
Alan içinde temiz ve bakımlı lavabo tuvalet bulabiliyorum	23,8	31,7	9,2	26,7	8,8
Çocuklar için yeterli oyun alanları var	11,7	30,8	10,0	38,0	8,8
Mangal semaver yakmak, piknik yapmak için uygun alan bulabiliyorum	8,3	9,2	6,7	57,1	18,8
Yaşadığım yere yakın olduğu için buraya geliyorum	9,6	11,7	4,6	51,3	22,9
Otopark için yeterli alan bulabiliyorum	11,7	13,8	17,1	42,1	15,4
Alana toplu taşıma araçları ile rahatlıkla ulaşabiliyorum	6,3	8,3	17,9	51,3	16,3
Alanın engellilerin beklentilerine cevap verebildiğini düşünüyorum	28,3	21,7	22,9	18,3	8,8

Katılımcıların Ekşisu Mesire Alanı hakkında belirttikleri görüşler incelendiğinde genel olarak olumlu görüşlerin paylaşıldığı tespit edilmiştir. Alan hakkında ziyaretçilerin en çok memnuniyet belirttikleri konular; huzurlu bir mekân oluşu (%57,1) ve mangal semaver yakmak için uygun alan bulabilme imkânına sahip olmasıdır (%57,1). Toplu taşıma araçları ile alana ulaşımın kolay olması (%51,3), kent merkezine yakınlık durumu (%51,3), güvenli bir alan oluşu (%50,4) ve göze hoş gelen bir peyzajının oluşu (%47,1) da Ekşisu Mesire Alanı hakkında belirtilen olumlu görüşler arasındadır.

Katılımcıların Ekşisu Mesire Alanı'nda en çok memnuniyetsizlik gösterdikleri konular; yeterli spor alanlarına sahip olmaması (%40,4), alandaki restoran ve kafe gibi yeme içme mekânlarının beklentiyi karşılayamaması (%32,5), alanda temiz lavabo ve tuvalet imkânının yeterli olmaması (%31,7) ve alanın engellilerin beklentilerine cevap verebilir nitelikte olmaması (%28,3) şeklinde ortaya çıkmıştır.

4.2.2. Girlevik Şelalesi alanını tercih eden katılımcıların özellikleri ve alanla ilgili düşünceleri

İkinci araştırma istasyonu olan Girlevik Şelalesinde 91 anket uygulanmıştır. Alana Ağustos ve Eylül ayında hafta sonu ziyaretleri yapılmış, alan kullanıcılarından ankete katılmayı kabul edenlerden bireysel özelliklerine ilişkin bilgiler ve alan hakkındaki görüşleri alınmıştır.

Girlevik Şelalesi anket katılımcılarının %56,5'i bay, %43,5'i bayan, %53,3'ü oluşturan çoğunluğu 26-45 yaş aralığında ve %55,4'ü bekar, %44,6'lık kesimi oluşturan evli katılımcıların %63,0'nın çocuğu yok, %22,8'inin bir çocuğu ve %14,1'inin birden fazla çocuğu bulunmaktadır. Katılımcıların eğitim durumları mezun oldukları okul düzeyine göre incelendiğinde %48,9'unun ön lisans veya lisans mezunu, %30,4'ünün lise mezunu ve %12,0'nın lisansüstü eğitim almış kişiler oldukları görülmüştür.

Katılımcılara meslekleri sorulmuş, %28,3'ü işçi, %23,9'u memur, %18,5'i öğrenci, %9,8'i serbest meslek çalışanı olduğunu belirtmiştir.

Girlevik Şelalesi alan kullanıcılarının aylık gelirlerinin dağılımı çeşitlilik göstermektedir. %35,9'u 1001-2000 YTL, %34,8'i 0-1000YTL, %28,3'ü 2001-5000YTL aralığında aylık gelire sahip olduklarını beyan etmişlerdir.

Ziyaretçilerin %47,8'i ailesiyle, %46,7'si ise arkadaşları ile Girlevik Şelalesine geldiğini belirtmiştir.

Alan ulaşımında ziyaretçiler %72,8'lik bir çoğunluk ile kendi araçları ile ulaşımı, %21,7 ile toplu taşıma araçları ile ulaşımı tercih etmiştir.

Ziyaretler genellikle (%65,2) yaz aylarında gerçekleşirken, ziyaretçilerin bir kısmı (%41,3) yılda birden fazla, bir kısmı ise (%23,9) ayda bir kez Girlevik Şelalesinde vakit geçirmektedir.

Katılımcıların Girlevik Şelalesini tercih etme nedenleri sorulduğunda; şelalenin serinletici etkisi ve görsel güzelliği ile huzur veren bir mekân olması yanıtları alınmıştır.

Çalışmada Girlevik Şelalesi'ni tercih eden ve anket çalışmasına katılan kişilerin alan hakkındaki görüşleri alınmıştır. Katılımcılardan 19. sorunun 14 adet alt maddesinde belirtilen olumlu görüşlere Likert ölçeğine göre şekillendirilmiş 1.Kesinlikle katılmıyorum, 2.Katılmıyorum, 3. Fikrim yok, 4. Katılıyorum, 5, Kesinlikle katılıyorum seçeneklerinden kendilerine en uygun geleni işaretlemeleri istenmiştir.

Alınan yanıtlar doğrultusunda katılımcıların görüşleri Çizelge 4.3'de belirtilmiştir.

Çizelge 4.3. Girlevik Şelalesi ziyaretçilerinin görüşleri

GİRLEVİK ŞEHALESİ ZİYARETÇİLERİNİN GÖRÜŞLERİ	Katılımcıların verdikleri yanıtlar (% olarak)				
	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Fikrim yok	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Göze hoş gelen bir peyzaj tasarımı olduğunu düşünüyorum	14,1	15,2	10,9	37,0	22,8
Yetişkin ve gençler için spor yapabilecek alanların yeterli olduğunu düşünüyorum	23,9	32,6	13,0	21,7	8,7
Restoran ve kafe gibi yeme içme mekânları beklentimi karşılıyor	15,2	18,5	12,0	35,9	18,5
Donatı elemanları (pergola, çöp kutusu, bank, masa, vb.) yeterli ve ihtiyacımı karşılıyor	22,8	29,3	9,8	26,1	12,0
Huzur verici bir ortam olduğunu düşünüyorum	2,2	5,4	7,6	38,0	46,7
Burada güvenlik kaygısı yaşamıyorum	10,9	7,6	14,1	41,3	26,1
Kalabalık ve hareketli bir ortam olduğunu düşünüyorum	14,1	10,9	7,6	41,3	26,1
Alan içinde temiz ve bakımlı lavabo tuvalet bulabiliyorum	23,8	31,7	9,2	26,7	8,8
Çocuklar için yeterli oyun alanları var	30,4	25,0	12,0	25,0	7,6
Mangal semaver yakmak, piknik yapmak için uygun alan bulabiliyorum	10,9	14,1	13,0	37,0	25,0
Yaşadığım yere yakın olduğu için buraya geliyorum	9,6	11,7	4,6	51,3	22,9
Otopark için yeterli alan bulabiliyorum	13,0	19,6	10,9	31,5	25,0
Alana toplu taşıma araçları ile rahatlıkla ulaşabiliyorum	9,8	16,3	17,4	39,1	17,4
Alanın engellilerin beklentilerine cevap verebildiğini düşünüyorum	28,3	19,6	17,4	21,7	13,8

Katılımcıların Girlevik şelalesi hakkındaki görüşleri incelendiğinde; genel olarak olumlu görüş bildirenlerin çoğunlukta olduğu görülmüştür. En yüksek memnuniyet oranı %74,4 ile huzur verici bir mekân olması ve %74,2 ile yaşanan yere yakın olması olarak gösterilmiş, bunu alana toplu taşıma araçları ile kolaylıkla ulaşabilme imkânı bulunması (%56,5) takip etmiştir. Katılımcıların en çok memnuniyetsizlik belirttikleri konu çocuk oyun alanlarının yetersizliği (%55,4) olurken, spor alanlarının yetersizliği (%56,5) ve temiz lavabo tuvalet bulabilme imkânının olmayışı (%55,5) de memnuniyetsizlik sebepleri arasında görülmüştür.

4.2.3. Ergan Dağı'nı tercih eden katılımcıların özellikleri ve alanla ilgili düşünceleri

Araştırmada üçüncü istasyon Ergan Dağı'dır. Ergan dağında 40 katılımcı ile 2013 yılı Ocak ayında anket çalışması yapılmıştır. Katılımcıların %62,5'i bay, %37,5'i bayandır. Anket katılanlar içinde en kalabalık grup %37,5 ile 19-25 yaş aralığında bulunanlar ve %35,0 ile 26-45 yaş aralığında bulunanlar oluşturmaktadır. Katılımcıların %65'i bekar ve %35'i ise evlidir. Katılımcıların %65'inin çocuğu yok %25'inin ise birden fazla çocuğu bulunmaktadır. Anket katılımcılarının eğitim durumları sorulmuş ve %47,5 ön lisans-lisans mezunu, %20 lise mezunu ve %15 ise lisansüstü mezunu oldukları tespit edilmiştir.

Katılımcıların meslekleri incelendiğinde %25'inin memur, %22,5'inin işçi, %17,5'inin öğrenci, %15'inin esnaf ve %7,5'inin serbest meslek çalışanı olduğu öğrenilmiştir. Katılımcıların %5'i ise emekli olduğunu belirtmiştir.

Ergan Dağı ziyaretçilerinden ankete katılan kişilerin aylık gelir gruplarından hangisine dahil oldukları sorulduğunda %35'i 0-1000YTL, %32,5'i 1001-2000YTL, %22,5'i 2001-5000YTL ve %10'u 5001YTL ve üstü gelir grubu aralıklarında olduklarını belirtmişlerdir.

Ergan Dağına gidenler alana genellikle (%52,5) aileleri ile gitmektedir. Bunu %40 ile arkadaşları ile alan gitmeyi tercih edenler takip etmektedir. Ziyaretçiler alana çoğunlukla (%77,5) kendi araçları ile ulaşmaktadırlar. Alanın en yoğun ziyaret aldığı mevsim kış mevsimi (%55) olup, mevsim farkı gözetmeden alana ziyaret yapanlar da (%25) bulunmaktadır.

Katılımcılara hangi sıklıkla alan ziyareti yaptıkları sorulduğunda %27,5'i yılda birden fazla, %22,5'i ayda bir, %22,5'i on beş günde bir, %20'si haftada en az bir defa cevabını vermişlerdir. Yılda sadece bir kez alana gelenlerin oranı %7,5'tir.

Katılımcılara Ergen dağını tercih etme nedenleri sorulduğunda kayak yapmak amacı ile alana gelenlerin çoğunluğu oluşturduğu ancak farklı mevsimlerde piknik yapmak için alana gelenlerin olduğu da tespit edilmiştir.

Anket çalışması kapsamında Ergen Dağı'nı tercih eden kişilerin alan hakkındaki görüşleri alınmıştır. Katılımcılardan 19. sorunun 14 adet alt maddesinde belirtilen olumlu görüşlere Likert ölçeğine göre şekillendirilmiş 1.Kesinlikle katılmıyorum, 2.Katılmıyorum, 3. Fikrim yok, 4. Katılıyorum, 5, Kesinlikle katılıyorum seçeneklerinden kendilerine en uygun geleni işaretlemeleri istenmiştir. Alınan yanıtlar doğrultusunda katılımcıların görüşleri Çizelge 4,4'de belirtilmiştir.

Çizelge 4.4. Ergen Dağı ziyaretçilerinin görüşleri

ERGEN DAĞI ZİYARETÇİLERİNİN GÖRÜŞLERİ	Katılımcıların verdikleri yanıtlar (% olarak)				
	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Fikrim yok	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Göze hoş gelen bir peyzaj tasarımı olduğunu düşünüyorum	7,5	25	15	42,5	10
Yetişkin ve gençler için spor yapabilecek alanların yeterli olduğunu düşünüyorum	15	32,5	5	32,5	15
Restoran ve kafe gibi yeme içme mekânları beklentimi karşılıyor	17,5	40	2,5	30	10
Donatı elemanları (pergola, çöp kutusu, bank, masa, vb.) yeterli ve ihtiyacımı karşılıyor	12,5	35	7,5	32,5	12,5
Huzur verici bir ortam olduğunu düşünüyorum	5	12,5	5	40	37,5
Burada güvenlik kaygısı yaşamıyorum	10	5	15	50	20
Kalabalık ve hareketli bir ortam olduğunu düşünüyorum	1,5	25	15	40	17,5
Alan içinde temiz ve bakımlı lavabo tuvalet bulabiliyorum	25	15	20	30	10
Çocuklar için yeterli oyun alanları var	27,5	35	12,5	12,5	12,5
Mangal semaver yakmak, piknik yapmak için uygun alan bulabiliyorum	15	22,5	15	35	12,5
Yaşadığım yere yakın olduğu için buraya geliyorum	15	15	10	40	20
Otopark için yeterli alan bulabiliyorum	12,5	20	7,5	40	20
Alana toplu taşıma araçları ile rahatlıkla ulaşabiliyorum	25	12,5	20	27,5	15
Alanın engellilerin beklentilerine cevap verebildiğini düşünüyorum	30	17,5	20	22,5	10

Ergan Dağı ziyaretçilerinin alan hakkındaki görüşleri incelendiğinde genel olarak olumlu görüşler bildirilmesine karşın olumlu ve olumsuz görüşlerin birkaç maddede eşit orana sahip olduğu belirlenmiştir. Örneğin yetişkin ve gençler için spor yapabilecek alanların yeterli olduğunu düşünenler (%47,5) ile bu görüşe katılmayanların (%47,5) sayıları eşit çıkmıştır. Benzer bir sonuç alan içinde temiz lavabo ve tuvalete ulaşabilme imkânı konusunda kendini göstermiş, bu konuda da olumlu (%40) ve olumsuz (%40) görüş bildirenlerin sayısı eşit çıkmıştır. Diğer maddelere ait sonuçlar incelendiğinde, en fazla olumlu görüş %77,5 oranla alanın huzur verici bir mekân oluşu, %70 oranla alan içinde güvenlik kaygısı yaşanmaması, %60 yaşanan yere yakın olması ve %60 yeterli otopark imkânı bulunması şeklinde ortaya çıkmıştır. Olumsuz görüşlerin içinde öne çıkanlar, (%57,5) restoran ve kafeteryaların beklentiyi karşılamaması, (%62,5) yeterli çocuk oyun alanı bulunmaması ve (%47,5) donatı elemanlarının yetersizliği ve %47,5 alanın engellilerin beklentilerine cevap verebilir nitelikte olmayışı şeklinde kendini göstermiştir.

4.2.4. Barış Manço Parkı'nı tercih eden katılımcıların özellikleri ve alanla ilgili düşünceleri

Araştırmada dördüncü istasyon olarak Barış Manço Parkı seçilmiştir. Barış Manço Parkı'nda hafta sonu ve hafta içi farklı mevsimlerde toplam 50 kişi ile anket çalışması yürütülmüştür.

Katılımcıların %50'si bay %50'si bayandır. Yaş grupları dağılımları incelendiğinde %54'ü 19-25, %26'sı 26-45, %10'u 0-18, %6'sı 46-65 ve %4'ü 66 ve üstü yaş aralığında bulundukları görülmüştür.

Katılımcıların %76'sı bekar, %24'ü evlidir. %80'lik grubun çocuğu yok, %6'nın bir çocuğu ve %14'ün birden fazla çocuğu bulunmaktadır. Alan kullanıcılarının eğitim durumları katılımcılar üzerinden incelenmiş; %36'nın lise %36'nın ön lisans-lisans, %18'in ilköğretim, %10'un ise lisansüstü eğitim düzeyinde oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Alan kullanıcılarının %40'ı öğrenci, %10'u memur, %10'u serbest meslek, %24'ü işçi, %4'ü esnaf, %4'ü ev hanımı, %2'si emekli ve %6'sı ise bir işte çalışmayan grubunda yer almaktadır. Katılımcı anketleri aylık gelir bakımından incelendiğinde, %58'in 0-1000YTL, %26'nın 1001-2000YTL ve %16'nın 2001-5000YTL gelir grubuna dahil olduğu, 5001 ve üstü gelir grubunda ise kimsenin yer almadığı görülmüştür.

Katılımcıların %68'i alana arkadaşları ile %32'si ise ailesi ile gitmektedir. Alana ulaşımında en çok tercih edilen yöntem %58 ile yürüyerek ulaşmak olmuş, bunu %24 ile kendi aracı ile araca ulaşanlarla %20 ile toplu taşıma araçlarını tercih edenler takip etmiştir.

Barış Manço Parkı kullanıcılarından ankete katılanların %54'ü alan ziyareti için mevsim farkı gözetmediklerini, %34'ü yaz ve %10'u ilkbahar mevsiminde alana gitmeyi tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Katılımcıların %54'ü haftada en az bir defa, %22'si 15 günde bir, %14'ü ayda bir alan ziyareti yaptıklarını belirtmişlerdir.

Katılımcılar alanı tercih etme sebepleri olarak arkadaşlarla buluşmak ve kafeteryalardan faydalanmak olarak belirtmişlerdir.

Barış Manço Parkı'nda ankete katılan kişilerin alan hakkındaki görüşleri alınmıştır. Katılımcılardan 19. sorunun 14 adet alt maddesinde belirtilen olumlu görüşlere Likert ölçeğine göre şekillendirilmiş 1.Kesinlikle katılmıyorum, 2.Katılmıyorum, 3. Fikrim yok, 4. Katılıyorum, 5, Kesinlikle katılıyorum seçeneklerinden kendilerine en uygun geleni işaretlemeleri istenmiştir.

Alınan yanıtlar doğrultusunda katılımcıların görüşleri Çizelge 4.5'de belirtilmiştir.

Çizelge 4.5. Barış Manço Parkı ziyaretçilerinin alan hakkındaki görüşleri

BARIŞ MANÇO PARKIZİYARETÇİLERİNİN GÖRÜŞLERİ	Katılımcıların verdikleri yanıtlar (% olarak)				
	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Fikrim yok	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Göze hoş gelen bir peyzaj tasarımı olduğunu düşünüyorum	10	28	12	42	8
Yetişkin ve gençler için spor yapabilecek alanların yeterli olduğunu düşünüyorum	26	44	14	14	2
Restoran ve kafe gibi yeme içme mekânları beklentimi karşılıyor	14	22	10	40	14
Donatı elemanları (pergola, çöp kutusu, bank, masa, vb.) yeterli ve ihtiyacımı karşılıyor	20	24	16	26	14
Huzur verici bir ortam olduğunu düşünüyorum	10	14	12	50	14
Burada güvenlik kaygısı yaşamıyorum	14	16	14	38	18
Kalabalık ve hareketli bir ortam olduğunu düşünüyorum	8	16	14	44	18
Alan içinde temiz ve bakımlı lavabo tuvalet bulabiliyorum	32	22	18	22	6
Çocuklar için yeterli oyun alanları var	18	26	18	26	12
Mangal semaver yakmak, piknik yapmak için uygun alan bulabiliyorum	26	16	8	32	18
Yaşadığım yere yakın olduğu için buraya geliyorum	10	0	2	44	44
Otopark için yeterli alan bulabiliyorum	18	20	18	22	22
Alana toplu taşıma araçları ile rahatlıkla ulaşabiliyorum	10	4	10	38	38
Alanın engellilerin beklentilerine cevap verebildiğini düşünüyorum	18	18	20	20	24

Barış Manço Parkı ziyaretçilerinin görüşleri incelendiğinde park hakkında belirtilen görüşlerin çoğunlukla olumlu olduğu belirlenmiştir. Ziyaretçilerin en fazla olumlu görüş bildirdiği konular; peyzajının güzel oluşu (%50), restoran ve kafeteryaların yeterli oluşu (%54), ortamın huzur verici oluşu (%64), alanda iken güvenlik kaygısı yaşanmaması (%56), mangal ve semaver yakmak için uygun alan bulabilme imkânına sahip olma (%51), yaşanan yere yakın olması (%88), toplu taşıma araçları ile alana kolaylıkla ulaşma imkânı (%76) ve alanın engellilerin beklentilerine cevap verebilmesi üzerine gerçekleşmiştir. Katılımcıların alan hakkında en fazla olumsuz düşünceleri ise; çocuklar

için yeterli oyun alanı bulunmayışı (%44), temiz lavabo ve tuvalete imkânı bulunmayışı (%54), donatı elemanlarının yetersiz oluşu (%44) ve spor alanlarının yetersizliği(%70) başlıkları üzerinde yoğunlaşmıştır.

4.2.5. Atatürk Parkı'nı tercih eden katılımcıların özellikleri ve alanla ilgili düşünceleri

Erzincan kent merkezinde yer alan Atatürk Parkı araştırmada yer alan istasyonlardandır. 91 kişiye yaz mevsiminde hafta sonları anket uygulanmış, anketlerden elde edilen veriler ışığında katılımcı profilleri ve katılımcıların alan hakkındaki düşüncelerinin tespit edilmesi amaçlanmıştır.

Atatürk Parkında anket katılımcılarının %50,5'i bay, %49,5'i bayan olup, %40'ı 19-25, %34'ü 26-45, %11'ise 46-65 yaş aralığındadır. Katılımcıların %51,6'sı evli, %48,4'ü bekardır. Katılımcıların %54,9'unun çocuğu yok, %15,4'ün bir çocuğu ve %29,7'sinin birden fazla çocuğu bulunmaktadır. Katılımcıların eğitim durumu incelendiğinde, %54,9'un lisans ve ön lisans mezunu, %30,8'inin lise mezunu, %9,9'un ilköğretim ve %3,3'ün lisansüstü eğitim düzeyine sahip oldukları belirlenmiştir. Anket katılımcılarına meslekleri sorulmuş, %30,8'i işçi, %27,5'i öğrenci, %16,5'i memur, %7,7'si ev hanımı, %4,4'ü serbest meslek mensubu, %4,4'ü esnaf, %5,5', çalışmıyor ve %3,3'ü emekli olduğunu belirtmiştir. Katılımcılar aylık gelir gruplarına göre incelenmiş ve %53,8'in 0-1000TL, %28,6'nın 1001-2000TL, %15,4'ün 2001-5000 TL ve %2,2'nin 5001 ve üstü gelir grubuna dahil olduğu tespit edilmiştir. Ziyaretçiler Atatürk Parkına genellikle (%54,9) aileleri ve arkadaşları ile (%39,6), nadiren de tek başlarına (%5,5) gitmektedirler. Alana ulaşımında en çok tercih edilen ulaşım biçimi %49,5 yürüyerek ve %37,4 ziyaretçilerin kendi araçları ile olmaktadır. Toplu taşıma araçlarını tercih edenler %12,1'i oluşturmaktadır. Alanın en yoğun ziyaret edildiği mevsim yaz (%68,1) mevsimidir. Katılımcıların %23,1'i ise mevsim farkı gözetmeksizin park ziyaretleri yaptıklarını belirtmiştir. Atatürk Parkı'na yıl içindeki ziyaret sıklığı incelendiğinde katılımcıların %30,8'i ayda bir kez, %24,2'si haftada en az bir defa, %24,2'si 15 günde bir ve %5,5'i yılda bir den fazla ziyaret yaptıklarını belirtmişlerdir. Katılımcılar Atatürk

Parkına gelme nedeni olarak evlerine yakın bir rekreasyon alanı oluşu, çocuk oyun alanları, mangal ve semaver yakarak piknik yapabilme imkânı olmasını göstermişlerdir.

Atatürk Parkı'nda ankete katılan kişilerin alan hakkındaki görüşleri alınmıştır. Katılımcılardan 19. sorunun 14 adet alt maddesinde belirtilen olumlu görüşlere Likert ölçeğine göre şekillendirilmiş 1.Kesinlikle katılmıyorum, 2.Katılmıyorum, 3. Fikrim yok, 4. Katılıyorum, 5, Kesinlikle katılıyorum seçeneklerinden kendilerine en uygun geleni işaretlemeleri istenmiştir. Alınan yanıtlar doğrultusunda katılımcıların görüşleri Çizelge 4.6'da belirtilmiştir.

Çizelge 4.6. Atatürk Parkı ziyaretçilerinin alan hakkındaki görüşleri

ATATÜRK PARKIZİYARETÇİLERİNİN GÖRÜŞLERİ	Katılımcıların verdikleri yanıtlar (% olarak)				
	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Fikrim yok	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Göze hoş gelen bir peyzaj tasarımı olduğunu düşünüyorum	11	28,6	13,2	39,6	7,7
Yetişkin ve gençler için spor yapabilecek alanların yeterli olduğunu düşünüyorum	20,9	38,5	7,7	29,7	3,3
Restoran ve kafe gibi yeme içme mekânları beklentimi karşılıyor	29,7	35,2	11,0	19,8	4,4
Donatı elemanları (pergola, çöp kutusu, bank, masa, vb.) yeterli ve ihtiyacımı karşılıyor	20,9	23,1	12,1	37,4	6,6
Huzur verici bir ortam olduğunu düşünüyorum	4,4	24,2	11,0	49,5	11,0
Burada güvenlik kaygısı yaşamıyorum	5,5	17,6	12,1	46,2	18,7
Kalabalık ve hareketli bir ortam olduğunu düşünüyorum	6,6	16,5	16,5	50,5	9,9
Alan içinde temiz ve bakımlı lavabo tuvalet bulabiliyorum	32,0	22,0	18,0	22,0	6,0
Çocuklar için yeterli oyun alanları var	11,0	23,1	12,1	37,4	16,5
Mangal semaver yakmak, piknik yapmak için uygun alan bulabiliyorum	3,3	12,2	8,9	50,0	25,6
Yaşadığım yere yakın olduğu için buraya geliyorum	8,8	12,1	6,6	37,4	35,2
Otopark için yeterli alan bulabiliyorum	12,1	11,0	23,1	39,6	14,3
Alana toplu taşıma araçları ile rahatlıkla ulaşabiliyorum	5,5	5,5	7,7	49,5	31,9
Alanın engellilerin beklentilerine cevap verebildiğini düşünüyorum	36,4	9,1	18,2	18,2	18,2

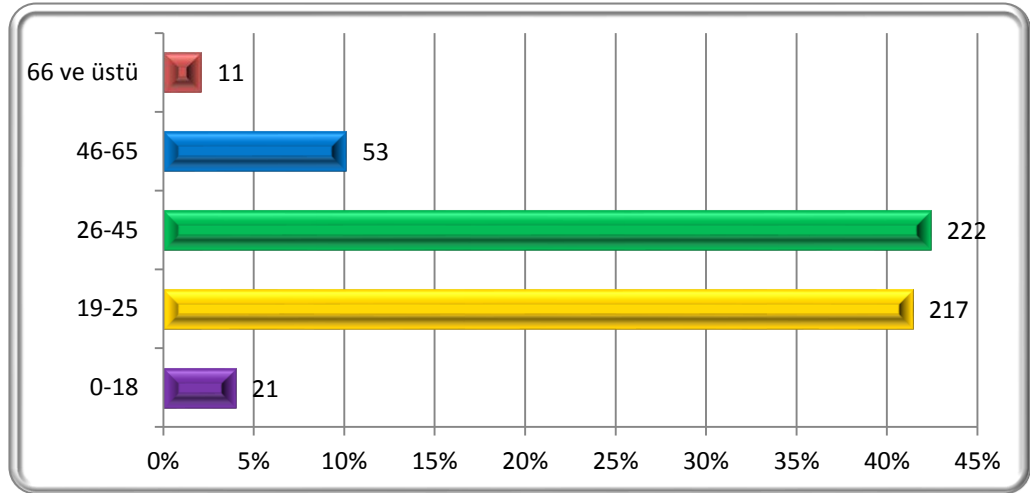
Anket çalışması katılımcılarının belirtmiş olduğu görüşlerden yola çıkılarak, Atatürk Parkı ziyaretçilerinin genel olarak alan hakkında olum görüşlere sahip olduğu sonucu çıkarılmaktadır. En yüksek memnuniyet oranı mangal ve semaver yakarak piknik yapabilme imkânı bulabilme (%75,6), alana toplu taşıma araçları ile kolaylıkla ulaşabilme (%81,4), yaşanılan yere yakın olması (%72,6), alanın huzur verici bir ortam olması (%60,5), alan içerisindeyken güvenlik kaygısının yaşanmaması (%64,9) konularında kendini göstermiştir. Alan kullanıcılarının olumsuz görüş bildirdiği konular ise; restoran ve kafeteryaların yetersizliği (%64,9), alanda temiz lavabo ve tuvaletlerin yetersizliği (%54), spor alanlarının yetersizliği (%59,4), alanın engellilerin beklentilerine cevap verememesi (%45,5) olmuştur.

4.2.6. Araştırma alanındaki istasyonların genel değerlendirmesi

Erzincan kenti peyzaj rekreasyon alanlarında halkın ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik toplamda 524 kişi ile yapılan anket çalışması değerlendirilmiştir.

Çalışmada, kişilerin cinsiyetlerine, yaşlarına, eğitim düzeylerine, medeni hallerine, mesleklerine ve aylık gelirlerine göre düşüncelerinde farklılık olup olmadığı test edilmesi amaçlanmıştır. Anket ölçeğinin doğruluğunun test edilmesi amacıyla güvenilirlik analizleri yapılmıştır. Çalışmada seçilen istasyonlar hakkındaki görüşlerin yanı sıra Erzincan kent halkının genel rekreasyon algısı, rekreasyonel alanlardan beklentileri ve kullanıcı profilleri katılımcılar üzerinden belirlenmeye çalışılmıştır.

Çalışmaya katılan kişilerin %55,2'si (289 kişi) bay, %44,8'i (235 kişi) bayan katılımcıdır. Katılımcıların %42'sini oluşturan çoğunluğun 26-45 yaş grubu kişiler olduğu görülmüştür. Şekil 4.18'de yaş gruplarına göre katılımcı sayıları gösterilmiştir.

Şekil 4.18. Yaş gruplarına göre katılımcı sayısını gösteren grafik

Katılımcıların %54'ü bekar ve %46'sı evlidir. Çocuğu olmayanlar %58,2 (305kişi), bir çocuğu olanlar %13,7 (72 kişi) ve birden fazla çocuğu olanlar ise %28,1 (147 kişi)'dir.

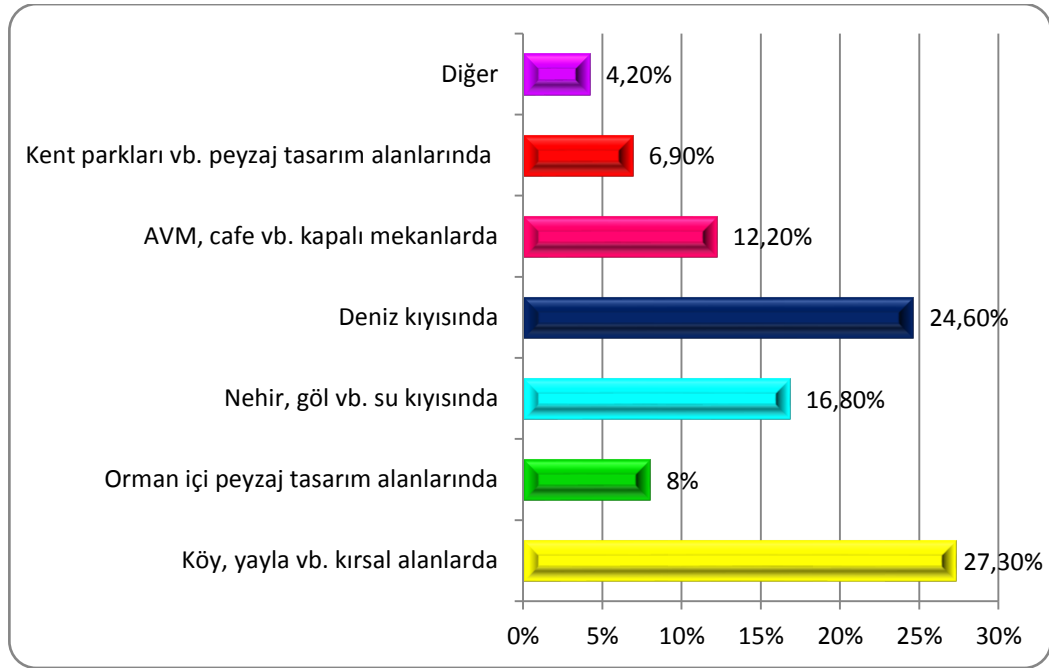
Katılımcılara eğitim düzeylerinin belirlenmesi amacıyla bitirdikleri okul kademesi sorulmuş katılımcıların büyük çoğunluğunu oluşturan %49,8'lik bir kesim yüksek öğrenim mezunu (261 kişi) olduğunu belirtmiştir. Bunu; %30 ile lise mezunları (157 kişi), %11,8 ile ilköğretim mezunları (60 kişi), %8,2 ile lisansüstü mezunları (43 kişi) ve %0,6 ile okuryazar olmayanlar (3 kişi) takip etmektedir.

Katılımcıların meslek gruplarına göre dağılımları incelendiğinde; %26,5'in işçi (139 kişi), %24'ün öğrenci (126 kişi), %20'nin memur (108 kişi), %7,1'in serbest meslek çalışanı (37 kişi), %5,9'un çalışmıyor (31kişi), %5,9'un esnaf (31 kişi), %5,2'nin emekli (27 kişi) ve %4,8'in ev hanımı (25 kişi) olduğu tespit edilmiştir.

Katılımcılara kazançlarının aylık gelir gruplarından hangisine daha yakın olduğu sorulmuş alınan cevaplara göre %45'inin (233 kişi)1000 TL ve altında gelir elde ettiği belirlenmiştir. Bunu %29,8 ile 1001-2000TL geliri olanlar (156 kişi), %23,3 ile 2001-5000 TL geliri olanlar (122 kişi) ve 5001TL ve üstü geliri olanlar (13 kişi) takip etmektedir.

Katılımcılara rekreasyon kavramının bir tanımı yapıldıktan sonra rekreasyonu bir ihtiyaç olarak görüp görmedikleri sorulmuştur. Yapılan tanıma göre katılımcıların %92'si (483 kişi) rekreasyonu bir ihtiyaç olarak gördüklerini, %7,8'i (41 kişi) ise bir ihtiyaç olarak görmediklerini belirtmişlerdir.

Katılımcılara tüm imkânları uygun olsa serbest zamanlarını ne tür yerlerde geçirmek istedikleri sorulmuş ve %28'si kırsal alanlarda, %24'ü ise deniz kenarında vakit geçirmek istediklerini belirtmişlerdir. Şekil 4.19'de katılımcıların seçimleri sayı ve yüzdeleri ile gösterilmiştir.

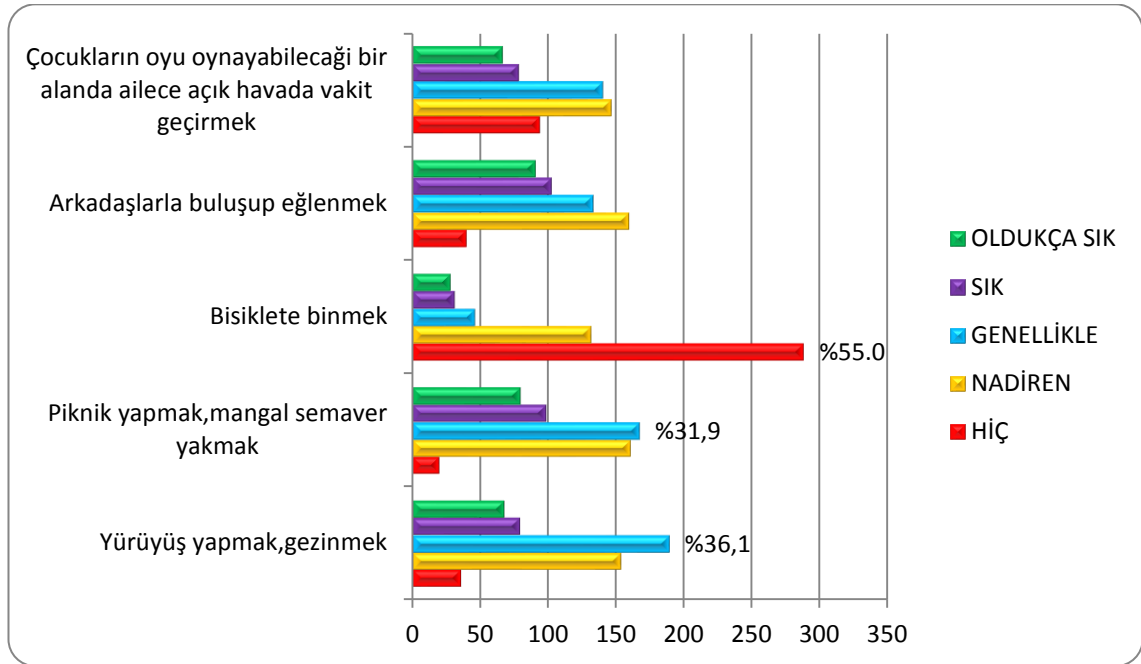

Şekil 4.19. Katılımcıların serbest zaman geçirmek için gitmek istedikleri yerlere göre tercih yüzdeleri

Katılımcılara gezecek veya piknik yapacak alanlar hakkında bilgileri nereden aldıkları sorulmuş ve katılımcılar %77,5'lik bir çoğunlukla arkadaş tavsiyesi ile alanlar hakkında bilgi aldıklarını belirtmişlerdir. %11,6'sı (61 kişi) internetten, %7,3'ü (38 kişi) ise tanıtıcı broşür ve afişlerden bilgi aldığını belirtmiştir.

Rekreasyon alanlarına kimlerle gitmeyi tercih ettikleri konusunda, katılımcıların çoğunlukla (%50,2) ailesi ile gitmeyi tercih ettiği belirlenmiştir. Arkadaşları ile gidenler %44,8 (235 kişi) ve tek başına gidenler ise %5 (26 kişi)'dir.

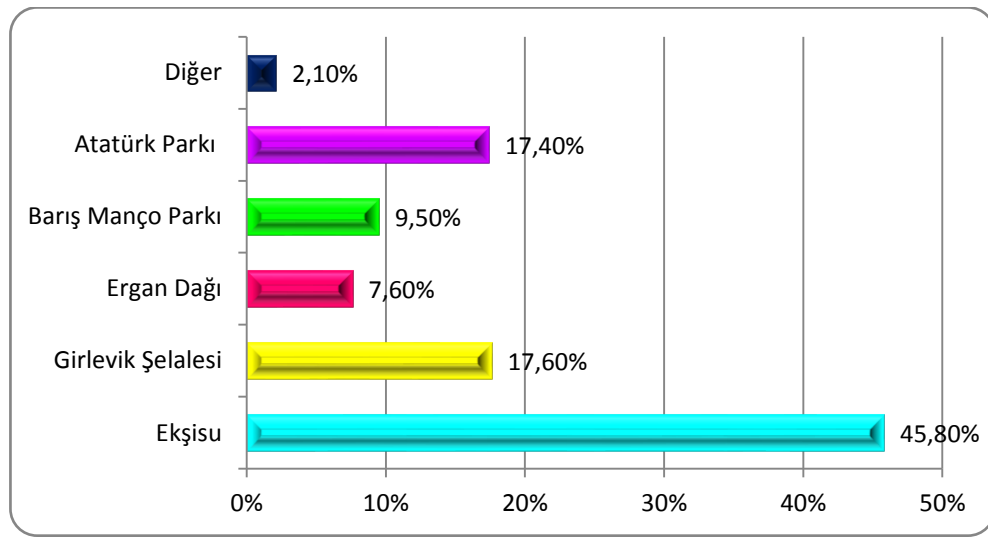
Katılımcılardan genel olarak peyzaj tasarım alanlarında yaptıkları faaliyetleri belirtmeleri istenmiş ve birçok farklı seçimle karşılaşılmıştır. Katılımcıların genellikle %36,1 (189 kişi) yürüyüş ya da gezinti yapmak ve %31,9 (167 kişi) piknik yapmaktan yana tercih yaptığı belirlenmiştir. Şekil 4.20'de katılımcıların açık havada yapmayı tercih ettikleri faaliyetler ve tercih yüzdeleri verilmiştir.

Şekil 4.20. Katılımcıların açık havada yapmayı tercih ettikleri faaliyetler ve tercih yüzdeleri

Kentin rekreasyonel yeterliliği adına bir fikir vermesi amacıyla katılımcılara genel olarak Erzincan kentindeki peyzaj tasarım alanlarının sayısının yeterli bulup bulmadıkları sorulmuş ve katılımcıların %77,9'u (408 kişi) yeterli bulmadığını, %22,1'i (116 kişi) ise yeterli bulduğunu belirtmiştir.

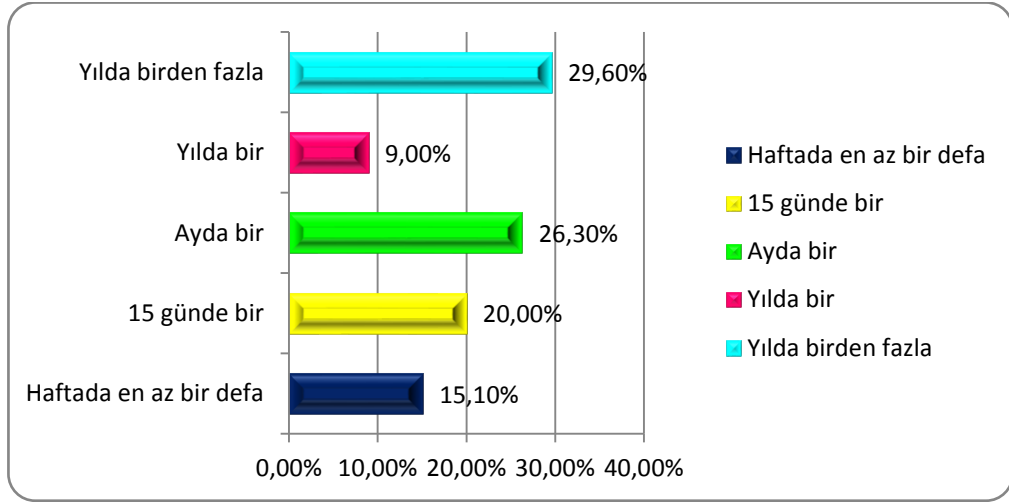
Anket katılımcılarına Erzinan kent merkezi ve çevresindeki rekreasyon alanlarından hangisini daha çok tercih ettikleri, çoktan seçmeli olarak sorulmuş, çalışmaya katılan 524 kişinin %45'i Ekşisu Mesire Alanı'yu tercih ettiğini belirtmiştir. Katılımcıların tercih sıralaması; Girlevik Şelalesi, Atatürk Parkı, Barış Manço Parkı, Ergan Dağı ve Diğer olarak devam etmiştir. Şekil 4.21'da katılımcıların alan tercihleri sayı ve yüzdeleriyle beraber verilmiştir.

Şekil 4.21. Katılımcıların alan tercihleri

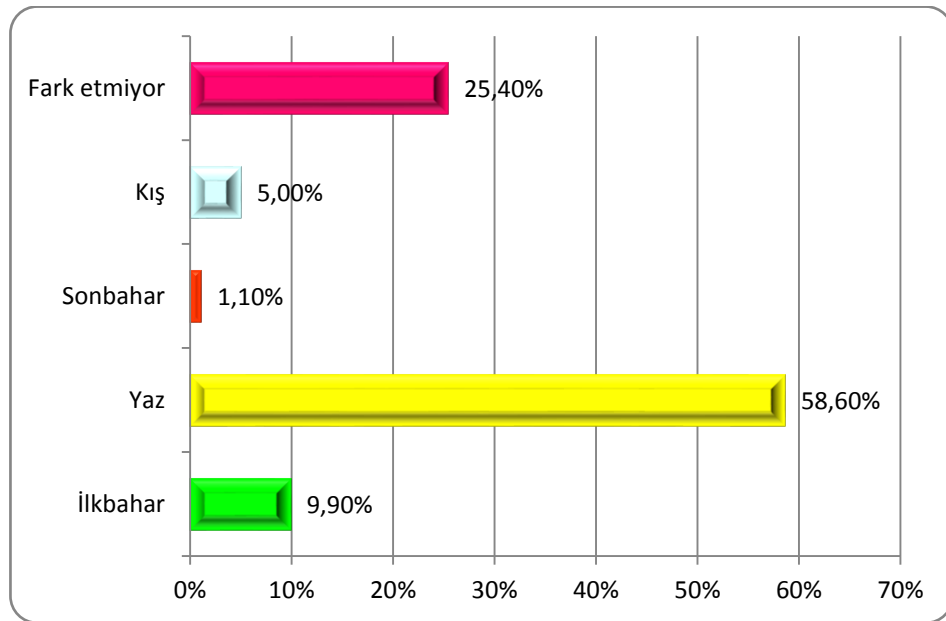
Katılımcılara seçtikleri alanı tercih etme nedenleri açık uçlu soru olarak sorulmuştur. Katılımcılar bu soruya büyük çoğunlukla yeşillikli ve huzurlu olduğu için tercih ettiklerini ve bir kısmı da yaşadığı yere yakın olduğu için geldiğini söyleyerek cevap vermişlerdir.

Katılımcılara seçtikleri alanı ne sıklıkta ziyaret ettikleri de sorular arasında yer almıştır. Şekil 4.22'de katılımcıların verdikleri cevaplar gösterilmiştir.

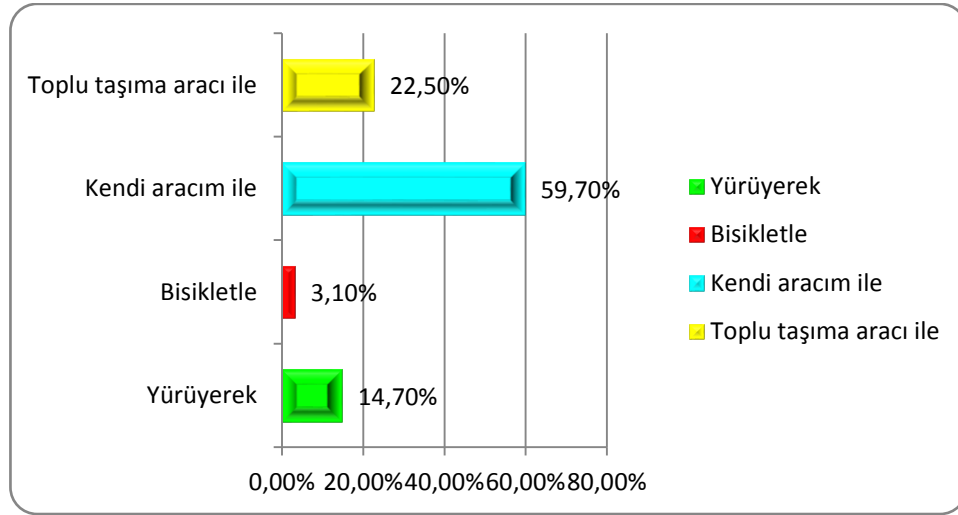
Şekil 4.22. Katılımcıların tercih ettikleri alanı ziyaret etme sıklıkları konusunda verdikleri cevaplar

Seçilen alana hangi mevsimlerde gitmeyi tercih ettikleri sorusuna katılımcılar genellikle (%58,6) yaz mevsiminde gittikleri cevabını vermişlerdir. Fark etmiyor seçeneğini seçenler (%25,4) ise ikinci sırada yer almaktadır. Şekil 4.23’de katılımcıların mevsim seçimleri gösterilmiştir.

Şekil 4.23. Katılımcıların alan ziyaretlerinde tercih ettikleri mevsimler

Katılımcıların alan ziyaretleri sırasında tercih ettikleri ulaşım biçimi çoğunlukla kendi araçları (%59,7) ve toplu taşıma araçları (%22,5) olmuştur. Şekil 4.24’da katılımcıların tercih ettikleri ulaşım seçenekleri verilmiştir.

Şekil 4.24. Seçilen alanlara ulaşım seçeneklerine verilen katılımcı cevapları

4.3. Erzincan Kenti Rekreatyon Alanlarının Yeterlilikleri ve Mevcut Durum Analizi

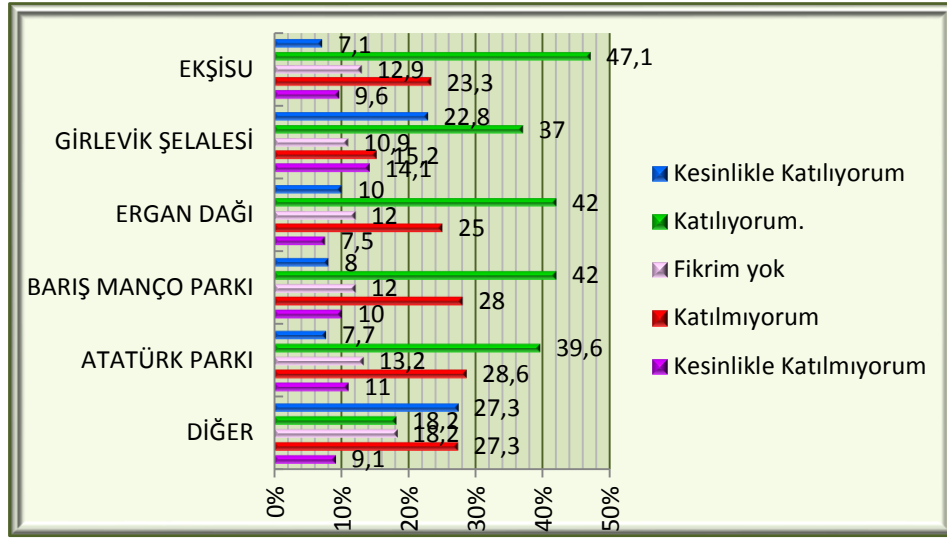
Çalışmada araştırma istasyonu olarak belirlenen Ekşisu Mesire Alanı, Girlevik Şelalesi, Ergen Dağı, Barış Manço Parkı ve Atatürk Parkı’nın alan kullanıcılarının bu alanları tercih ederken neleri dikkate aldıkları irdelenmiş ve anket katılımcıların belirttikleri görüşler doğrultusunda bir değerlendirme yapılmıştır. Katılımcıların bazılarının (11 kişi; %2,1) kendi şahsi bahçelerini, rekreasyon alanı olarak diğer bir seçenek gibi belirttikleri kayda geçmiştir. Değerlendirmeler Çizelge 4.6’da gösterilmiştir.

Çizelge 4.7. Araştırma istasyonlarının ayırt edici özellikleri

BULGULARI DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ	ARAŞTIRMA İSTASYONLARI				
	EKŞİSU	GİRLEVİK ŞEALLESİ	ERGAN DAĞI	BARIŞ MANÇO PARKI	ATATÜRK PARKI
Kent merkezine uzaklığı	11km	33km	17km	Kent Merkezinde (Ordu Caddesi)	Kent Merkezinde (Halitpaşa Caddesi)
Tercih edilen ulaşım türü	%67,9 Kendi Aracı İle	%72,8 Kendi Aracı İle	%77,5 Kendi Aracı İle	%54,0 Yürüyerek	%49,5 Yürüyerek, %37,4 Kendi Aracı İle
Alanın en dikkat çekici özelliği	Doğal Maden Suyu Kaynağı	Şelale	Kayak Tesisi	Kafeteryalar	Piknik Ve Çocuk Oyun Alanları
Ziyaretçilerin en yoğun olduğu aylar	Yaz	Yaz	Kış	Mevsim Fark etmiyor	Yaz
Alan ziyaret sıklığı	%36,7 Yılda Birden Fazla	%41,3 Yılda Birden Fazla	%27,5 Yılda Birden Fazla	%54,0 Haftada En Az Bir Defa	%30,8 Ayda Bir Defa
Uygulanan geçerli anket sayısı	240	92	40	50	91

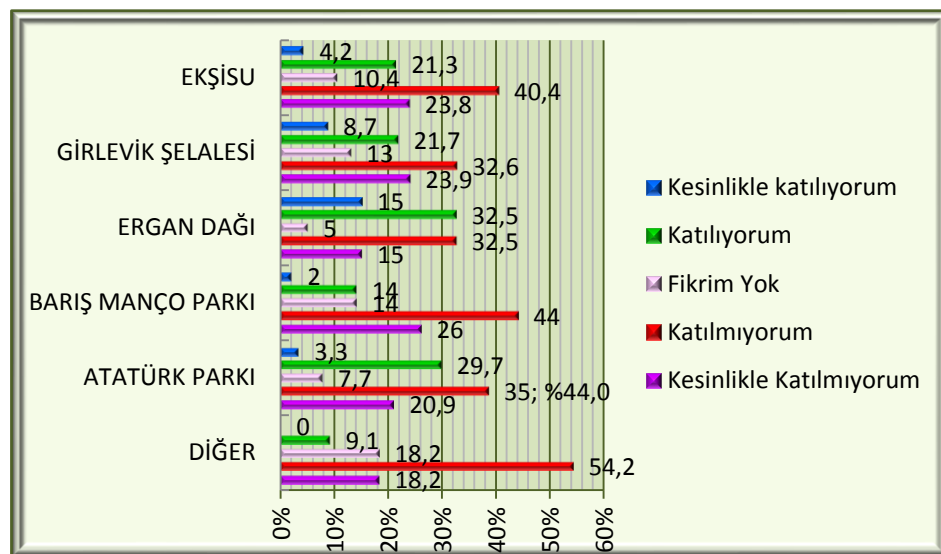
Çalışmada ayrıca, araştırma istasyonları olan Ekşisu Mesire Alanı, Girlevik Şelalesi, Ergen Dağı, Barış Manço Parkı ve Atatürk Parkı kullanıcılarının alanlar hakkındaki düşünceleri incelenmiş ve katılımcıların yanıtları doğrultusunda alanların rekreasyonel ihtiyaçlara cevap verebilirliği kıyaslanmıştır. Anket formunun görüşler bölümünde yer alan 19. soruya ait 14 alt maddeye katılımcıların verdiği yanıtlar değerlendirilmiştir.

Katılımcılara alanların göze hoş gelen bir peyzajı olup olmadığı hakkındaki düşünceleri sorulmuştur. Alanların hepsi hakkında olumlu görüş belirtilmiş olup sonuçlar Şekil 4.25’de ayrıntılı olarak gösterilmiştir.

Şekil 4.25. Katılımcılara alanların göze hoş gelen bir peyzajı olup olmadığı hakkındaki düşünceleri

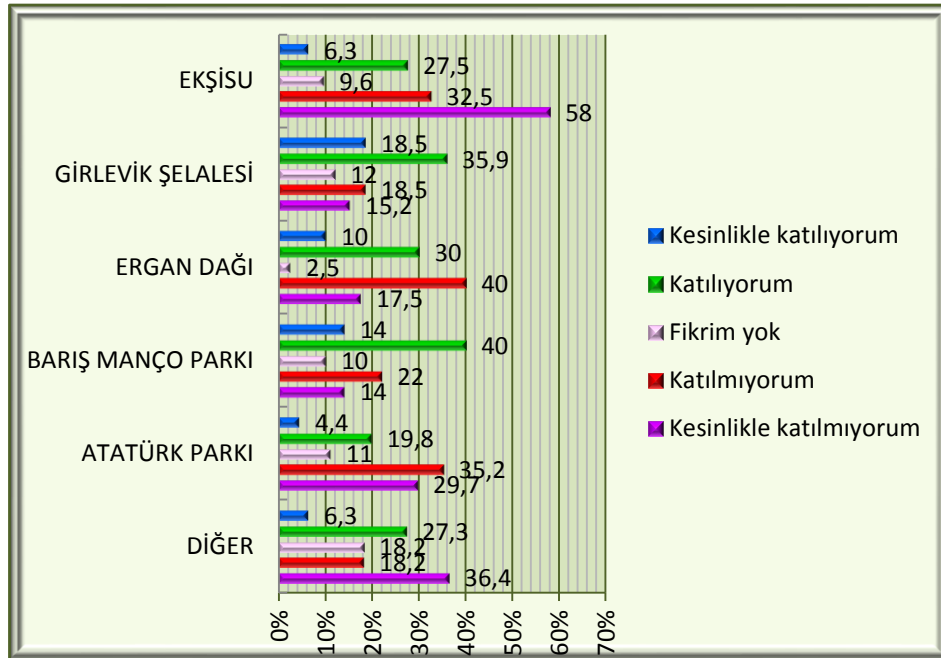
Yetişkin ve gençler için spor yapabilecek alanların yeterliliği konusunda tüm alanlar için olumsuz görüş bildirilmiş, araştırma istasyonları arasında en fazla olumsuz görüş alan yerin %44,0 ile Barış Manço Parkı olduğu görülmüştür. Diğer seçeneği özel mülkiyet bahçeleri ifade etmektedir. Şekil 4.26'da her bir alan için belirtilen görüşler ve oranları gösterilmiştir.

Şekil 4.26. Yetişkin ve gençler için spor yapabilecek alanların yeterliliği konusundaki katılımcı görüşleri

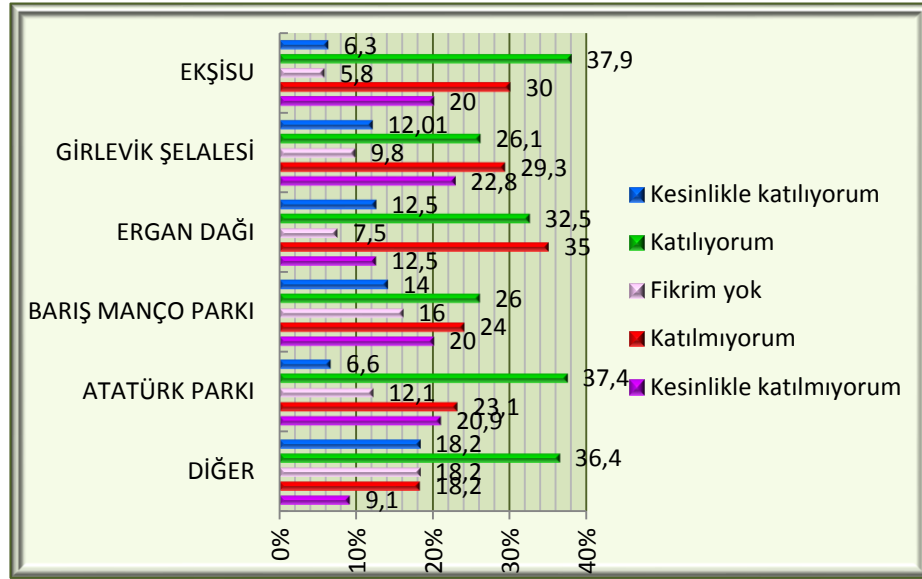
Alan içinde yer alan restoran ve kafe gibi yeme içme mekânları en fazla Girlevik Şelalesi ve Barış Manço Parkı'nda yeterli görülmüş, diğer alanlar için bu konuda olumsuz görüş bildirilmiştir. Örneğin; Ergen Dağına gidenlerin %40'ı (16 kişi) restoran ve kafelerin yetersiz olduğunu düşünürken, Barış Manço Parkına gidenlerin %40'ı (20 kişi) restoran ve kafelerin yeterli olduğunu belirtmişlerdir.

Katılımcıların görüşleri Şekil 4.27'de oranları ve sayıları ile beraber gösterilmiştir.

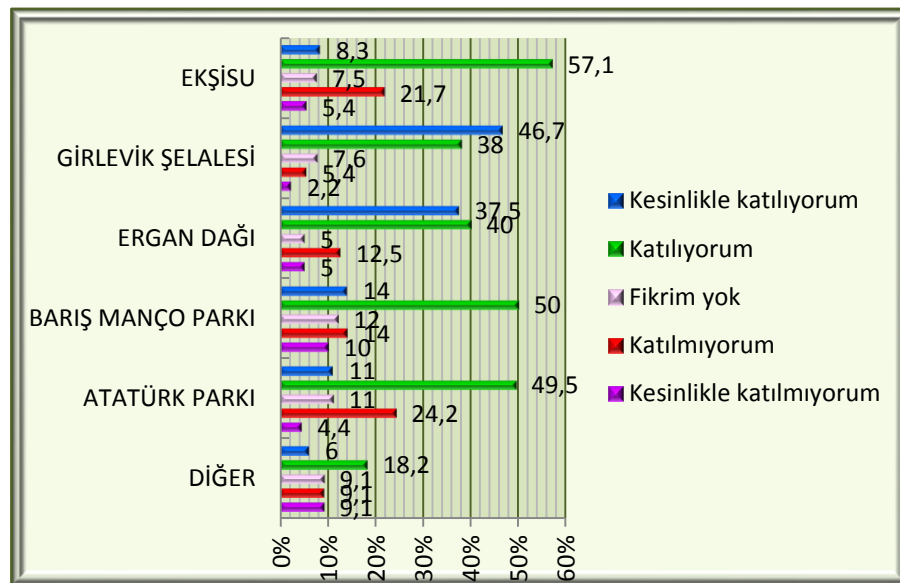
Şekil 4.27. Restoran ve kafelerin yeterliliği konusunda katılımcıların görüşleri

Alan içindeki donatı elemanlarının Ekşisu Mesire Alanı, Barış Manço Parkı ve Atatürk Parkı'nda yeterli olduğu görüşleri hakim iken, Girlevik Şelalesi ve Ergen Dağı'nda yeterli olmadığı görüşü hakimdir. Şekil 4.28'de olumlu ve olumsuz görüşler sayı ve oranları ile beraber gösterilmiştir.

Şekil 4.28. Donatı elemanlarının yeterliliği konusundaki katılımcı görüşleri

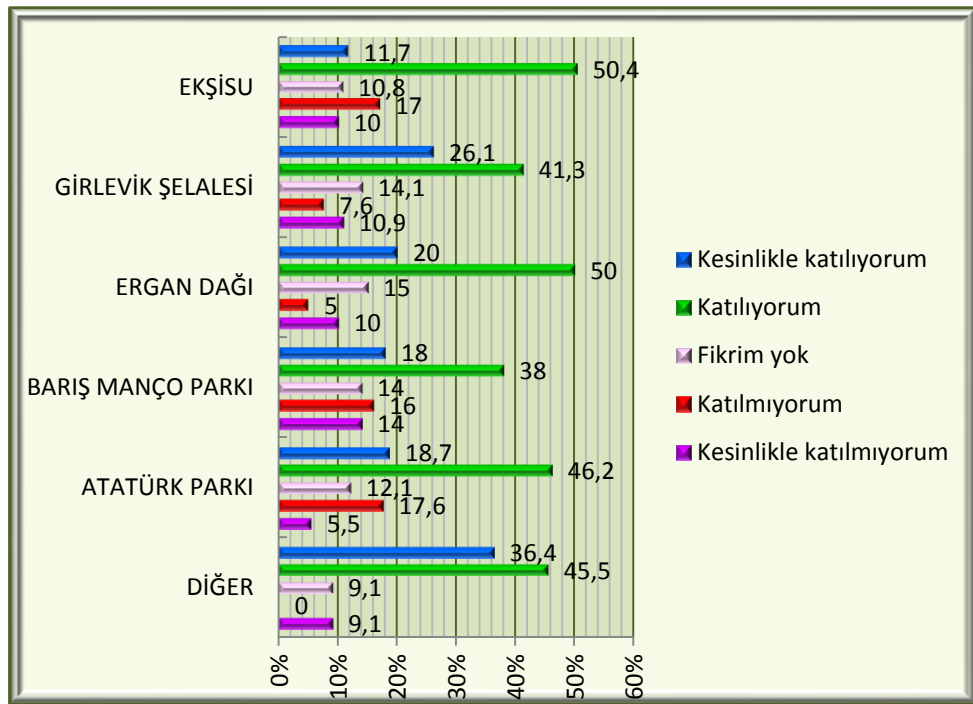
Katılımcıların belirttiği düşünceler doğrultusunda Erzincan'da ziyaret edilebilecek bu tip alanların huzur verici ortamlar olarak görüldüğü belirlenmiştir. Özellikle Girlevik Şelalesine gidenler %46,7'lik (43 kişi) yüzde ile kesinlikle katıldıklarını belirterek buranın en fazla huzur veren yer olduğunu belirtmişlerdir. Tüm alanlar hakkındaki görüşler Şekil 4.29'da gösterilmiştir.

Şekil 4.29. Alanların huzur verici olması hakkındaki katılımcı görüşleri

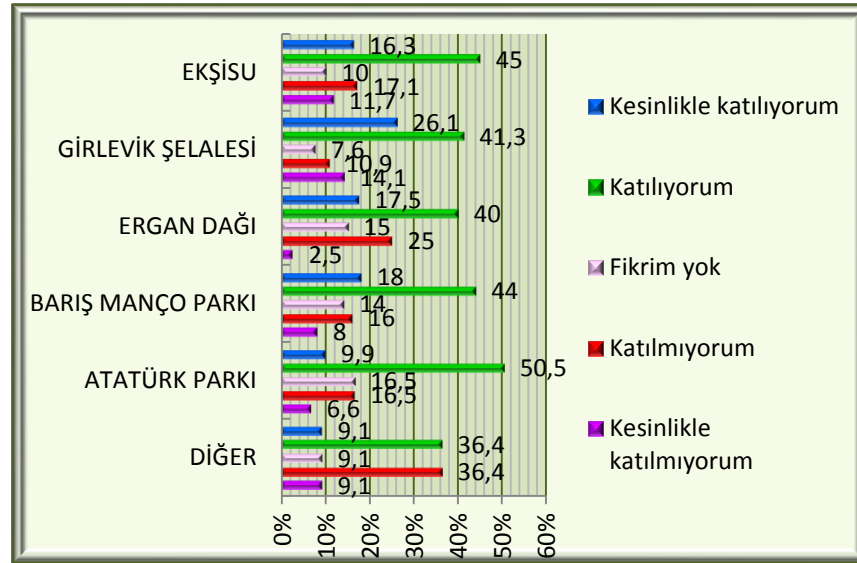
Katılımcıların büyük çoğunluğu araştırma istasyonu olarak belirlenen alanlar içindeyken güvenlik kaygısı yaşamadıklarını bildirmiştir.

Güvenlik açısından halkın en rahat olduğu yerlerin %70 Ergen dağı, %62,2 Ekşisu Mesire Alanı, %67,4 Girlevik Şelalesi olduğu gözlemlenmiştir. Tüm alanlara ait sonuçlar Şekil 4.30’da gösterilmiştir.

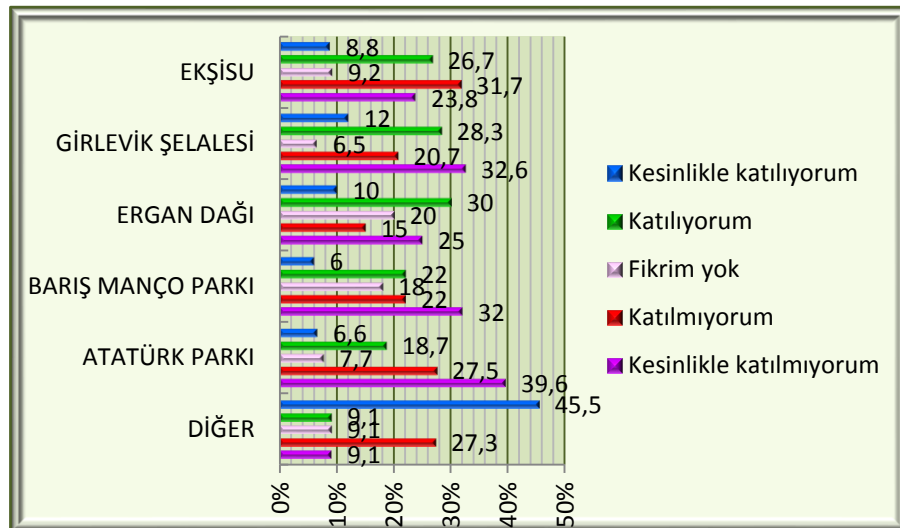
Şekil 4.30. Katılımcıların alan içerisinde güvenlik sorunu yaşayıp yaşamadıkları konusu ile ilgili görüşleri

Alanların kalabalık olup olmaması ile ilgili soruya verilen yanıtlarda anket katılımcıları genel olarak ziyaret ettikleri alanları kalabalık bulduklarını belirtmiştir. En kalabalık alanlar; %60,4 Atatürk Parkı, %62 Barış Manço Parkı ve %61,3 Ekşisu Mesire Alanı olarak belirlenmiştir. Alanların kalabalık olma durumları Şekil 4.31’de gösterilmiştir.

Şekil 4.31. Alanların kalabalık olma durumları

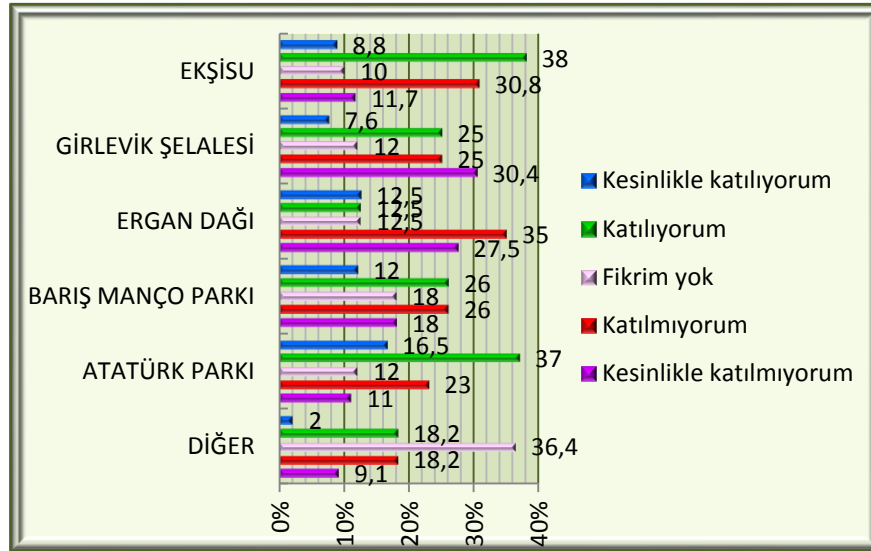
Anket katılımcıları tüm alanlarda temiz lavabo tuvalet imkânı konusunda olumsuz görüş bildirmişlerdir. Bu konuda en fazla olumsuz görüş alan yer %80,8 ile Ekşisu Mesire Alanı ve %75,6 ile Atatürk Parkı olmuştur. Tüm sonuçlar Şekil 4.32’de gösterilmiştir.

Şekil 4.32. Alan içinde temiz lavabo ve tuvalet bulabilme imkânı hakkındaki görüşler

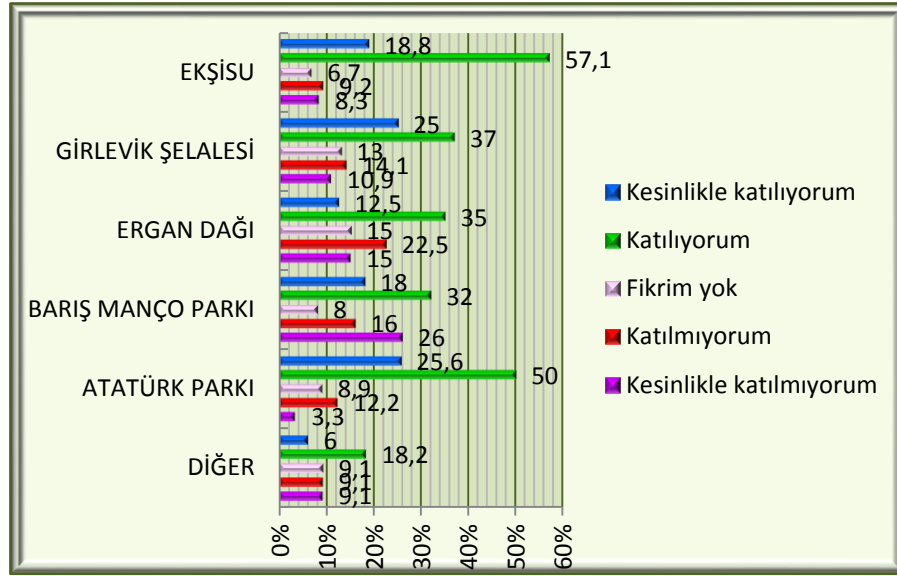
Çocuk oyun alanlarının yeterliliği konusunda ziyaret edilen alana göre görüş farklılıkları yaşandığı belirlenmiştir. Atatürk Parkı (%53,9) ve Ekşisu Mesire Alanı(%46,6) alan

kullanıcıları çocuk oyun alanlarını yeterli buluyorken, Ergen Dağı, Girlevik Şelalesi ve Barış Manço Parkı alan kullanıcıları yetersiz bulunduğunu belirtmiştir. Katılımcı görüşleri Şekil 4.33’de gösterilmiştir

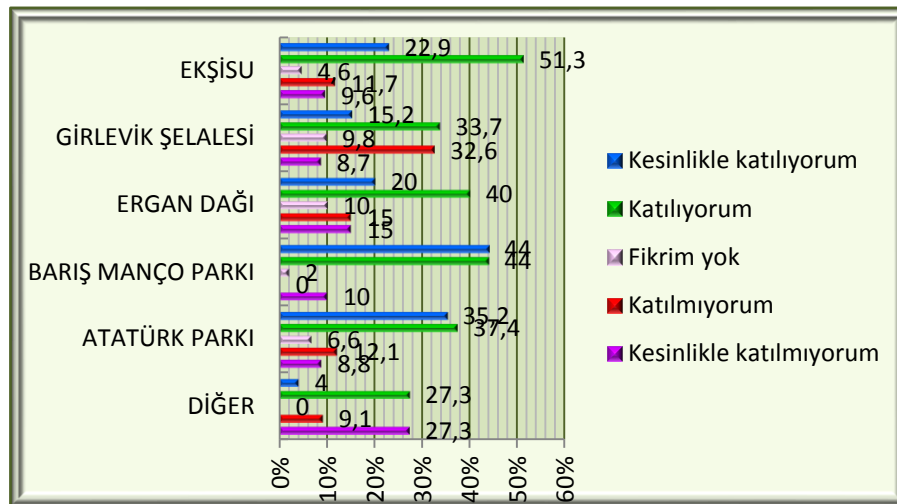
Şekil 4.33. Çocuk oyun alanlarının yeterliliği konusunda katılımcı görüşleri

Alan ziyaretleri sırasında açık havada piknik yapmak ve mangal veya semaver yakmak isteyen ve bunun için uygun alan bulabildiğini belirten katılımcılar en fazla Ekşisu Mesire Alanı (%75,9), Girlevik Şelalesi (%62,0) ve Atatürk Parkı (%75,6) ziyaretçileri arasında yer almaktadırlar. Katılımcıların bu konudaki görüşleri Şekil 4.34’de gösterilmiştir.

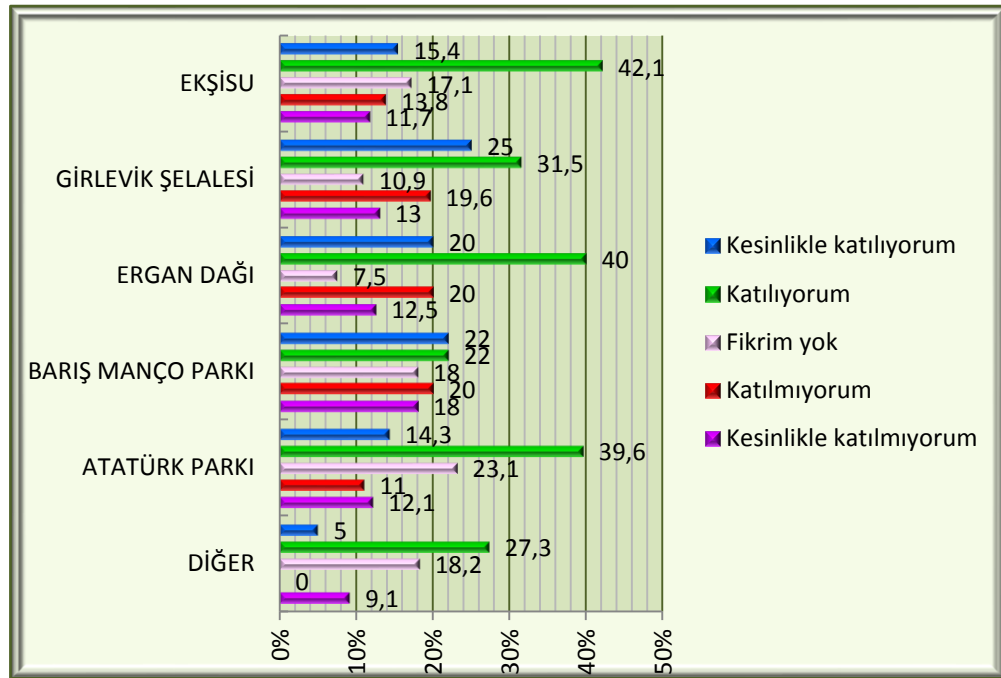
Şekil 4.34. Piknik yaparken mangal ve semaver yakmak için uygun yer bulabilme konusunda katılımcı görüşleri

Çalışmada rekreasyon amaçlı alan ziyareti yapan kişilerin alan seçimi konusunda çoğunlukla yaşadıkları yerlere yakın olan alanları tercih ettikleri gözlemlenmiştir. Yaşadığı yere yakın olduğu için alan tercihi yapanlar özellikle, Barış Manço Parkı (%88,0), Ekşisu Mesire Alanı (%74,2) ve Atatürk Parkı (%72,6) ziyaretçileri arasındaki katılımcılardan oluşmaktadır. Yakınlık faktörüne göre alan tercihi yapan katılımcıların görüşleri Şekil 4.35’de gösterilmiştir.

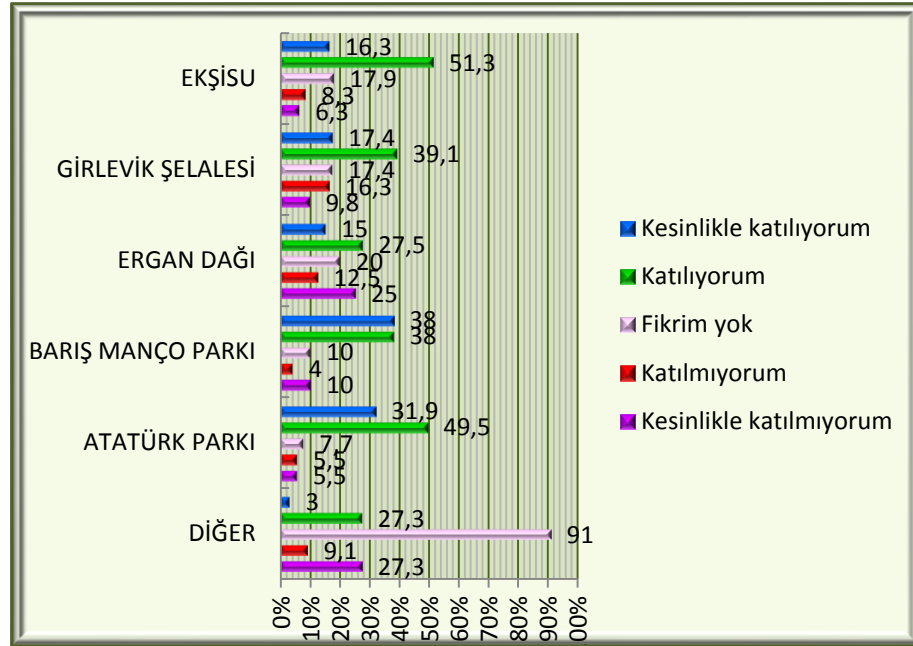
Şekil 4.35. Yakınlık faktörüne göre alan tercihi yapan katılımcıların görüşleri

Alan ziyaretleri yapmak için ulaşım aracı olarak kendi araçlarını tercih eden katılımcıların gittikleri yerde otopark sorunu yaşayıp yaşamadıkları sorulmuştur. Bu konuda katılımcılar tam bir memnuniyet göstermemekle birlikte, genel olarak olumlu görüş bildirmişlerdir. Otopark yeterliliği bakımından en fazla olumlu görüş Ergen Dağı (%60) ve Ekşisu Mesire Alanı (%57,5) ziyaretçileri tarafından belirtilmiştir. Katılımcıların alanların otopark yeterliliği konusundaki görüşleri Şekil 4.36'da gösterilmiştir.

Şekil 4.36. Katılımcıların alanların otopark yeterliliği konusundaki görüşleri

Alanlara ulaşım için toplu taşıma araçlarından faydalanmayı tercih eden ziyaretçiler arasında anket çalışmasına katılmayı kabul edenlerin büyük çoğunluğu, alana toplu taşıma araçları ile kolaylıkla ulaşabildiklerini belirtmişlerdir. Bu konuda en çok olumlu görüş alan yerler; Atatürk Parkı (%81,4), Barış Manço Parkı (%76,0) ve Ekşisu Mesire Alanı (%67,9) olmuştur. Alanlara toplu taşıma araçları ile kolaylıkla ulaşım sağlanabilmesi konusundaki katılımcı görüşleri Şekil 4.37'de gösterilmiştir.

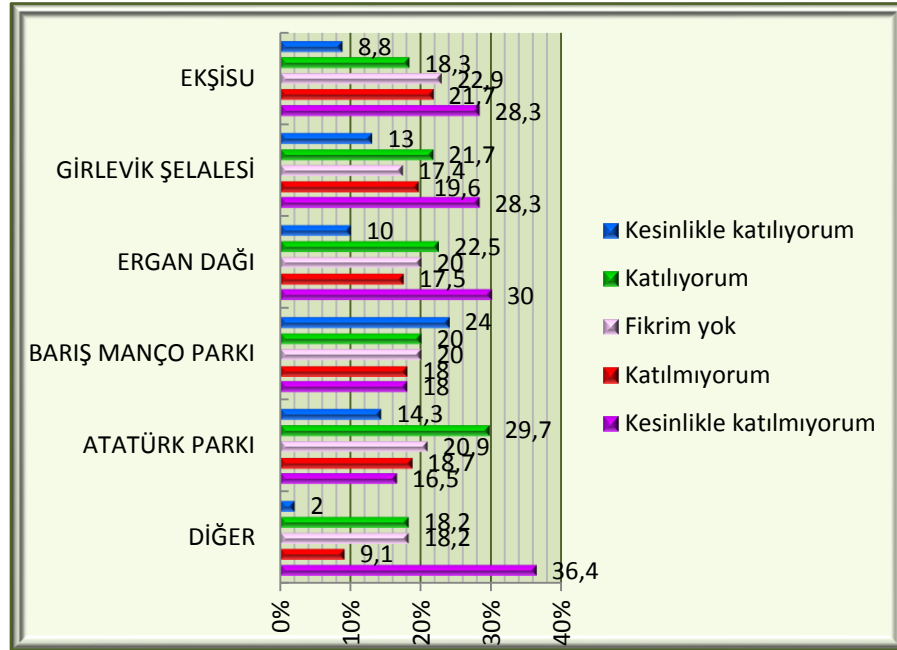

Şekil 4.37. Alanlara toplu taşıma araçları ile kolaylıkla ulaşım sağlanabilmesi konusundaki katılımcı görüşleri

Kamuya açık rekreasyon alanlarında toplumun her kesiminden bireyin eşit şartlarda yararlanma hakkı bulunmalıdır. Kentsel sosyal yaşamda dezavantajlı grupta yer alan engellilerin bu konudaki hakları da gözetilmelidir.

Bu noktadan yola çıkılarak, bu çalışmada araştırma istasyonlarındaki rekreasyon alanlarının engellilerin beklentilerine cevap verebilir nitelikte olup olmadığı da araştırılmıştır.

Bu konuda ‘Fikrim yok’ yanıtı verenlerin sayısının dikkate alınır derecede fazla olmasının yanı sıra, Ergen dağı, Ekşisu Mesire Alanı ve Girlevik Şelalesi’nin olumsuz, Atatürk Parkı ve Barış Manço Parkı’nın olumlu görüş aldığı sonucu çıkarılabilmektedir. Bu konudaki katılımcı görüşleri Şekil 4.38’de gösterilmiştir.

Şekil 4.38. Araştırma istasyonlarındaki rekreasyon alanlarının engellilerin beklentilerine cevap verebilir nitelikte olup olmadığı konusundaki katılımcı görüşleri

Ankette yer alan 19. Soru'ya verdikleri yanıtlardan yola çıkılarak, katılımcıların ziyaret ettikleri alanlar hakkındaki görüşleri araştırılmıştır. Bu sayede hangi alanda ne tür eksikliklerle karşılaştıkları tespit edilmeye çalışılmıştır. Çizelge 4.37'de, alan içi izlenimler doğrultusundaki en olumlu ve en olumsuz katılımcı yanıtları yüzde cinsinden ifade edilmiştir.

Çizelge 4.8. Alan içi izlenimler doğrultusundaki en olumlu ve en olumsuz katılımcı yanıtları

GÖRÜŞLER	Katılımcıların verdikleri yanıtlar (% olarak)			
	En yüksek olumlu yanıt oranı		En yüksek olumsuz yanıt oranı	
	ALAN ADI	%	ALAN ADI	%
Göze hoş gelen bir peyzaj tasarımı olduğunu düşünüyorum	EKŞİSU MESİRE ALANI	47,1	GİRLEVİK ŞEHALESİ	37
Yetişkin ve gençler için spor yapabilecek alanların yeterli olduğunu düşünüyorum	ERGAN DAĞI	32,5	BARIŞ MANÇO PARKI	44
Restoran ve Kafe gibi yeme içme mekânları beklentimi karşılıyor	BARIŞ MANÇO PARKI	40	ERGAN DAĞI	40
Donatı elemanları (pergola, çöp kutusu, bank, masa, vb.) yeterli ve ihtiyacımı karşılıyor	EKŞİSU MESİRE ALANI	37,9	ERGAN DAĞI	35
Huzur verici bir ortam olduğunu düşünüyorum	EKŞİSU MESİRE ALANI	57,1	ATATÜRK PARKI	24,2
Burada güvenlik kaygısı yaşamıyorum	EKŞİSU MESİRE ALANI	50,4	BARIŞ MANÇO PARKI	14
Kalabalık ve hareketli bir ortam olduğunu düşünüyorum	ATATÜRK PARKI	50,5	ERGAN DAĞI	25
Alan içinde temiz ve bakımlı lavabo tuvalet bulabiliyorum	ERGAN DAĞI	30	ATATÜRK PARKI	39,6
Çocuklar için yeterli oyun alanları var	EKŞİSU MESİRE ALANI	38	ERGAN DAĞI	35
Mangal semaver yakmak, piknik yapmak için uygun alan bulabiliyorum	EKŞİSU MESİRE ALANI	57,1	BARIŞ MANÇO PARKI	26
Yaşadığım yere yakın olduğu için buraya geliyorum	EKŞİSU MESİRE ALANI	51,3	GİRLEVİK ŞEHALESİ	32,6
Otopark için yeterli alan bulabiliyorum	EKŞİSU MESİRE ALANI	42,1	BARIŞ MANÇO PARKI	20
Alana toplu taşıma araçları ile rahatlıkla ulaşabiliyorum	EKŞİSU MESİRE ALANI	51,3	ERGAN DAĞI	25
Alanın engellilerin beklentilerine cevap verebildiğini düşünüyorum	ATATÜRK PARKI	29,7	ERGAN DAĞI	30

Çizelge 4.8'den hareketle peyzaj güzelliği en fazla beğenilen yer Ekşisu Mesire Alanı olurken, en az beğenilen yer Girlevik Şelalesi olmuştur.

Spor alanları, çocuk oyun alanları ve piknik yerleri konusunda en olumlu görüş belirtilen yer Ekşisu Mesire Alanı olarak ortaya çıkmıştır.

Toplu taşıma araçları ile alana ulaşım konusunda en yüksek olumlu görüş Ekşisu Mesire Alanı için kaydedilmiş olup, alanda otopark imkânı konusunda da pozitif görüş hakimdir.

Alanların tamamı için güvenlik konusunda olumlu görüşler daha fazladır, ancak en az güvenli bulunan yer Barış Manço Parkı'dır.

Restoran ve kafelerin beklentiyi karşılaması bakımından en fazla pozitif görüş alan yer Barış Manço Parkı olurken bu konuda en yetersiz alan Ergen Dağı olarak ortaya çıkmıştır.

En huzurlu yer Ekşisu Mesire Alanı olarak belirlenirken, bu konuda en fazla olumsuz yanıt Atatürk Parkı için kaydedilmiştir. Nitekim En kalabalık alan da Atatürk Parkı olarak gösterilmiş olup, alan içindeki ziyaretçi yoğunluğunun huzur bulma hissini olumsuz etkilemekte olduğu düşünülmektedir.

Ekşisu Mesire Alanı ziyaretçileri yakınlık konusunda en fazla olumlu yanıt verenler olurken, Özellikle Girlevik Şelalesi Ziyaretçileri aynı görüşü paylaşmamaktadır.

Engelli ziyaretçilerin beklentilerini karşılamak bakımından alanların hepsinde çok yüksek oranda olumlu görüş almak mümkün olmamıştır. Ancak bu konuda nispeten daha fazla olumlu görüş belirtilen yer Atatürk Parkı olurken, Ergen Dağı en fazla olumsuz yanıt alınan yerdir.

Anket katılımcılarına bazı aktivite alan seçenekleri sunulmuş ve bunlardan hangilerinin bir peyzaj tasarım alanında olmasını istedikleri sorulmuştur. Çizelge 4.38'de katılımcıların tercihleri gösterilmiştir.

Çizelge 4.9. Bir rekreasyon alanında olması gerekenler konusundaki katılımcı görüşleri

AKTİVİTE ALANLARI	Kesinlikle Olmamalı		Olmamalı		Fikrim Yok		Olmalı		Kesinlikle Olmalı		Ortalama
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	
Futbol, basketbol, voleybol, tenis vb spor sahaları	30,0	5,7	38,0	7,3	41,0	7,8	193,0	36,8	222,0	42,4	4,0
Buz pateni pisti	51,0	9,7	85,0	16,2	142,0	27,1	147,0	28,1	99,0	18,9	3,3
Kapsamlı bir çocuk oyun alanı	21,0	4,0	21,0	4,0	30,0	5,7	199,0	38,0	253,0	48,3	4,2
Canlı veya kayıttan müzik yayını	35,0	6,7	70,0	13,4	72,0	13,7	181,0	34,5	166,0	31,7	3,7
Botanik bahçesi	14,0	2,7	25,0	4,8	66,0	12,6	219,0	41,8	200,0	38,2	4,0
Gösteri, sergi vb. kültürel aktivite alanı	16,0	3,1	38,0	7,3	61,0	11,6	232,0	44,3	177,0	33,8	3,9
Özel hobi ve satış stantları	16,0	3,1	40,0	7,6	74,0	14,1	229,0	43,7	165,0	31,5	3,9
Hayvanat bahçesi	16,0	3,1	34,0	6,5	70,0	13,4	215,0	41,0	189,0	36,1	4,0
Kafe, büfe, çayevi, restoran	14,0	2,7	17,0	3,2	21,0	4,0	202,0	38,5	270,0	51,5	4,3
Su gösterisi, havuz	13,0	2,5	20,0	3,8	62,0	11,8	220,0	42,0	209,0	39,9	4,1

Katılımcıların %51’lik çoğunluğunun bir rekreasyon alanında kafe, büfe, çayevi ve restoran bulunmasını, %48’lik bir çoğunluğun ise kapsamlı bir çocuk oyun alanı bulunmasını istediği gözlemlenmiştir. Seçenekler arasında en az olumlu tepkiyi ise buz pateni pisti almıştır.

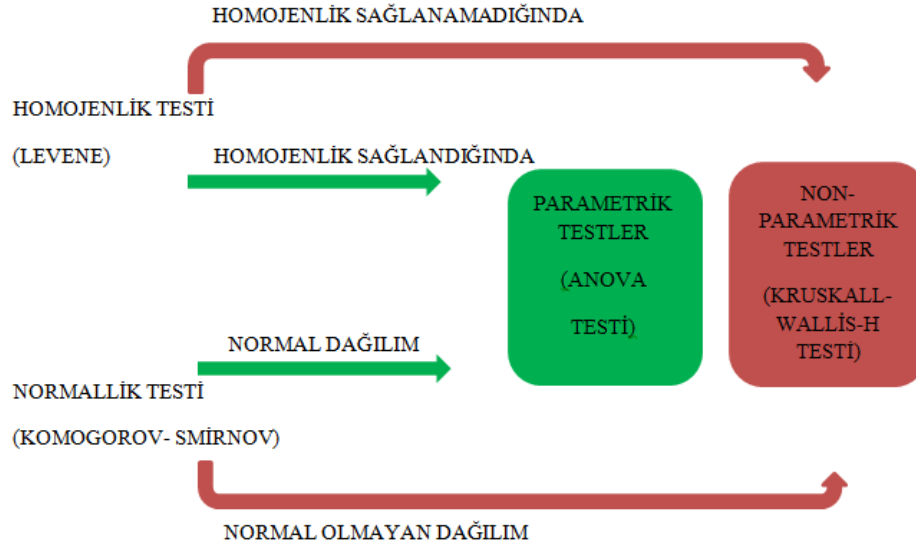
Ankete katılan kişilerin tamamına 21. Soruda dinlenmek ve serbest zaman geçirmek için nasıl bir yer istedikleri açık uçlu soru olarak sorulmuştur. Katılımcıların büyük bir kısmı yeşili bol, huzur veren ve güvenli açık hava mekânları istediklerini, bir kısmı da 20. soruda belirtilen spor sahaları, kapsamlı bir çocuk oyun alanı, botanik bahçesi, müzik, kültürel aktivite alanları, satış stantları, hayvanat bahçesi, kafe, büfe, çayevi, restoran ve benzeri yeme içme mekânları ile su gösterisi gibi unsurları bulunduran alanların olmasını istediklerini belirtmişlerdir.

▪ Parametrik ve non-parametrik testlerin sonuçları

Katılımcıların bireysel özelliklerinin ziyaret ettikleri alan hakkındaki görüşlerini etkileyip etkilemediğinin tespit edilebilmesi için parametrik ve non-parametrik testler uygulanmıştır.

Yapılacak istatistik testlerin parametrik mi, parametrik olmayan test mi olacağını belirlemek için izlenen yol Çizelge 4.10’da verilmiştir.

Çizelge 4.10. Yapılacak istatistik testleri belirlemede izlenen yol

İlk olarak normallik varsayımı, Kolmogorov-Smirnov testi uygulanmıştır. Sonuçlar Çizelge 4.11’de gösterilmiştir.

Çizelge 4.11. Kolmogorov- Smirnov testi sonuçları

		Toplam puan görüşler (19.soru)	Toplam puan aktivite alanları (20.soru)
N		524	524
Normal Parameters (a,b)	Mean	44,1489	39,7271
	Std. Deviation	9,73358	7,16508
Most Extreme Differences	Absolute	0,041	0,128
	Positive	0,035	0,076
	Negative	-0,041	-0,128
Kolmogorov-Smirnov Z		0,934	2,941
Asymp. Sig. (2-tailed)		0,348	0,000

H_0 : Toplam puan verileri normal dağılım özelliği göstermektedir

H_1 : Toplam puan verileri normal dağılım özelliği göstermemektedir.

$p(\text{sig.}): 0,348 > 0,05$ olduğundan H_0 hipotezi reddedilemez, dolayısıyla 19. Soru toplam puanları normal dağılım özelliği göstermektedir. 19. Sorudaki, alan içindeki görüşler ile ilgili testler parametrik testler olacaktır.

$p(\text{sig.}): 0.000 < 0.005$ olduğundan H_0 reddedilir, dolayısıyla 20. Soru toplam puanları normal dağılım göstermemektedir.

Bir rekreasyon alanında bulunması gerekenler hakkındaki görüşler analiz edilirken parametrik olmayan testler kullanılacaktır.

Hipotezler

Alan içinde edinilen düşüncelere değişkenlerden hangilerinin etki ettiğini tespit etmek için testler yapılmıştır. Cinsiyet değişkeni ile 19.soru (Görüşler) toplam puanlarının karşılaştırılması için grup istatistikleri ve Levene homojenlik testi sonuçlarına bakılacaktır.

Çizelge 4.12’de grup istatistikleri ve Çizelge 4.13’de Levene testi sonuçları gösterilmiştir.

Çizelge 4.12. Grup İstatistikleri

	Cinsiyet	N	Ortalama	Std. Sapma
Toplam puan görüşler	Bay	289	43,9100	10,61604
	Bayan	235	44,4426	8,53749

Çalışmaya katılan 289 erkek katılımcının verdiği cevaplardan elde ettiği puanların ortalaması 43,91 iken bayan katılımcıların ortalaması ise 44,44’dür.

Çizelge 4.13. Levene testi sonucu

		Levene Testi					
Toplam puan görüşler		F	p	T	Serbestlik Derecesi	p	Ortalamalar Arası Fark
	Varyanslar eşit	8,748	0,003	-0,622	522	0,534	-0,53252
	Varyanslar eşit değil			-0,636	521,941	0,525	-0,53252

H_0 : Cinsiyete göre görüşler toplam puanlarının ortalamaları arasında fark yoktur.

H_1 : Cinsiyete göre görüşler toplam puanlarının ortalamaları arasında fark vardır.

p(sig.): $0,525 > 0,05$ olduğundan H_0 hipotezi reddedilemez, cinsiyete göre görüşler toplam puanlarının ortalamaları arasında fark yoktur. Bu sonuca göre cinsiyetin görüşler üzerinde etkili olmadığı söylenebilir.

Yaş değişkenine göre Görüşler toplam puanlarının karşılaştırılması yapılmıştır. Öncelikle beş yaş grubu için varyansların homojenliği test edilmiştir. Bu amaçla uygulanan Levene testi sonuçları Çizelge 4.14’ de gösterilmiştir.

Çizelge 4.14. Levene test sonuçları

Levene istatistikleri	Df1	Df2	P sig
0,880	4	519	0,476

P (sig.): $0,476 > 0,05$ olduğundan varyanslar homojendir. Homojenlik varsayımı sağlandığından kişilerin yaş duruma göre görüşler toplam puanları arasında fark olup olmadığı parametrik testlerden ANOVA ile test edilmiştir. Toplam puan betimsel istatistikleri Çizelge.4.15’de gösterilmiştir.

Çizelge 4.15. Betimsel istatistikler

Yaş grupları	N	Ortalama	Std. Sapma	Std. Hata	Minimum	Maksimum
0-18	21	46,4762	12,26221	2,67583	14,00	67,00
19-25	217	43,7604	9,25401	0,62820	14,00	65,00
26-45	222	43,0721	9,73840	0,65360	14,00	70,00
46-65	53	48,9245	9,06992	1,24585	26,00	70,00
66 ve üstü	11	46,0909	10,74667	3,24024	27,00	59,00
Toplam	524	44,1489	9,73358	0,42521	14,00	70,00

Araştırmada yer alan 46-65 yaş aralığında bulunan insanların ortalama puanı 48,92 ile en yüksektir. Bu kişilerin görüşlerinin daha olumlu olduğu sonucunu vermektedir. 19-25 ve 26-45 yaş aralığındaki kişilerin ortalaması 43,76 ve 43,07 ile daha düşüktür. Dolayısıyla bu kişilerin alan içindeki görüşleri daha az olumludur. ANOVA testi sonuçları Çizelge 4.16’da gösterilmiştir.

Çizelge 4.16. ANOVA testi sonuçları

	Kareler Toplamı	df	Ortalama Karesi	F	p(sig.)
Gruplar Arası	1654,158	4	413,539	4,481	0,001
Gruplar İçi	47896,231	520	92,286		
Total	49550,389	523			

H₀: Yaşa göre görüşler toplam puanlarının ortalamaları arasında fark yoktur.

H₁: Yaşa göre görüşler toplam puanlarının ortalamaları arasında fark vardır.

P(sig.): 0,001 < 0,05 olduğundan H₀ hipotezi reddedilir; yaş değişkenine göre görüşler toplam puanlarının ortalamaları arasında fark vardır. Bu sonuçtan hareketle yaş faktörünün görüşler üzerinde etkisi olduğu sonucu çıkmaktadır.

Katılımcıların evli ya da bekar olmasının görüşleri üzerindeki etkisi de araştırılmıştır. Grup istatistikleri Çizelge 4.17’de ve bağımsız iki örnek için T-testi sonuçları Çizelge 4.18’de gösterilmiştir.

Çizelge 4.17. Grup istatistikleri ve ortalamalar.

	Medeni hal	N	Ortalama	Std. Sapma
Toplam puan görüşler	Evli	241	44,7759	9,75660
	Bekar	283	43,6148	9,69920

Çalışmaya katılan 241 evli katılımcının verdiği cevaplardan elde ettiği puanların ortalaması 44,77 iken bekar katılımcıların ortalaması ise 43,61’dir. Evli katılımcılar daha olumlu görüşe sahiptirler.

Çizelge 4.18. Levene testi ve bağımsız iki örnek T-testi sonuçları

		Levene testi (varyansların homojenliği için)		T-testi (Ortalamaların eşitliği için)			
		f	p	T	Serbestlik derecesi	p	Ortalamalar arası fark
Toplam puan görüşler	Varyanslar eşit(homojen)	0,000	0,983	1,362	522	1,74	1,16109
	Varyanslar eşit değil(homojen değil)			1,361	507,835	1,74	1,16109

H_0 : Medeni hale göre görüşler toplam puanlarının ortalamaları arasında fark yoktur.

H_1 : Medeni hale göre görüşler toplam puanlarının ortalamaları arasında fark vardır.

P(sig.): 0,174 olduğundan H_0 hipotezi reddedilemez ve medeni durumun görüşler üzerinde etkisi yoktur.

Çocuk sayısının görüşler üzerinde olup olmadığını araştırmak amacıyla Öncelikle 3 grup için varyansların homojenliği test edilmiştir. Bunun için Levene varyansların homojenliği testi kullanılmıştır. Sonuçlar Çizelge 4.19’da gösterilmiştir.

Çizelge 4.19. Çocuk sayısı değişkeni için Levene testi sonuçları

Levene testi	df1	df2	P(Sig.)
0,363	2	521	0,696

P(sig.):0,696>0,05 olduğundan varyanslar homojendir. Varyansların homojenliği varsayımı sağlandığından çocuk sayısına göre görüşler toplam puanları arasında fark olup olmadığı parametrik testlerden ANOVA testi ile test edilmiştir.

Betimsel istatistikler Çizelge 4.20’de ve ANOVA testi sonuçları Çizelge 4.21’de gösterilmiştir.

Çizelge 4.20. Betimsel İstatistikler

Toplam puan görüşler						
	N	Ortalama	Std. Sapma	Std. Hata	Minimum	Maksimum
Yok	305	43,5213	9,58207	,54867	14,00	67,00
1	72	45,1111	11,00775	1,29728	14,00	70,00
1den Fazla	147	44,9796	9,34386	0,77067	21,00	70,00
Total	524	44,1489	9,73358	,42521	14,00	70,00

Çizelge 4.21. ANOVA testi sonuçları

Toplam_görüşler					
	Kareler toplamı	df	Ortalamanın karesi	F	P(Sig.)
Guruplar arası	288,228	2	144,114	1,524	0,219
Gurup içi	49262,161	521	94,553		
Total	49550,389	523			

H_0 : Çocuk sayısına göre görüşler toplam puanlarının ortalamaları arasında fark yoktur.

H_1 : Çocuk sayısına göre görüşler toplam puanlarının ortalamaları arasında fark vardır.

P(sig.):0,219>0,05 olduğundan H_0 hipotezi red edilemez, çocuk sayısına göre görüşler toplam puanlarının ortalamaları arasında fark yoktur. Buradan çocuk sayısının görüşler üzerinde etkisi yoktur sonucu çıkmaktadır.

Kişilerin Eğitim durumlarına göre görüşlerinin toplam puanlarının karşılaştırılması yapılmıştır. Öncelikle Levene homojenlik testi uygulanmıştır. Testin sonucu Çizelge 4.22’ de gösterilmiştir.

Çizelge 4.22. Eğitim durumuna göre görüşler toplam puanlarının karşılaştırılması

Levene testi	df1	df2	P(Sig.)
3,565	4	519	0,007

$P(\text{sig.}):0,007<0,05$ olduğundan varyanslar homojen değildir. Varyansların homojenliği varsayımı sağlanmadığından eğitim durumuna göre görüşler toplam puanları arasında fark olup olmadığı non-parametrik testlerden Kruskal-Wallis testi ile test edilmiş ve serbestlik derecesi için ki-kare dağılımı kullanılarak bir p-değeri elde edilmiştir. Buradan hareketle hipotezler kurulmuştur. Test sonuçları Çizelge 4.23’de ve Çizelge 4.24’de gösterilmiştir

Çizelge 4.23. Kruskal-Wallis testi sonuçları

Sıralar			
Toplam puan görüşler	Eğitim Durumu	N	Sıra ortalaması
	Okur Yazar Değil	3	247,67
	İlköğretim	60	278,59
	Lise	157	285,81
	Önlisans-Lisans	261	244,45
	Lisansüstü	43	265,52
	Total	524	

Çizelge 4.24. $P(\text{sig.})$ değeri için ki-kare testi sonucu

Ki-kare	8,165
Df	4
Asymp.Sig.	0,086

H_0 : Eğitim düzeyine göre görüşler toplam puanlarının ortalamaları arasında fark yoktur.

H_1 : Eğitim düzeyine göre görüşler toplam puanlarının ortalamaları arasında fark vardır.

$P(\text{sig.}):0,086>0,05$ olduğundan H_0 hipotezi reddedilemez, eğitim durumuna göre görüşler toplam puanlarının medyanları arasında fark yoktur. Buradan eğitim durumunun görüşler üzerinde etkisi yoktur sonucu çıkmaktadır.

Farklı meslekten kişilerin ziyaret ettikleri alan hakkındaki görüşlerinde farklılık olup olmadığı araştırılmıştır. Önce varyansların homojenliği için Levene testi yapılmıştır. Test sonucu Çizelge 4.25’de gösterilmiştir.

Çizelge 4.25. Varyansların homojenliği için Levene testi sonucu

Levene Statistic	df1	df2	P(Sig.)
2,762	7	516	0,008

$P(\text{sig.}):0,008<0,05$ olduğundan varyanslar homojen değildir. Varyansların homojenliği varsayımı sağlanmadığından mesleğe göre görüşler toplam puanları arasında fark olup olmadığı non-parametrik testlerden Kruskal-Wallis testi ile test edilmiş, serbestlik derecesi için ki-kare dağılımı kullanılarak bir p-değeri elde edilmiştir. Buradan hareketle hipotezler kurulmuştur. Sonuçlar Çizelge 4.26’da ve Çizelge 4.27’de gösterilmiştir.

Çizelge 4.26. Kruskal-Wallis testi sonuçları

	Sıralar (ranklar)		
Toplam puan görüşler	Meslek	N	Ortalama sıra (rank)
	Çalışmıyor	31	216,03
	İşçi	139	289,71
	Memur	108	259,91
	Esnaf	31	217,19
	Öğrenci	126	245,40
	Serbest Meslek	37	260,96
	Emekli	27	320,20
	Ev Hanımı	25	262,38
	Toplam	524	

Çizelge 4.27. Ki-kare testi sonuçları

	Toplam_görüşler
Ki-Kare	15,769
df	7
Asymp. Sig.	0,027

H_0 : Eğitim düzeyine göre görüşler toplam puanlarının ortalamaları arasında fark yoktur.

H_1 : Eğitim düzeyine göre görüşler toplam puanlarının ortalamaları arasında fark vardır.

$P(\text{sig.}):0,027 < 0,05$ olduğundan H_0 hipotezi red edilir, mesleğe göre görüşler toplam puanlarının medyanları arasında fark vardır. Ranklara bakıldığında en yüksek ranka sahip olan emekliler iken en küçük ranka sahip olanlar; çalışmayanlar ve esnaflardır. Farkın nedeni bu kişilerden kaynaklanmaktadır. Buradan mesleğin görüşler üzerinde etkili olduğu sonucu çıkmaktadır.

Aylık gelirin görüşler üzerinde etkisi olup olmadığı da araştırılan konular arasındadır. Aylık gelire göre görüşler toplam puanlarının karşılaştırılması için ilk önce Levene homojenlik testi uygulanmış, test sonucu Çizelge 4.28’de gösterilmiştir.

Çizelge 4.28. Varyansların homojenliği için test sonucu

Toplam puan görüşler			
Levene Statistic	df1	df2	Sig.
1,318	3	520	0,268

$P(\text{sig.}):0,268 > 0,05$ olduğundan varyanslar homojendir. Varyansların homojenliği varsayımı sağlandığından aylık gelire göre görüşler toplam puanları arasında fark olup olmadığı parametrik testlerden ANOVA testi ile test edilmiştir. Test için gerekli betimsel istatistikler çizelge 4.29’da ve ANOVA sonuçları çizelge 4.30’da verilmiştir.

Çizelge 4.29. Betimsel İstatistikler

Toplam puan görüşler						
Gelir gurupları	N	Ortalama	Std. Sapma	Std. hata	Minimum	Maksimum
0-1000	233	42,9270	8,89638	0,58282	14,00	67,00
1001-2000	156	45,8846	10,72829	0,85895	14,00	70,00
2001-5000	122	44,5492	9,34119	0,84571	22,00	70,00
5001 ve üstü	13	41,4615	12,44732	3,45227	14,00	64,00
Toplam	524	44,1489	9,73358	0,42521	14,00	70,00

Çizelge 4.30. Toplam görüşler- ANOVA testi sonuçları

	Kareler toplamı	df	Ortalama karesi	F	Sig.
Guruplar arası	931,271	3	310,424	3,320	0,020
Gurup içi	48619,118	520	93,498		
Total	49550,389	523			

H_0 : Eğitim düzeyine göre görüşler toplam puanlarının ortalamaları arasında fark yoktur.

H_1 : Eğitim düzeyine göre görüşler toplam puanlarının ortalamaları arasında fark vardır.

$P(\text{sig.}):0,020<0,05$ olduğundan H_0 hipotezi red edilir, aylık gelire göre görüşler toplam puanlarının ortalamaları arasında fark vardır. En düşük ortalamaya sahip olanlar 5000 ve üstü geliri olanlar iken en yüksek ortalamaya 1001-2000 ve 2001-5000 geliri olanlar sahiptirler. Farkın nedeni 5000 ve üstü geliri olanlardır. Buradan aylık gelirin görüşler üzerinde etkisi vardır sonucuna varılmaktadır.

▪ Ki-kare analiz sonuçları

Yapılan anket çalışması sonucunda cinsiyet yaş medeni hal meslek eğitim durumu çocuk sayısı ve aylık gelirin alan tercihinde etkisi olup olmadığının belirlenmesi amacı ile ki-kare bağımsızlık testi uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlara göre yaş, medeni hal,

çocuk sayısı ve aylık gelir alan seçiminde etkili olurken, cinsiyet eğitim durumu ve meslek faktörlerinin alan seçiminde etkili olmadığı görülmüş, gidilecek alan tercihin; gitme sıklığı, mevsim ve ulaşım faktörü etki ederken, beraber gidilen kişinin etki etmediği sonucuna ulaşılmıştır. Sonuçlar Çizelge 4.31’de gösterilmiştir.

Çizelge 4.31. Alan seçiminde etkili olan ve olmayan faktörler

Alan seçiminde etkisi araştırılan faktör	Ki-kare değeri	P(sig.)	Sonuç
Cinsiyet	2,900	0.715> 0.05	Etkisiz
Yaş	29,446	0.003< 0.05	Etkili
Medeni hal	15,144	0,010< 0.05	Etkili
Çocuk sayısı	31,552	0,000<0.05	Etkili
Eğitim durumu	15,667	0,206> 0.05	Etkisiz
Meslek	28,086	0,107> 0.05	Etkisiz
Aylık gelir	25,309	0.005< 0.05	Etkili
Gidilen kişi	15,046	0,058> 0.05	Etkisiz
Gitme sıklığı	116,823	0,000< 0.05	Etkili
Mevsim	275,820	0,000< 0.05	Etkili
Ulaşım biçimi	202,117	0,000< 0.05	Etkili

H₀: Eğitim düzeyine göre görüşler toplam puanlarının ortalamaları arasında fark yoktur.

H₁: Eğitim düzeyine göre görüşler toplam puanlarının ortalamaları arasında fark vardır.

P(sig.) <0,05 olduğundan H₀ hipotezi red edilir, buna göre yaş, medeni hal, çocuk sayısı aylık gelir, gitme sıklığı, mevsim ve ulaşım, rekreasyon alanı seçiminde etkilidir.

P(sig.) >0,05 olduğundan H₀ hipotezi red edilemez, buna göre cinsiyet, eğitim durumu, meslek ve beraber gidilen kişi, rekreasyon alanı seçiminde etkisizdir.

Alan seçiminde yaş faktörü etkili görülmüş, özellikle 19-25 ve 26-45 yaş aralığında en çok tercih edilen alanların Barış Manço Parkı (%54,0) ve Atatürk Parkı (%44,0) ve Ergen dağı (%37,5) olduğu görülmüştür. 26-45 yaş ve 46-65 yaş aralığında ise Ekşisu

Mesire Alanı (%45,0) ve Girlevik Şelalesi (%53,3) en çok tercih edilen alanlar olmuştur.

Çalışmada alan seçiminde bir diğer etkili faktör medeni haldir. Evli olduklarını belirten katılımcıların çoğunlukla Atatürk parkı (%51,6) ve Ekşisu Mesire Alanı'nı (%50,4) tercih ettikleri görülürken, bekar katılımcıların Barış Manço Parkı (%76,0), Ergen Dağı (%65,0) ve Girlevik Şelalesi'ni (%55,4) tercih ettikleri belirlenmiştir.

Çocuk sayısı alan seçiminde etkili olan faktörlerdendir. Özellikle çocuksuz ailelerin Barış Manço Parkı (%80,0), Ergen dağı(65,0) ve Girlevik Şelalesi'ni (%63,0) tercih ettikleri tespit edilmiştir.

Aylık gelir alan seçiminde etkili faktörlerdendir. Gelir seviyesi üst ve alt sınırları incelendiğinde 5001TL ve üzeri gelir seviyesine sahip kişilerin Ekşisu Mesire Alanı (%2,5) ve Ergen Dağı'nı (%10,0) tercih edenler arasında yer aldıkları, 1000 TL ve altı gelir seviyesine sahip kişilerin ise Barış Manço Parkı (%58,0) ve Atatürk Parkı'nı (%53,8) tercih ettikleri görülmüştür.

Seçilen alana yapılan ziyaretlerin sıklığı da alan tercihinine göre farklılık göstermektedir. Çoğunluk tercihlerine göre; Ekşisu Mesire Alanı (%36,7), Girlevik Şelalesi (%41,3) ve Ergen Dağı (%27,5) ziyaretçilerinin yıl içinde birkaç kez alan ziyareti yaptığı, buna karşılık Atatürk Parkı ziyaretçilerinin (%30,8) ayda bir, Barış Manço Parkı ziyaretçilerinin (%54,0) ise haftada en az bir defa bu alanlara gittiği belirlenmiştir.

Alan ziyaretlerine kimlerle gidildiği alanlara göre az bir farklılık göstermektedir. Ekşisu Mesire Alanı (%51,7), Girlevik Şelalesi (%47,8), Ergen Dağı (%52,5) ve Atatürk Parkı (%54,9) kullanıcıları bu alanlara çoğunlukla aileleri ile gitmeyi tercih ederken, Barış Manço Parkı kullanıcıları alanda arkadaşları ile birlikte olmayı tercih ettiklerini belirtmişlerdir.

Alan ziyaretlerinin hangi mevsimde yapıldığı da seçilen alana göre farklılık göstermektedir. Yaz aylarında alan ziyareti yapan katılımcıların daha çok Ekşisu Mesire Alanı (%64,6), Girlevik Şelalesi (%65,2) ve Atatürk Parkı (%68,1) kullanıcıları arasından çıktığı, Ergen Dağı ziyaretçilerinin (%55,0) ise tercihen kışın alan ziyareti yaptığı ortaya çıkmıştır. Barış Manço Parkı kullanıcılarının büyük bir kısmı (%68,1) ise alan ziyareti için mevsim ayrımı yapmadıklarını belirtmişlerdir.

Ziyaretçilerin alanlara ulaşımında hangi yöntemi seçtikleri gittikleri alana göre farklılık göstermektedir. Ekşisu Mesire Alanı (%67,9) Girlevik Şelalesi (%72,8) ve Ergen Dağı'nın (%77,8) kent merkezine uzaklığından dolayı ziyaretçiler bu alanlara daha çok kendi araçları ile gitmeyi tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Özellikle Girlevik Şelalesi ve Ergen dağına olan toplu taşıma imkânlarının yetersizliğinin bu sonuçta etkili olduğu düşünülmektedir. Barış Manço Parkı kullanıcıları (%54,0) ise parkın merkezi konumu ve otopark imkânının kısıtlı olmasından dolayı yürüyerek alana gelmeyi tercih ettiklerini paylaşmışlardır. Atatürk Parkı kullanıcılarının (%49,5) ise daha çok yakın civardaki evlerde oturanlardan oldukları için yürüyerek gelmeyi tercih ettikleri düşünülmektedir.

Kişilerin ziyaret ettikleri alanın bir rekreasyon alanında olması gerekenler hakkındaki düşüncelerini etkileyip etkilemediği araştırılmıştır. Bu amaçla önce varyansların homojenliği test edilmiştir. Çizelge 4.32'de test sonuçları gösterilmiştir.

Çizelge 4.32. Levene varyansların homojenliği testi sonuçları

Toplam_görüşler			
Levene Statistic	df1	df2	Sig.
1,065	5	518	0,379

$P(\text{sig.}):0,379>0,05$ olduğundan varyanslar homojendir. Varyansların homojenliği varsayımı sağlandığından ziyaret edilen alana göre bir rekreasyon alanında olması gerekenlerin toplam puanları arasında fark olup olmadığı parametrik testlerden ANOVA

testi ile test edilmiştir. Betimsel istatistikler Çizelge 4.33’de ANOVA Testi sonuçları Çizelge 4.34’de gösterilmiştir.

Çizelge 4.33. Betimsel istatistikler

Toplam görüşler	N	Ortalama	Std. Sapma	Std. Hata	Minimum	Maksimum
Ekşisu	240	43,7333	9,28465	0,59932	14,00	70,00
Girlevik Şelalesi	92	44,6848	10,70784	1,11637	14,00	70,00
Ergan Dağı	40	43,6750	11,38462	1,80007	14,00	67,00
Barış Manço Parkı	50	44,2400	9,28145	1,31260	26,00	64,00
Atatürk Parkı	91	44,6154	9,37582	0,98285	19,00	67,00
Diğer	11	46,1818	10,87951	3,28029	20,00	56,00
Toplam	524	44,1489	9,73358	0,42521	14,00	70,00

Çizelge 4.34. ANOVA test sonuçları

Toplam_görüşler	Kareler toplamı	df	Ortalamanın karesi	F	P(Sig.)
Guruplar arası	142,527	5	28,505	0,299	0,913
Gurup içi	49407,862	518	95,382		
Total	49550,389	523			

H_0 : Ziyaret edilen alana göre, bir rekreasyon alanında olması gerekenler toplam puanlarının ortalamaları arasında fark yoktur.

H_1 : Ziyaret edilen alana göre, bir rekreasyon alanında olması gerekenler toplam puanlarının ortalamaları arasında fark vardır.

$P(\text{sig.}):0,913>0,05$ olduğundan H_0 hipotezi reddedilemez, ziyaret edilen alana göre, bir rekreasyon alanında olması gerekenler toplam puanlarının ortalamaları arasında fark yoktur. Buradan gidilen alanın, aktivite alanlarında olması gerekenler üzerindeki düşüncelerini etkilemediği sonucu çıkmaktadır.

Katılımcıların alanlar hakkında görüşlerini belirttikleri 19. Soru ile bir rekreasyon alanında olmasını istediği unsurlar arasından seçim yaptıkları 20. Soru arasında bir

bağlantı olup olmadığı Pearson korelasyon testi ile araştırılmıştır. Testin sonucu çizelge 4.35’de verilmiştir.

Çizelge 4.35. Pearson korelasyon testi sonucu

		Toplam_görüşler	Toplam_alan
Toplam puan görüşler	Pearson Correlation	1	0,133(**)
	Sig. (2-tailed)		0,002
	N	524	524
Toplam puan alan	Pearson Correlation	0,133(**)	1
	Sig. (2-tailed)	0,002	
	N	524	524

Pearson Korelasyon Testi’ ne göre görüşlerle aktivite alanlarında olması gerekenler arasında pozitif yönde % 13’lük düşük bir ilişki vardır ($p:0,002<0,05$).

5. TARTIŞMA ve SONUÇ

Günümüz kentlerinde artan yapılaşmaya bağlı olarak azalan yeşil alanların, kent yaşamının yorucu atmosferinden kurtulup dinlenmek ve eğlenmek isteyen bireyler için önemi büyüktür. Bir rekreasyon alanının sahip olduğu ayırt edici özellikler onu çekici kılan ve tercih edilebilirliğini artıran faktör olabilir. Bu faktörler içinde en önemlisi alanların doğal ve kültürel peyzaj güzellikleri olmakla beraber, ziyaretçilerin ihtiyaçlarına cevap verebilir olmaları da tercih edilme bakımından son derece önemlidir.

Rekreasyon alanlarında kullanıcıların ihtiyaçları, kullanıcı profili ile yakından ilişkilidir. Kullanıcıların bireysel özellikleri yanında, serbest zamanlarını değerlendirme biçimleri ve peyzaj algıları da kullanıcı ihtiyaçlarını şekillendirir. Çocuklu bir ailenin rekreasyonel ihtiyaçları bekar ve genç bir bireyle yada yalnız yaşayan yaşlı bir bireyle aynı olmamaktadır. Nitekim bu çalışmada da çocuklu aileler, çocuk oyun parkları açısından daha yeterli olduğu düşünülen Atatürk Parkı ve Ekşisu Mesire Alanı'nı daha fazla tercih ettikleri görülmüştür (Şekil 4.33.).

Katılımcılar, Ekşisu Mesire Alanı'nda, Spor alanlarının (%64,2), restoranların (%56,7), temiz lavabo ve tuvaletlerin (%55,5) ve çocuk oyun alanlarının (%42,5) yetersizliği yönünde görüş bildirmişlerdir.

Oldukça yoğun kullanıma sahip bu alanın yenilenme ve geliştirilme çalışmaları alan için yapılacak taşıma kapasitesi belirleme çalışmaları doğrultusunda şekillendirilmelidir.

Ekşisu Mesire Alanı Mesire Alanı'nın Sütutu Koruma Tampon Bölgesi'ne ve Ekşisu Mesire Alanı Sazlığı Sulak Alanı'na komşu olmasının, uzun vadede doğal kaynakların korunması bakımından tehlike oluşturması riskine karşı önlem alınmalıdır. Bu konuda yapılacak etkinlik ve yayınlarla halkın farkındalığı artırılmalı ve bu Önemli Doğa Alanı'nı koruma çalışmalarına gönüllü destek vermeleri için teşvik edilmelidirler.

Girlevik şelalesinin diğer alanlardan önemli bir farkı bulunmaktadır. Bu farklılık alanın özellikle piknik yapılan bölgesinin tamamen doğal olarak kalmasıdır. Peyzaj tasarımı yapılan yerler alandaki restoranın bahçesi ile sınırlı kalmıştır. Dolayısı ile alanda tasarlanmış yürüyüş yolları, çocuk oyun alanları ve spor alanları bulunmamaktadır. Alan ziyaretçileri daha çok şelaleyi görmek ve özellikle yaz aylarında akan suyun serinletici etkisinden faydalanmak amacı ile buraya gelmektedirler. Piknik yapmak isteyen ziyaretçiler mevcut ağaçların altında ya da alanda az sayıda bulunan masalarda piknik yapmaktadırlar. Alanda birçok farklı rekreasyonel aktivitelerde bulunmaktan çok doğal güzelliklerin verdiği rahatlatıcı etkiden faydalanmak imkânı bulunmaktadır. Nitekim alan içinde ziyaretçilerin en fazla eksikliğini duyduğu konular, spor alanları (%56,4), donatı elemanları (%52,1), çocuk oyun alanları (%55)'dir.

Bununla beraber şelalenin düşü yaptığı kot seviyesine çıkan patika yolu yürümeyi göze alarak veya şelaleye uğramadan köy yolunu araçla çıkarak şelalenin tepe noktasındaki düzlükte futbol maçı yapanlara ve ağaçlara ip bağlayarak çocuğuna salıncak kuran ailelere anket çalışması sırasında rastlanmıştır.

Doğal sit alanı olan Girlevik Şelalesi için hiçbir koruma tedbirine rastlanmamıştır. Alana giriş çıkışlar serbesttir. Azalan yağışların etkisi ile suyu azalan şelale hem doğal hem de kültürel etkenlerin baskısı altındadır.

Alanda kapsamlı bir peyzaj planlama ve uygulama çalışmasının yapılamayışının en önemli sebebi olarak alanın özel mülkiyet sınırları içerisinde kalması gösterilebilir. Doğal sit alanı olan Girlevik Şelalesi ve çevresindeki piknik alanlarının doğal kaynak değerlerinin korunması ve rekreasyon alanı olarak topluma kazandırılması amacı ile öncelikle alanın kamulaştırma sürecinin tamamlanması gerekmektedir. Alanın rekreasyon alanı olarak yeniden planlanabilmesi konusunda, alanın doğal kaynak değerlerinin kültürel baskılardan korunmasına özen gösterilmelidir. Bu doğal değerlerin korunması ile beraber, rekreasyon alanı olarak topluma geri kazandırılması birincil hedef olmalıdır.

Alanın bitki örtüsü tamamen doğal bitki örtüsü olmakla beraber tahribat gözlemlenmektedir. Yaşlanan ve kuruyan ağaçların yerine yenilerini dikilmesi ve bir bitkilendirme projesi kapsamında alanın doğal bitki örtüsü yapısından da faydalanarak bir düzenleme yapılması gerekmektedir.

Ergan Dağı Kayak Tesis 2011 yılında hizmete açılmıştır. Alandaki alt yapı çalışmaları tamamlanmış ancak çevre düzenleme çalışmaları devam etmektedir. Alandaki en büyük eksiklik kapalı mekânların azlığıdır. Gerek kayak sporu yapan kişilerin zaman zaman dinlenme ihtiyaçlarını giderebilmesi, gerekse aile ve yakınların alanda soğuktan korunma ve hoşça zaman geçirmeleri için kapalı tesislerin sayısının artırılması gerekmektedir. Alanda bir adet restoran ve zirveye yakın bir adet dağ evi bulunmaktadır. Çalışmada ziyaretçilerin yetersiz (%57,5) bulunduğu konulardan biri de yeme içme mekânlarının mevcut durumudur. Alan içinde restoran, kafeterya, dinlenme salonu ve çocuk oyun alanı olarak hizmet verecek kapalı mekânlara yer verilmesi gerekmektedir. Alan içinde çocuk oyun alanları da ziyaretçiler tarafından yetersiz (%62,5) bulunmaktadır.

Alan 2014 yılı Kasım ayı itibarıyla yalnızca kayak tesisi olarak hizmet vermektedir. Alana uzun vadede kış sporları merkezi olma kimliği kazandıracak şekilde farklı spor dalları yapmaya imkân verecek tesis ve sahalar planlanmalıdır.

Alanın şehir manzarasını gören bakı terasları yetersizdir. Bunların sayıları artırılarak, pergola ve gazebo gibi donatı elemanları ile desteklenmeli ve hali hazırdaki donatı elemanlarını yetersiz bulan ziyaretçilerin (%47,5) hizmetine sunulmalıdır.

Ergan Dağının eteklerinde yaz aylarında karlar tamamen erimekte, alanda piknik yapma imkânı oluşmaktadır. Alanın bu amaçla kullanılmasına imkân verecek çevre düzenlemesi yapıldığında rekreasyon alanı olarak hem ilkbahar, yaz hem de kış aylarında faydalanma imkânı doğacaktır. Özellikle alana çok yakın olan doğal oluşum göl planlamaya dahil edilmelidir.

Barış Manço Parkının mekânsal büyüklüğü çok fazla olmamasına karşın merkezi konumundan dolayı sürekli ziyaretçi almaktadır. Alandaki restoran ve kafeteryaların bunda etkisi büyüktür. Alan içerisinde bir havuzlu çay bahçesi, iki kafeterya bir adet restoran bulunmaktadır. Yakın çevrede yaşayan ve gezinti yapmak isteyen kişilerin de uğrak noktalarındandır. Yakın zamanda Erzincan belediyesi tarafından yenilenme çalışmaları tamamlanan parkın birçok eksiği giderilmiştir. Bunlar arasında gezinti yollarının ve çiçek parterlerinin yenilenmesi, otomatik sulama sisteminin kurulması, parkın içindeki nostaljik bir mekân olan Aşıklar Caddesinin peyzaj tasarımının güzelleştirilmesi ve saat kulesinin alana kazandırılması sayılabilir. Ancak alan içerisindeki eksikliklerin tamamının giderilmesi mümkün olmamıştır. Park içinde ziyaretçiler lavabo tuvalet ihtiyaçlarını restoran ve kafeteryaların sınırlı imkânlarından faydalanarak gidermeye çalışmakta ve mevcut durumun yetersiz olduğu görüşünü paylaşmaktadırlar (%54). Alanda herkesin kullanımına açık, temiz ve bakımlı lavabo ve tuvaletlerin yapılması, aynı zamanda bank ve çöp kutusu gibi donatı elemanlarının sayısının artırılması gerekmektedir.

Alanda spor alanları (%70) ve çocuk oyun alanları (%44) da yetersiz görülmektedir. Bu sebeple parkın kullanıcı profili içinde çocuklu aileler az sayıda yer almaktadır. Çocuk oyun alanı yalnızca çay bahçesi yakınındaki bir adet salıncak ve bir adet kaydıraftan ibarettir. Uygun modüler çocuk oyun ekipmanları park içerisindeki farklı noktalara yerleştirilmelidir. Spor alanı yapabilmek için alan içerisinde çok fazla uygun alan bulunmamaktadır. Bununla beraber uygun yerlere yerleştirilebilecek mini basketbol sahası ve masa tenisi masaları parkta yapılabilecek aktivitelerin çeşitliliğinin artmasına katkıda bulunacaktır.

Alan kullanıcılarının büyük bir çoğunluğu alana yürüyerek ulaşmaktadırlar. Ancak araç kullanıcıları alan çevresinde otopark problemi yaşamaktadır. Alanın üç tarafının yol olması sebebiyle park ziyaretçileri araçlarını yol kenarına park etmektedirler. Özellikle kentin en işlek caddelerinden olan ve parkın batı sınırını oluşturan Ordu Caddesi üzerine park yapılması trafiği aksatmaktadır. Yaz aylarında park içindeki restoranda

toplu davetlerin verildiği dönemlerde alan çevresinde park yeri bulmak mümkün olmamaktadır.

Atatürk Parkı kent merkezindeki en büyük parktır. Kentin en eski parklarından biri olma özelliği de taşımaktadır. Merkezi bir konumda olması, toplu taşıma ulaşım güzergâhları üzerinde olması ve birçok aktiviteyi bir arada yapabilme imkânı bulunmasından dolayı tercih edilirliliği yüksek bir rekreasyon alanıdır. Bu sebeple özellikle yaz aylarında alanda ziyaretçi yoğunluğu oldukça artmaktadır. Çocuk oyun alanlarının ve piknik alanlarının alanın bir bölgesinde toplanmış olması bu bölgelerdeki kullanıcı yoğunluğunun artmasına sebep olmaktadır. Alan içerisinde lavabo ve tuvalet bulunmasına karşın sayısı yetersiz (%68,1) ve dolayısı ile temizlik açısından bakımsızdır. Alan içindeki bank ve çöp kutusu sayısı da yetersiz bulunmuştur (%44). Özellikle piknik yapan kişilerin yoğun olduğu dönemlerde alanda fazlaca çöp birikmektedir. Temizlik elemanlarının sayılarının artırılması kadar çöp kutularının sayısının artırılmasının da sorunun çözümüne katkıda bulunacağı düşünülmektedir.

Spor yapmak için bir adet halı saha ve açık hava spor aletleri mevcuttur. Alana basketbol sahası ve mini futbol sahası yapılması ziyaretçilerin istekleri arasında yer almaktadır. Yeni çocuk oyun alanlarının parkın farklı noktalarına yerleştirilmesi yoğunluğu azaltarak, bu amaçla park ziyareti gerçekleştiren kişilerin ihtiyacına daha iyi hizmet edecektir.

Parkta restoran ve çay bahçesi olarak hizmet eden bir adet işletme bulunmaktadır. Parkın farklı bir noktasında konumlandırılacak yeni bir çay bahçesinin özellikle gezinti ve yürüyüş yapmak için parkı ziyaret eden kişilerin beklentilerine cevap verebileceği düşünülmektedir. Özellikle yaz aylarında mevcut restoranın çay bahçesi bölümü ile beraber toplu davetlere ev sahipliği yapması alandaki ikinci bir mekâna olan ihtiyacı artırmaktadır. Tavsiye edilen ikinci çay bahçesinin kapalı bir oturma mekânının olması kış aylarında da hizmet vermesi ve alanın tercih edilebilirliğini artırması bakımından faydalı olacaktır.

Alan yakınında bulunan elli otoluk otoparkın ziyaretçilerin araçları için yeterli olmadığı gözlemlenmiştir. Bunun sonucunda araç sahipleri araçlarını yol kenarına park etmek durumunda kalmaktadırlar. Özellikle parkın güney sınırını oluşturan Halit Paşa Caddesi trafik akışının yoğun olduğu bir caddedir. Bu cadde boyunca park etmiş araçlar trafiği aksatmakta ve hoş olmayan görüntüler meydana getirmektedir. Otopark yapmak için alan çevresindeki en uygun konum olan kuzey ve doğu tarafında en az elli araçlık yeni bir otopark yapılmalı ve araç sahipleri buraya yönlendirilmelidir.

Şehircilik bakımından oldukça planlı bir yerleşim alanı olan Erzincan kent merkezinde kişi başına düşen rekreasyonel yeşil alan miktarı yaklaşık 10 m²'dir (Askan 2013). Türkiye'de 3194 sayılı İmar Kanun'un 02.09.1999 tarihli "Plan Yapımına Ait Esaslara Dair Yönetmeliği" ne göre bu oran kişi başına yaklaşık 10 m²'dir. Türkiye kentlerine bakıldığında kişi başına düşen yeşil alan miktarının Ankara'da 2,3 m², İstanbul'da 2,1 m² ve İzmir'de 2,8 m² olduğu tespit edilmiştir (Emür ve Onsekiz 2007). Bu kentlerle kıyaslandığında Erzincan'ın yeşil alan standartlarını ülke bazında yakaladığı söylenebilir. Ancak yapılan anket çalışması sonucunda kent genelindeki açık yeşil alanların rekreasyon alanı olarak kamusal kullanıma açık olanlarının, kullanıcı beklentilerini tam olarak karşılamadığı belirlenmiştir.

Erzincan kentinde açık alan kullanıcıların en büyük sorunlarının başında otopark alanı bulamama sorunu gelmektedir. Araba yıkama servislerinin bahçelerindeki sınırlı alanlar otopark olarak kiralanmaktadır. Kentte açık veya kapalı büyük bir toplu otopark bulunmamaktadır. Otopark sorununun kamuya açık katlı otopark yapılması ile kısmen çözüme kavuşabileceği düşünülmektedir.

Rekreasyonel alanlarda karşılaşılan diğer bir sorun olarak alan içerisindeki temizlik ve bakım eksiklikleri öne çıkmaktadır. Bu problemlerin aşılması temizlik çalışanlarının sayısının özellikle alanların yoğun kullanımının olduğu dönemlerde artırılması ile çözüme kavuşturulabilir. Rekreasyonel alanlardaki donatı elemanları eksiklikleri sorunu, Erzincan belediyesindeki mevcut atölyenin üretim miktarının gerekli ölçüde artırılması ve alanlara kullanım kapasitesine bağlı olarak dağıtım yapılması ile aşılabılır.

Tüm bu çalışmaların gerçekleştirilebilmesi için gerekli kaynak bütçeden karşılanamadığında teşvik ve hibelerden faydalanabilmek amacıyla projeler hazırlanmalı ve bu şekilde kaynak sağlamaya çalışılmalıdır.

Kentsel rekreasyon alanları olarak değerlendirilebilen açık yeşil alanların korunması, etkin şekilde kullanılması ve geliştirilmesi için bakım ve onarım tedbirleri kısa vadeli çözümler sağlayacaktır. Uzun vadeli ve kalıcı sonuçlar elde etmek, sürdürülebilir açık yeşil alan yaklaşımı geliştirmek ve hayata geçirmekle mümkün olacaktır.

Yerel yönetimler çoğunlukla toplumsal hayatın ve halkın bu konudaki paydaşlığını görmezden gelme eğilimindedirler. Toplumsal duyarlılık ve bilimsel yaklaşımların birlikte rol aldığı bir süreç kentsel açık yeşil alanların korunması ve geliştirilmesi amacına daha etkin hizmet edecektir (Jim and Chen 2006).

Kentsel açık yeşil alanların kullanıcısı olan ve en çok söz hakkına sahip olması gereken halkın karar alma mekanizmalarına dahil edilmesi gerekmektedir (Chiesura 2004).

Halkın büyük bir çoğunluğu kentsel açık yeşil alanları rekreasyonel amaçlı kullanmaktadır. Bu sebeple yerel yönetimlerde rekreasyon birimi kurulmalıdır.

Ağılönü ve Mengütay (2009)'ın önerdiği modele göre rekreasyonel aktiviteler birimi spor kulüpleri ile birlikte ayrı kollarda önce belediye başkanına sonra başkan yardımcısına bağlı olarak hizmet vermeli, belediyelerdeki tüm rekreasyonel hizmetler bu birim tarafından yürütülmelidir.

Kent parklarında yapılacak rekreasyonel aktivitelerin geliştirilmesi ve toplumun beklentilerine uygun düzeye getirilmesi için Park ve Bahçeler Müdürlükleri ile koordineli şekilde çalışılabilir. Süreçte toplumun etkin katılımının sağlanması son derece önemlidir. Bu amaçla halk temsilcilerinin de karar alma mekanizmasında yer alabileceği bir birim oluşturulmalıdır.

Vatandaşların yaşadıkları çevreyi şekillendirmede aktif rol almalarının onlara birçok yarar sağlayacağı ve planlama aşamalarına dahil edilmelerinin bile başlı başına sağlık ve mutluluklarını artıracığı düşünülmektedir (Jackson 2003).

Kent parklarının rekreasyonel amaçlı olarak etkin kullanımına katkı sağlamak için, mevcut bitki örtüsü mümkün olduğunca korunmalı ve ihtiyaçlar doğrultusunda peyzaj mimarlığı bitkilendirme kriterlerine uygun olarak tasarlanmış bir proje uygulanarak yeşil doku desteklenmelidir. Kırsal rekreasyon alanları kent atmosferinden uzaklaşmak ve doğa ile baş başa kalmak isteyen insanlar için daha fazla tercih edilen yerlerdir. Araştırma istasyonları arasında en yoğun ziyaretçi kullanımına sahip yerler Ekşisu Mesire Alanı Mesire Alanı (%45,80) ve Girlevik Şelalesi (%17,60) olmuştur. Kırsal rekreasyon alanı olan bu iki yer diğer istasyonlara kıyasla şehir merkezinden daha uzak mesafede yer almalarına rağmen rekreasyon alan kullanıcıları tarafından tercih edilmektedirler. Sahip oldukları doğal güzelliklerin yanı sıra zengin bir bitkisel dokuya sahip olmalarının bu talebin sebebi olduğu düşünülmektedir. Benzer bir yaklaşım Shanahan *et al.* (2015)'in çalışmasında gözlemlenmiş ve doğa ile baş başa kalmak isteyen insanların daha uzakta da olsa, daha yoğun bitkilendirilmiş parklara gitmeyi tercih ettikleri görülmüştür.

Çalışma alanında kırsal rekreasyon alanları da yer almaktadır. Araştırma istasyonlarından Ekşisu Mesire Alanı Mesire Alanı, Ergen Dağı ve Girlevik Şelalesi kırsal rekreasyon alanlarıdır. Ekşisu Mesire Alanı Mesire Alanı Sütutu Koruma Tampon Bölgesi ve Ekşisu Mesire Alanı Sazlığı Önemli Doğa Alanı içerisinde yer almaktadır. Girlevik Şelalesi ve çevresi doğal sit alanıdır. Ergen Dağı Kayak Tesisi'nin içinde bulunduğu alan doğal kaynak değerleri açısından oldukça zengindir. Kırsal rekreasyon alanları rekreasyonel aktivitelere ev sahipliği yapmasının yanında doğal kaynak değerleri barındırma açısından da kıymetlidirler. Alan ve çevresindeki insan kaynaklı kültürel baskılar bu doğal kaynak değerlerini yıpranma ve bozulma tehlikesi ile karşı karşıya getirmektedir.

Bu tür alanlarda rekreasyonel alan planlama süreçlerine koruma programlarını da dahil etmek gerekmektedir. Ekşisu Mesire Alanı Sazlıkları koruma alanı olarak ve Girlevik Şelalesi doğal sit alanı olarak tescil edilmesine karşın halkın büyük çoğunluğu bunun öneminin farkında değildir. Asıl kullanıcıların farkındalığının olmaması alanın kaynak değerlerine sahip çıkmakta gönülsüz olmaları sonucunu doğurmaktadır.

Kamusal parklar ve rekreasyonel ihtiyaçlara duyarlılık genel toplum memnuniyeti ile ilişkilidir (Payne and Schaumleffel 2008). Halkı koruma programlarına dahil etmek için gerekli eğitim ve bilinçlendirme çalışmaları yapılmalıdır. Bu çalışmalarda uzun vadeli kamu yararı için toplu koruma ve yaşatma bilinci ile hareket etmenin önemi anlatılmalıdır. Bu hassasiyetlerle ortaya konulacak bir çevre yaklaşımının her bakımdan toplum yararına sonuçlanacağına halkı ikna etmek gerekecektir. Açık yeşil alanların asıl faydalanıcıları olan halkın bu tür yerleri, sosyal ve çevresel anlamda bir değer olarak sahiplenmeleri ve koruma bilinci geliştirmeleri sağlanmalıdır. Bu konuda en büyük görev yöneticiler, sivil toplum örgütleri ve çevre kuruluşlarına düşmektedir.

Ruschkowski *et al.* (2013), A.B.D. ve Avrupa'daki (Avusturya ve Almanya) parklar ve doğal alanların yönetimi ile ilgili birimlerin koruma yaklaşımlarını incelemiştir. ABD park yönetimi birimlerinin kullanım konusunda daha sosyal odaklı, Avrupa yetkililerinin ise ekolojik konulara daha hassas olma eğilimi sergiledikleri belirlenmiştir. Ancak hedeflenen koruma stratejisini yakalamak ve dünya çapında bir standart yakalamak adına her iki yaklaşımın bir sentezinin oluşturulması gerekmektedir. Ruschkowski'nin altını çizdiği bir diğer konu ise; park yönetiminde her zaman alana özel yaklaşımlar içeren belirli kurallar ve ilkelerin uygulamasının gerekliliğidir. Yönetimlerin yaklaşımları, park yönetimi konusunda kalite standartlarını sağlamak adına kabul görmüş ve standart hale gelmiş metot ve tekniklere dayanarak alana özel ihtiyaçlara göre uyarlanmalıdır.

Erzincan kenti peyzaj tasarım alanlarında halkın ihtiyaçlarının analizlerle belirlendiği bu çalışmada elde edilen sonuçların;

- Yerel yönetimler ile rekreasyonel alan planlayıcıları ve uygulayıcılarına kaynak olması,
- Doğal kaynak değerlerine sahip rekreasyon alanları için koruma programı oluşturulması gerekliliğinin altının çizilmesi,
- Kente yeni rekreasyon alanları kazandırma çalışmaları sırasında halkın planlama sürecine dahil edilmesinin gerekliliğinin belirtilmesi,
- Halkın istek ve eğilimlerine göre rekreasyonel önceliklerinin belirlenmesine yardımcı olması,
- Koruma ve yenileme çalışmalarının mekâna özel olarak, alanın ve kullanıcıların ihtiyaçları doğrultusunda şekillendirilmesinin öneminin anlaşılması,
- Erzincan kent halkının rekreasyon algısını ortaya koyan analiz sonuçlarının, halkın kentsel ve kırsal rekreasyon alanı kullanma bilinci geliştirmesi amacı ile yapılacak eğitim çalışmalarında yol gösterici olması bakımından faydalı olacağı düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

- Ağaoğlu, Y.S., Taşmektepligil, M.Y., Bayrak, M., 2005. Dünyada ve Türkiye’de serbest zaman kavramının tarihsel gelişimi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 2 (11), 3-10.
- Ağılönü, A., Mengütay, S. 2009. Yerel yönetimlerde rekreasyon hizmetleri ve model belirleme. Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi. 6 (2), 160-176.
- Ağyar, E. Lapa, T.Y. 2012. Examination Of Scales In Recreation Area Used In Turkey. Nigde University Journal of Physical Education And Sport Sciences. 6 (3), 305-315.
- Aksoy, Y., Akpınar, A. 2011. Yeşil Alan Kullanımı Ve Yeşil Alan Gereksinimi Üzerine Bir Araştırma : İstanbul İli Fatih İlçesi Örneği. İstanbul Ticaret Üniversitesi Fen Bilimleri Dergisi. 10 (20), 81-96.
- Anonim 2011 a. Gündüz, F., Ünalın, F., Akdemir, C., Morkavuk, Z.S. 2011. Erzincan İl Çevre Durum Raporu. Erzincan Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü. Erzincan.
- Anonim 2011b. Erzincan Ticaret Ve Sanayi Odası. 2011. Erzincan Sanayi Envanteri ve Stratejisi Projesi Faaliyet Sonuç Raporu. Erzincan.
- Anonim 2011c. Erzincan Kültür Ve Turizm İl Müdürlüğü <http://www.erzincankulturturizm.gov.tr/TR,57417/saglik-kaplica-turizmi.html>.
- Anonim 2012 b. KUDAKA. Erzincan Ergen Dağında Yapılması Planlanan Yatırımlar Konusunda Finansal Fizibilite Raporu. <http://www.kudaka.org.tr/ekler/ecddf-Ergen-Kayak-Merkezi-Finansal-Fizibilite-Raporu.pdf>. (20.09.2014).
- Anonim 2012 a. World Leisure Organisation 2011 Annual Report. www.worldleisure.org. (21.09.2012)
- Anonim 2012c. Türk Dil Kurumu. http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.54c638ea1d9e90.83340343.
- Anonim 2013 a. Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliği. 28759 Sayılı Resmi Gazete. <http://www.resmigazete.gov.tr/main.aspx?home=http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2013/09/20130908.htm&main>. (16.09.2014).
- Anonim 2013b. Erzincan Belediyesi. http://www.erzincan.bel.tr/icerik/78/tum_guzergahlar.html. (06.11.2014).
- Anonim 2013 c. Meteoroloji Genel Müdürlüğü. <http://www.mgm.gov.tr/iklim/iklim-siniflandirmalari.aspx?m=ERZINCAN>. (26.05.2014)
- Anonim 2013d. Meteoroloji Genel Müdürlüğü. <http://www.mgm.gov.tr/veridegerlendirme/il-ve-ilceleristatistik.aspx?m=ERZINCAN>. (16.12.2013).
- Anonim 2013e. TÜİK Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) Sonuçları. <http://tuikapp.tuik.gov.tr/adnksdagitapp/adnks.zul>. (06.11.2014).
- Anonim 2013 f. Erzincan İl Özel İdaresi.
- Anonim 2013g. Erzincan İl Çevre Durum Raporu (2013). Erzincan Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü. Erzincan.
- Anonim 2014a. Erzincan Valiliği. http://www.erzincan.gov.tr/default_B0.aspx?content=1006. (04.11.2014).

- Anonim 2014b. Erzincan Valiliği. <http://www.ergankayak.com/tr/kayak-merkezi/ergan-dagi.html>.
- Anonim 2014c. Google Earth Erzincan Topoğrafya Haritası. <https://www.google.com/earth/>. (18.11.2014).
- Anonim 2014d. <http://www.maphill.com/search/erzincan/google-hybrid-map/>. (16.12.2014).
- Anonim 2014 e. Erzincan Belediyesi Park Ve Bahçeler Müdürlüğü.
- Anonim 2015. <https://kemaldoymus.files.wordpress.com/2009/12/korelasyon.ppt>. (09.04.2015).
- Ardahan, F., Mert, M. 2013. Impacts of Outdoor Activities, Demographic Variables and Emotional Intelligence on Life Satisfaction: An Econometric Application of a Case in Turkey. *Soc Indic Res.* 113, 887–901.
- Arnberger, A. 2012. Urban Densification and Recreational Quality of Public Urban Green Spaces: A Viennese Case Study. *Sustainability.* 4, 703-720.
- Askan, G. 2013. Erzincan Kenti Açık Yeşil Alanlarında Kullanılan Bitkisel Materyalin Belirlenmesi. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Atatürk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Aslan, S., 2010. Yetişkin Kent Halkının Belediyelerin Serbest Zaman Eğitimi ile Rekreatyon Etkinliklerinin Sunumuna ve Yaşam Kalitesine Etkisine İlişkin Görüşleri Ankara Büyükşehir Belediyesi Örneği. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Aslan, S., 2011. Serbest Zaman Kullanımı: Sıradan Serbest Zaman Etkinlikleri Ve Sistemli Serbest Zaman Etkinlikleri. *Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13 (2), 1-10.
- Bachleda, C., Fakhar, A., Slimani, S., Elgarah, W. 2014. The outdoor leisure behaviour of Moroccan public sector workers . *Leisure/Loisir.* 38(1), 53-72.
- Ballatyne, M., Pickering, C.M. 2013. Tourism and recreation: a common threat to IUCN red-listed vascular plants in Europe. *Biodivers Conserv.* 22, 3027–3044.
- Barbosa, O., A. Tratalos, J.A., Armsworth, P. R., Davies, R. G., Fuller, R. A., Johnson, P., Gaston, K. J. 2007. Who benefits from access to green space? A case study from Sheffield, UK. *Landscape and Urban Planning* 83(2) ,187–195.
- Bekci, B., Taşkan, G. 2012. Açık Yeşil Alanlardaki Kent Donatılarının Kişisel Mekan Uzaklığına Etkisi: Bartın Kenti Örneği. *Bartın Orman Fakültesi Dergisi.* 14 (22), 61-71.
- Bilgili, B.C. Çığ, A., Şahin, K. 2010. Van Kenti Kamusal Yeşil Alanlarının Yeterliliğinin Ulaşılabilirlik Yönünden Değerlendirilmesi. *YYÜ. TAR. BİL. DERG.* 21(2), 98-103.
- Blumberg, M., Pringle, C. D. 1982. “The Missing Opportunity in Organizational Research: Some Implications for a Theory of Work Performance.” *Academy of Management Review* 7, 560–569.
- Boyacıgil, O., Atunkasa, M.F. 2010. Kamusal Rekreatyon Olanaklarının Etkinliğinin Belirlenmesi: İskenderun (Hatay) Örneği. *Ekoloji.* 19 (73), 110-121.
- Carpenter, M. 2013. From ‘healthful exercise’ to ‘nature on prescription’: The politics of urban green spaces and walking for health. *Landscape and Urban Planning.* 118, 120– 127.

- Casado-Arzuaga , I., Madariaga, I., Onaindia, M. 2013. Perception, demand and user contribution to ecosystem services in the Bilbao Metropolitan Greenbelt. *Journal of Environmental Management*. 129, 33-43.
- Casper, J.M., Harrolle, M.G., Kelley, K., 2013. Gender Differences in Self-Report Physical Activity and Park and Recreation Facility Use Among Latinos in Wake County, North Carolina. *The Society of Behavioral Medicine*. 45(1), 49-54.
- Chiesura, A., 2004. The role of urban parks for the sustainable city. *Landscape Urban Planning*. (68), 129–138.
- Crow, T., Brown, T., De Young, R. 2006. The Riverside and Berwyn experience: Contrasts in landscape. *Landscape and Urban Planning* 75,282–299.
- De Bloom, J., Kinnunen, U., Korpela, K. 2014. Exposure to nature versus relaxation during lunch breaks and recovery from work: developments and design of an intervention study to improve workers' health, well-being, work performance and creativity. *BMC Public Health*. 14 .doi:10.1186/1471-2458-14-488
- Degenhardt, B., Frick, J., Buchecker, M., Gutscher, H. 2011. Influences of Personal, Social, and Environmental Factors on Workday Use Frequency of the Nearby Outdoor Recreation Areas by Working People. *Leisure Sciences*. 33, 420-440.
- Demir, C., Çevirgen, A., 2006. *Turizm ve Çevre Yönetimi*. Nobel Yayın Dağıtım, 188, İzmir.
- Eagles, P.F.J. 2009. Governance of recreation and tourism partnerships in parks and protected areas. *Journal of Sustainable Tourism*. 17 (2), 231-248.
- Emür, S.H., Onsekiz, D. 2007. Kentsel Yaşam Kalitesi Bileşenleri Arasında Açık Ve Yeşil Alanların Önemi : Kayseri/Kocasinan İlçesi Park Alanları Analizi. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 22, 367-396.
- Erduran, F., Kabaş, S. 2010. Parklarda Ekolojik Koşullarla Dengeli, İşlevsel ve Estetik Bitkilendirme İlkelerinin Çanakkale Halk Bahçesi Örneğinde İrdelenmesi. *Ekoloji*. 19 (74), 190-199.
- Fritz, C., Sonnentag, S. 2005. Recovery, Health, and Job Performance: Effects of Weekend Experiences *Journal of Occupational Health Psychology*. 10 (3), 187-199.
- Godbey, G. C., Caldwell, L. L., Floyd, M., Payne, L. L. 2005. Contributions of Leisure Studies and Recreation and Park Management Research to the Active Living Agenda. *Am J Prev Med* . 28(2S2), 150–158.
- Green, K. 2014. Mission impossible? Reflecting upon the relationship between physical education, youth sport and lifelong participation. *Sport, Education and Society*. 19 (4), 357-375.
- Hayli, S. 2002. Erzincan Ovasında Genel Arazi Kullanımı. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 12 (1), 1-24.
- Jackson, L.E. 2003. The relationship of urban design to human health and condition. *Landscape and Urban Planning*. 64, 191–200
- Jim, C.Y., Chen, W.Y. 2006. Recreation- amenity use and contingent valuation of urban greenspaces in Guangzhou, China. *Landscape and Urban Planning*. 75, 81-96.
- Jim, C. Y. 2013. Sustainable urban greening strategies for compact cities in developing and developed economies. *Urban Ecosyst*. 16, 741–761.
- Jim, C.Y., Shan, X. 2013. Socioeconomic effect on perception of urban green spaces in Guangzhou, China. *Cities* .31, 123–131.

- Kaptanoğlu, Y.A.Ç. 2010. Korunan Alanlardaki Rekreatyonel Talep Özelliklerinin Saptanmasında Ziyaretçi Gözlem Yöntemlerinin Kullanımı. *Journal of the Faculty of Forestry, Istanbul University*. 60 (2), 69-76.
- Kara, F., Demirci, A., Kocaman, S. 2008. Şehir Coğrafyası Açısından Bir Araştırma: İstanbul'un Açık Rekreatyon Alanlarının Değerlendirilmesi. *Marmara Coğrafya Dergisi*. 18,76-95.
- Karagöz M. 2011. İstatistik Yöntemleri. Ekin Basım Yayın Dağıtım.372. İstanbul.
- Karaküçük, S., Gürbüz, B., 2007. Rekreatyon ve Kentleşme. Gazi Kitabevi, 195, Ankara.
- Karatay, M. 2007. Araştırmada Örneklem. 80.251.40.59/education.ankara.edu.tr/aksoy/eay/mkaratay.doc. (01.07.2015)
- Kaya, M. 2011. Erzincan İklim ve Meteoroloji Verileri. TMMOB Makine Müh. Odası. Tesisat Müh. Dergisi. 16 (124), 34-42.
- Kılbaş, Ş., 2010. Rekreatyon Boş Zamanı Değerlendirme. Gazi Kitabevi, 378, Ankara.
- Kiper, T. 2009. Namık Kemal Üniversitesi (Tekirdağ) Öğrencilerinin Rekreatyonel Talep ve Eğilimlerinin Belirlenmesi. *Tekirdağ Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi*. 6(2), 191-201.
- Kiper, T., Öztürk, A. G. 2011. Kent Ormanlarının Rekreatyonel Kullanımı ve Yerel Halkın Farkındalığı: Edirne Kent (İzzet Arseven) Ormanı Örneği. *Tekirdağ Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi*. 8 (2), 105-118.
- Koca, H., Karadeniz, V. 2014. Ezincan Ovasındaki TOKİ Uygulamaları ve Kentleşme Üzerindeki Etkileri. *Doğu Coğrafya Dergisi*. 19(31), 101-128.
- Küçüktopuzlu, F. 1991. Turistik Faaliyetlerin Turizm Alanındaki Ekolojik Yapıya Etkileri. *Turizm Kalkınma Bankası Turizm Yıllığı*. 1991(b),246-254.
- Lepesteur, M., Wegner, A., Moore, S.A., McComb, A. 2008. Importance of public information and perception for managing recreational activities in the Peel-Harvey estuary, Western Australia. *J Environ Manage*. 87(3),389-95.
- López-Mosquera, N., Sánchez, M. 2011. Emotional and satisfaction benefits to visitors as explanatory factors in the monetary valuation of environmental goods. An application to periurban green spaces. *Land Use Policy*. 28, 151–166.
- Matsuoka, R. H., Kaplan, R. 2007. People needs in the urban landscape: Analysis of Landscape And Urban Planning contributions. *Landscape and Urban Planning* 84, 7–19.
- Metin, A., 2011. Kütahya Simav ilçesi'nin Rekreatyonel Potansiyelinin Peyzaj Mimarlığı Açısından Değerlendirilmesi. Yayımlanmamış Yüksek lisans tezi, Atatürk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Metin, T.C., Kesici, M., Kodaş, M., 2013. Rekreatyon Olgusuna Akademisyenlerin Yaklaşımları. *Journal of Yasar University*. 30(8), 5021-5048.
- Mohamed, N., Othman, N. 2009. Push and Pull Factor: Determining the Visitors Satisfaction. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*. 49, 175-182.
- Morgan, C., Sibthorp, J., Wells, M.S. 2014. Fun, Activities and Social Context: Leveraging Key Elements of Recreation Programs to Foster Self Regulation in Youth. *Journal of Park and REcreation Administration*. 32(3), 74-91.
- Müderrişoğlu, H., Ö. Yerli, Turan A.A., Duru N. 2005. ROS (Rekreatyonel Fırsat Dağılımı) yöntemi ile Abant Tabiat Parkı'nda kullanıcı memnuniyetinin belirlenmesi. *Tarım Bilimleri Dergisi*. 11 (4),397-405.

- Needham, M.D., Little, C. M. 2013. Voluntary environmental programs at an alpine ski area: Visitor perceptions, attachment, value orientations, and specialization. *Tourism Management*. 35, 70-81.
- Oku, H. and Fukamachi, K., 2006. The Differences In Scenic Perception Of Forest Visitors Through Their Attributes And Recreational Activity. *Landscape and Urban Planning*, (75), 34-42.
- Okuyucu, C., Ramazanoğlu, F., Tel, M., 2006. Çevresel Faktörlerdeki Değişimin Serbest Zaman Faaliyetlerine Etkileri. *Fırat üniversitesi Doğu Anadolu Bölgesi Araştırmaları (DAUM) Dergisi*. 4 (3), 40-44.
- Onsekiz, D., Emür, S.H. 2008. Kent parklarında kullanıcı tercihleri ve değerlendirme ölçütlerinin belirlenmesi. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 24 (19), 69-104.
- Orel Demirci, F., Yavuz, C., 2003. Rekreatyoneel Turizmde Müşteri Potansiyelinin Belirlenmesine Yönelik Bir Pilot Çalışma. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 11(11), 61-76.
- Özdingiş, N. 2007. İstanbul Kent Parklarının Bedensel Özürlüler Açısından Değerlendirilmesine Yönelik Bir Araştırma. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Bahçeşehir Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Pak, M., Türker, M.F. 2004. Orman İçi Dinlenme Yeri Ziyaretçilerinin Bazı Sosyo-Ekonomik Özelliklerinin İrdelenmesi (Kapıçam, Başkonuş ve Dülük Baba Orman İçi Dinlenme Yerleri Örneği). *KSÜ Fen ve Mühendislik Dergisi*. 7(1), 66-74.
- Parent, M. E., Rousseau, M. C., El-Zein, M., Latreille, B., Desy, M., Siemiatycki, J. 2011. Occupational and recreational physical activity during adult life and the risk of cancer among men. *Cancer Epidemiology*. 35, 151-159.
- Park, B.J., Tsunetsugu, Y., Kasetani, T., Kagawa, T., Miyazaki, Y. 2010. The physiological effects of Shinrin-yoku (taking in the forest atmosphere or forest bathing): evidence from field experiments in 24 forests across Japan. *Environ Health Prev Med*. 15, 18-26.
- Payne, Laura L. Schaumleffel N. A. 2008. Relationship Between Attitudes Toward Rural Community Parks and Recreation and Rural Community Satisfaction. 26 (3), 116-135.
- Peschardt, K., Schipperijn, J., Stigsdotter, U. K. 2012. Use of Small Public Urban Green Spaces (SPUGS). *Urban Forestry & Urban Greening*. 11, 235- 244.
- Qiu, L., Lindberg, S., Nielsen, A.B. 2013. Is biodiversity attractive?—On-site perception of recreational and biodiversity values in urban green space. *Landscape and Urban Planning*. 119, 136- 146.
- Ruschkowski E.v., Burns, R.C., Arnberger, A., Smaldone, D., Meybin, J. 2013. Recreation Management in Parks and Protected Areas: A Comparative Study of Resource Managers' Perceptions in Austria, Germany, and the United States. *Journal of Park and Recreation Administration*. 31(2). 95-114.
- Russell, R. V., Stage, F., 1996. Leisure as Burden: Sudanese Refugee Women. *Journal of Leisure Research*. 28(2). 108-121.
- Sandifer, P. A., Sutton-Grier, A. E., Ward, B. P. 2015. Exploring connections among nature, biodiversity, ecosystem services, and human health and well-being: Opportunities to enhance health and biodiversity conservation. *Ecosystem Services* 12, 1-15.

- Sevil, T., Şimşek, K.Y., Katırcı, H., Çelik, O.V., Çeliksoy, M.A., 2012. Boş Zaman Ve Rekreasyon Kavram Ve Özellikler. Boş Zaman ve Rekreasyon Yönetimi. Kocaekşi, S. Eskişehir, 3-24.
- Shanahan, D. F., Lin, B. B., Gaston, K. J., Bush, R., Fuller, R. A. 2015. "What is the role of trees and remnant vegetation in attracting people to urban parks?" *Landscape Ecol.* 30, 153-165.
- Shores, A.K., West, S.T., 2010. Rural and urban park visits and park-based physical activity. *Preventive Medicine*, (50), 13–17.
- Simonds, J.O., 1983. *Landscape Architecture*. McGraw – Hill Inc., 331, New York.
- Stebbins, R.A., 1999. Educating For Serious Leisure: Leisure Education In Theory And Practice. *World Leisure & Recreation*, 41(4), 14-19.
- Swanwick, C., 2009. Society's attitudes to and preferences for land and landscape. *Land Use Policy*. 26(1), 62–75.
- Şahin, İ. F. 2009. Erzincan İli'nin Turizm Potansiyeli Ve İldeki Ekoturizm Uygulamaları. *Doğu Coğrafya Dergisi*. 14 (22), 69-88.
- Tekin, G., Amman, M.T., Tekin, A., 2009. Serbest Zamanlarda Yapılan fiziksel egzersizin üniversite öğrencilerinin depresyon ve atılganlık düzeylerine etkisi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 6 (2), 149-159.
- Tiana Y., Jim, C.Y., Wang, H. 2014. Assessing the landscape and ecological quality of urban green spaces. *Landscape and UrbanPlanning*. 121, 97–108.
- Torbidoni, E.I.F. 2011. Managing For Recreational Experience Opportunities: The case of hikers in protected areas in Catalonia, Spain. *Environmental Management*. 47, 482-496.
- Trakolis, D. 2001. Local people's perceptions of planning and management issues in Prespes Lakes National Park, Greece. *Journal of Environmental Management*. 61, 227-241.
- Tribe, J. 1995. *The economics of leisure and tourism: Environments, Markets and Impacts*. Butterworth-Heinemann Ltd., 429, Oxford.
- Tümer, S. 1975. Rekreasyon İle İlgili kavramlar, Sınıflamalar. *Peyzaj Mimarlığı*. 2, (6), 16-21.
- Tüysüz, O. 1993. Erzincan Çevresinin Jeolojisi ve Tektonik Evrimi. II. Ulusal Deprem Sempozyumu, TMMOB İnşaat Müh. Odası, Deprem Müh. Türkiye Milli Komitesi, İTÜ Yapı ve Deprem Uygulama-Araştırma Merkezi. 271-280.
- Ulrich, R. S., Simons, R.F., Losito, B. D., Fiorito, E., Miles, M. A., Zelson, M. 1991. Stress recovery during exposure to natural and urban environments. *J Environ Psychol*. 11, 201-230.
- Uzun, G., Altunkasa, M.F., 1997. Rekreasyonel Planlamada Arz ve Talep. Çukurova Üniversitesi Ziraat Fakültesi Genel Yayın No: 6, 80, Adana.
- Uzun, S. 2005. Kırsal Ve Kentsel Alanlardaki Parklarda Kullanıcı Memnuniyeti; Gölcük Orman içi Dinlenme Alanı ve İnönü Parkı Örneği. Yayınlanmamış Yüksek lisans tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Bolu.
- Van den Berg, A. E., Koole, S.L., Van der Wulp, N. Y. 2003. Environmental preference and restoration: (How) are they related?. *J Environ Psychol*. 23, 135-146.
- Veitch, J., Ball, K., Crawford, D., Abbott, G., Salmon, J. 2013. Is park visitation associated with leisure-time and transportation physical activity? *Preventive Medicine*. 57, 732–734.

- Yang, C. Y., Hung, H. C. 2012. Effect Of Recreational Involvement On Stress Relief And Job Performance In Restaurant Workers: The Moderating Role Of Psychological Contract. *Pak. J. Statist.* 28(5), 525-535.
- Yılmaz F. 2009. 360 Derece Performans Değerleme Sisteminin Örgütsel Bağlılık Üzerindeki Etkisinin Belirlenmesine Yönelik Bir Uygulama. Yayımlanmamış Yüksek lisans tezi, Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kütahya.
- Yılmaz, H., Yılmaz, S., 2000. Peyzaj Mimarlığında Tasarım Süreci ve Proje Örnekleri. Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Ders Yayınları No: 218, 106, Erzurum.
- Yılmaz, H., Yılmaz, S., Demircioğlu Yıldız, N., 2003. Kars Kent Halkının Rekreatyonel Talep ve Eğilimlerinin Belirlenmesi. *Atatürk Üniv. Ziraat Fak. Derg.* 34 (4), 353-360.
- Zengin, M., Yılmaz, S., 2001. Yeniden Yapılanma Süreci İçerisinde Erzincan Kentinin Açık-Yeşil Alanları. *Atatürk Üniversitesi Ziraat Fak. Derg.*, 32 (3): 311-320.
- Zhang, H., Chen, B., Sun, Z., Bao, Z., 2013. Landscape perception and recreation needs in urban green space in Fuyang, Hangzhou, China. *Urban Forestry & Urban Greening.* 12(1), 44-52.
- Zhang, W., Yang, J. 2014. Development of outdoor recreation in Beijing, China between 1990 and 2010. *Cities.* 37, 57-65.

ÖZGEÇMİŞ

Azapay Ümmühan YALÇINYAVUZ 1980 yılında Erzincan’da doğdu. İlkokulu bitirdikten sonra Erzincan Anadolu Lisesinde ortaokul ve liseyi okudu ve 1998 yılında mezun oldu. Aynı yıl Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü’nü kazandı ve 2002 yılında buradan mezun oldu. 2011 yılına kadar serbest peyzaj mimarlığı yaptı ve Erzincan kentinde birçok peyzaj projesine imza attı. 2011 yılında Erzincan Üniversitesi Üzümlü Meslek Yüksekokulu’nda öğretim görevliliği kadrosuna atandı ve aynı yıl Atatürk Üniversitesi Mimarlık ve Tasarım Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı’nda yüksek lisans eğitimine başladı. Erzincan Üniversitesi’ndeki görevine devam etmekte olan Azapay Ümmühan YALÇINYAVUZ evli ve iki çocuk annesidir.